

50-LUVUN ARVOASUNNON SANEERAUS

LAB-ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK) Sisustusarkkitehtuuri ja
kalustemuotoilu
Kevät 2024

Opinnäytetyö
Elina Libba

TIIVISTELMÄ

50-luvun arvoasunnon saneeraus

LAB-ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK) Sisustusarkkitehtuuri ja
kalustemuotoilu

Elina Libba

Opinnäytetyö / 91 sivua

Kevät 2024

Ohjaajat: Timo Sulkamo, Maiju Koskela

Opinnäytetyöni tavoitteena oli tehdä saneeraussuunnitelma vuonna 1955 rakennettuun 87,5 m²:n kerrostalonasuntoon, jonka Ilmari Tapiovaara on suunnitellut. Asuntoa ei ole alun perin suunniteltu perheen käyttöön, mikä luo arkipäiväisiä haasteita nykyiselle perheelle. Sen vuoksi saneerauksessa asuntoon liitettiin viereinen 48m² kaksio ja alkuperäinen parvi muutettiin yksityiseksi tilaksi, ratkaisemaan asunnon ongelmakohdat. Perheen tarpeet ja toiveet toimivat ohjaavina tekijöinä suunnittelutyössä.

Asunnon kulttuurillishistoriallisen arvon vuoksi, suunnitelmassa oli tärkeää punnita muutoksien vaikutuksia asunnon arvoon ja luonteeseen. Asuntoa ei ole suojeltu millään tavalla, mikä nostaa suunnittelijan vastuuta.

Rakennushistorian selvityksen keinoja käyttäen sain tarkempia tietoja asunnon historiasta, nykyhetkestä ja keskeisistä muutoksista. Suoritin myös haastatteluja nykyisille ja edelliselle asukkaalle. Lisäksi tutkin 1950-luvun asuntosuunnittelua ja sisustusta, saneeraussuunnittelua sekä Tapiovaaran työtä, ja perehdyin saneerausprosessiin ja sisustusarkkitehdin rooliin suunnitelmassa. Nämä tiedot muodostivat pohjan muutossuunnitelmalle. Tein lisäksi uudelle puolelle tarkempia suunnitelmia kuten materiaalisuunnitelmat, valaistussuunnitelman, sekä kalustesuunnitelman.

Opinnäytetyö ei ollut toimeksianto, vaan oma suunnitelmani. Kohteen oikeana pääsuunnittelijana toimii Studio Puisto Arkkitehdit, ja kohteen arvioitu valmistuminen on kesällä 2024.

Avainsanat: sisustusarkkitehtuuri, korjausrakentaminen, Ilmari Tapiovaara,
50-luvun sisustus

ABSTRACT

Renovation of a 1950s high-value apartment

LAB University of Applied Sciences
Institute of Design and Fine Arts
Bachelor's Degree Programme in Interior
Architecture and Furniture Design

Elina Libba

Bachelor's Thesis / 91 pages

Spring 2024

Supervisors: Timo Sulkamo, Maiju Koskela

The aim of my thesis was to make a renovation plan for an 87,5 m² apartment complex built in 1955, designed by Ilmari Tapiovaara. The apartment was not originally designed to be used by a family, which creates everyday challenges. Therefore, the renovation included the addition of an adjacent 48 m² two-bedroom apartment and the conversion of the original loft into a private space, to solve the apartment's problems. The needs and wishes of the family guided the design work.

Due to the cultural and historical value of the residence, it was important to consider the impact of the alterations on its value and character. The residence is not protected in any way, which increases the responsibility of the designer.

Based on research on the history of the apartment's building, I was able to obtain more detailed information about its past, current situation and the main points of change. I also conducted interviews with the current and previous occupants. In addition, I studied 1950s housing design and interior design, renovation design and the work of Tapiovaara, looking at the renovation process and the role of the interior architect in the design. This information formed the basis for the conversion plan. I also made more detailed plans for the new side, such as material plans, a lighting plan, and a furniture plan.

The thesis was not a commission, but my own design. Studio Puisto Architects will be the actual main designer of the site, and the estimated completion date is summer 2024.

Keywords: interior architecture, renovation, Ilmari Tapiovaara, 1950s interior design

SISÄLLYS

1. JOHDANTO

- 1.1 Aihe ja Tausta
- 1.2 Tavoitteet

2. RATAKADUN ASUNTO

- 2.1 Rakennushistorianselvitysprosessi
  - 2.1.1 Asunnon historia
  - 2.1.2 Olohuone ja parvi
  - 2.1.3 Keittiö ja ruokailuhuone
  - 2.1.4 KPH ja WC
  - 2.1.5 Eteinen
  - 2.1.6 Asunnon muutokset
- 2.2 Suunnittelutehtävä

3. 50-LUKU, TAPIOVAARAT JA SANEERAUSSUUNNITTELU

- 3.1 50-luvun asuntosuunnittelu
- 3.2 50-luvun sisustus ja estetiikka
- 3.3 Tapiovaarojen työ
  - 3.3.1 Ilmari Tapiovaara
  - 3.3.2 Annikki Tapiovaara
- 3.4 Arvoasuntojen suojele ja saneeraus
- 3.5 Märkätilojen uudelleensuunnittelu

4. SUUNNITTELUPROSESSI

- 4.1 Suunnittelun lähtökohdat
- 4.2 Prosessinkuvaus ja käytetyt menetelmät
- 4.3 Lähtötilanne
- 4.4 Moodboard
- 4.5 Uuden puolen pohjaluonnokset
- 4.6 Parven luonnokset

5. MUUTOSSUUNNITELMA

- 5.1 Saneerausprosessi
- 5.2 Uuden puolen muutossuunnitelma
- 5.3 Pohjapiirustus
- 5.4 Parven muutossuunnitelma

6. TARKEMMAT SUUNNITELMAT

- 6.1 Materiaalit ja sävyt
- 6.2 Lattiamateriaalisuunnitelma
- 6.3 Seinämateriaalisuunnitelma
- 6.4 Irtokalusteet
- 6.5 Valaistussuunnitelma ja alakatto
- 6.6 Eteinen ja kodinhoituhuone
- 6.7 Kylpyhuone
- 6.8 Työhuone
- 6.9 Makuuhuone

7. YHTEENVETO

LÄHTEET

1. JOHDANTO

1. 1 AIHE JA TAUSTA

Opinnäytetyössäni käsittelen 1955-luvulla rakennetun Helsingin Ratakadulla sijaitsevan 87,5 neliöisen arvoasuntohuoneiston saneeraussuunnitelmaa, jossa alkuperäiseen asuntoon liitetään viereinen huoneisto. Alkuperäinen huoneisto on Ilmari Tapiovaa-ran toimiston suunnittelema, mikä vuoksi sillä on kulttuurihistoriallista arvoa. Vaikka huoneistoa ei ole virallisesti suojeltu, se on pääosin säilynyt alkuperäisessä kunnossaan. Se kertoo omistajien suuresta arvostuksesta huoneistoa kohtaan ja halusta säilyttää asunnon kulttuurihistoriallista arvoa.

Haluan säilyttää saneerauksessa asunnon ainutlaatuisen tunnelman ja sen arvokkaat ominaisuudet. Aion nostaa suunnittelussa esille palasia asunnon historiasta ja tuoda ne nykypäivään. Asunnon nykyisten asukkaiden tarpeet luovat raamit suunnitteluosuu-delleni, ja tilasta tulisi tehdä toimiva perheen käyttöön, kuitenkin historiaa kunnioittaen.

Suunnitteluni ja päätöksenteon tueksi analysoin asuntoa käyttäen apunani rakennushistorian selvityksen keinoja. Selvitys auttaa minua ymmärtämään syvällisemmin asunnon historiaa, muutos-vaiheita ja nykytilaa. Lisäksi perehdyn 1950-luvun sisustustyyliin ja asuntosuunnitteluun sekä korjausrakentamiseen erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden näkökulmasta.

Tavoitteenani on luoda saneeraussuunnitelma, joka yhdistää sekä toiminnallisuuden että historiallisen kontekstin. Uskon, että huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella on mahdollista luoda tila, joka palvelee sekä nykyisten että tulevien asukkaiden tarpeita, kunnioittaen asunnon ainutlaatuista historiaa ja arkkitehtonista arvoa.

1. 2 TAVOITE JA AIHEEN RAJAUS

Opinnäytetyön tavoitteenani on suunnitella tarkka muutossuunnitelma, joka ottaa huomioon rakenteellisen, visuaalisen ja tilallisen toimivuuden. Erityisesti työssäni on tärkeää perehtyä alkuperäisiin materiaaleihin, kalusteisiin ja valaistukseen sekä peilata niitä nykytilanteeseen. Rajaan oman kartoitukseni vain alkuperäiseen puoleen, sillä pidän sitä opinnäytetyön kannalta merkityksellisempänä.

Projektin pääsuunnittelijana toimii Studio Puisto Arkkitehdit, jossa olen suorittanut harjoittelun. Kohteen valmistumisajankohta on kesällä 2024. Halusin kuitenkin tehdä oman suunnitelmani, sillä pidän kohdetta ainutlaatuisena ja mielenkiintoisena. Haluan myös oppia korjausrakentamisesta, sen prosessista ja sisustusarkkitehdin roolista tällaisissa projekteissa. Mielestäni aihe on mielenkiintoinen ja aina ajankohtainen kestävän kehityksen ja kulttuurihistorian säilyttämisen näkökulmasta.

Opinnäytetyössäni pysyttelen yleisen korjausrakentamisen käsitteilyssä enkä pyri restauroimaan kohdetta. Tarkoitukseni ei ole kopioida vanhaa puolta, vaan otan viitteitä ja inspiroidun vanhoista suunnitelmista ja materiaaleista luoden luontevan jatkuvuuden uudelle puolelle. Käsittelen opinnäytetyössä saneeraussuunnittelun prosessia suunnittelijan näkökulmasta, sekä toteutan kohteelle muutossuunnitelman lisäksi uuden kalustesuunnitelman, valaistussuunnitelman ja materiaalisuunnitelman.

2. RATAKADUN ASUNTO

2.1 RAKENNUSHISTORIANSELVITYSPROSESSI

Tässä opinnäytetyön osassa kerrotaan asunnon historiasta ja nykytilasta käyttäen apuna rakennushistorian selvityksen keinoja. Taivotteena on selvittää, minkälaisia suunnittelulähtökohdat olivat, miten kohde on muuttunut vuosien saatossa sekä minkälainen asunto on nykytilassaan.

Historian tutkimuksen arkistokeruuvaiheessa tutkin alkuperäisiä Tapiovaaran piirustuksia sekä vuosien saatossa kertyneitä dokumentteja ja valokuvia asunnosta, jotka olen saanut asunnon tämänhetkisiltä asukkailta.

Kirjasin dokumenteista ylös keskeisimmät tiedot, kuten muutokset ja vuosiluvut. Arkistonkeruuvaihe ja kenttätutkimus kulkivat suunnittelussa rinnakkain, vaikka prosessin kannalta olisi ollut suotavampaa tehdä vaiheet yksitellen. Kävin usean kerran asunnolla tekevässä mittapiirustuksia, tutkimassa säilyneitä materiaaleja, kalusteita ja detaljeja. Kirjasin havaintoni ylös nykytilanteesta ja vanhoista suunnitelmista, sekä vertailin niitä keskenään. Täydensin myös puuttuvia tietoja haastattelujen avulla. Suoritin haastattelut asunnon nykyisille asukkaille, sekä entiselle asukkaalle.

2.1.1 ASUNNON HISTORIA

Tässä osassa esittelen havaintoni asunnon menneisyydestä ja Tapiovaaran suunnittelusta. Käyn läpi asunnon huone kerrallaan kuvaillen sen materiaaleja, funktioita ja kalusteita, sekä peilaan niitä yleiseen 50-luvun asunto- ja sisustussuunnitteluun.

Kerrostalo rakennettiin vuonna 1955 Ratkadulla ja se sisältää kuusi kerrosta ja ullakkohuoneen. Asunto oli alun perin talon rakennuttajan omistuksessa, joka palkkasi

suunnitteluvaiheessa Ilmari Tapiovaaran suunnittelemaan kodin sisustuksen ja suurimman osan kalusteista. Siitä syystä asunto on ollut vuosien saatossa esillä eri sisustuslehtien artikkeleissa ja ihastuttaa suomalaisia yhä kauneudellaan.

Asunto on tyypillinen esimerkki 1950-luvun aravalain aikana rakennetusta asunnosta. Aravalain mukaan asunnon enimmäiskoko sai olla vain 87,5 m² (Saarikangas 1994, 144).

Asunnossa on 87,5 m² asuinpinta-alaa ja kokonaispinta-ala on 97,5 m². Alakerrassa neliöitä on 80 m² ja parvella 19,5 m². Parvien avulla lakia on siis onnistuttu nerokkaasti kiertämään.

Rakennus on suunniteltu poikkeuksellisen modernisti muihin 50-luvun kerrostaloihin varrattuna. Esimerkkinä voidaan käyttää koneellista ilmanvaihtoa. Huoneistoissa on myös sisäiset hissien tilauspainikkeet ja ovi-

puhelimet. Suunnittelukohtessa on myös erityinen saunan "päällä olo" - lamppu, jonka tarkoituksena on viestiä saunan ulkopuolelle saunan tilanteesta.

Asunnolla on ollut yhteensä neljä omistajaa vuosien saatossa sekä muutamia vuokralaisia. Asuntoa ei kuitenkaan alun perin suunniteltu asuinkäyttöön, vaan edustustilaksi. Sen voi todeta pelkästään katsomalla asunnon pohjapiirustusta. Keittiö ja ruokailutila ovat liukuovilla toisistaan jaettavat tilat, liukuovien tarkoituksena oli piilottaa ruoanvalmistus tarpeen tullen. Keittiön puolelta oli myös käynti palvelijahuoneeseen. Keittiön ja ruokailutilan väliseen kaapistoon rakennettiin tarjoiluluukku, jonka kautta ruoka saatiin häiriöttä tilasta toiseen. Nämä seikat kertovat siitä, että asunnossa on otettu vastaan tärkeitä vieraita ja kotityöt on haluttu piilottaa, mikä on poikkeuksellista 50-luvun asuntosuunnittelussa.

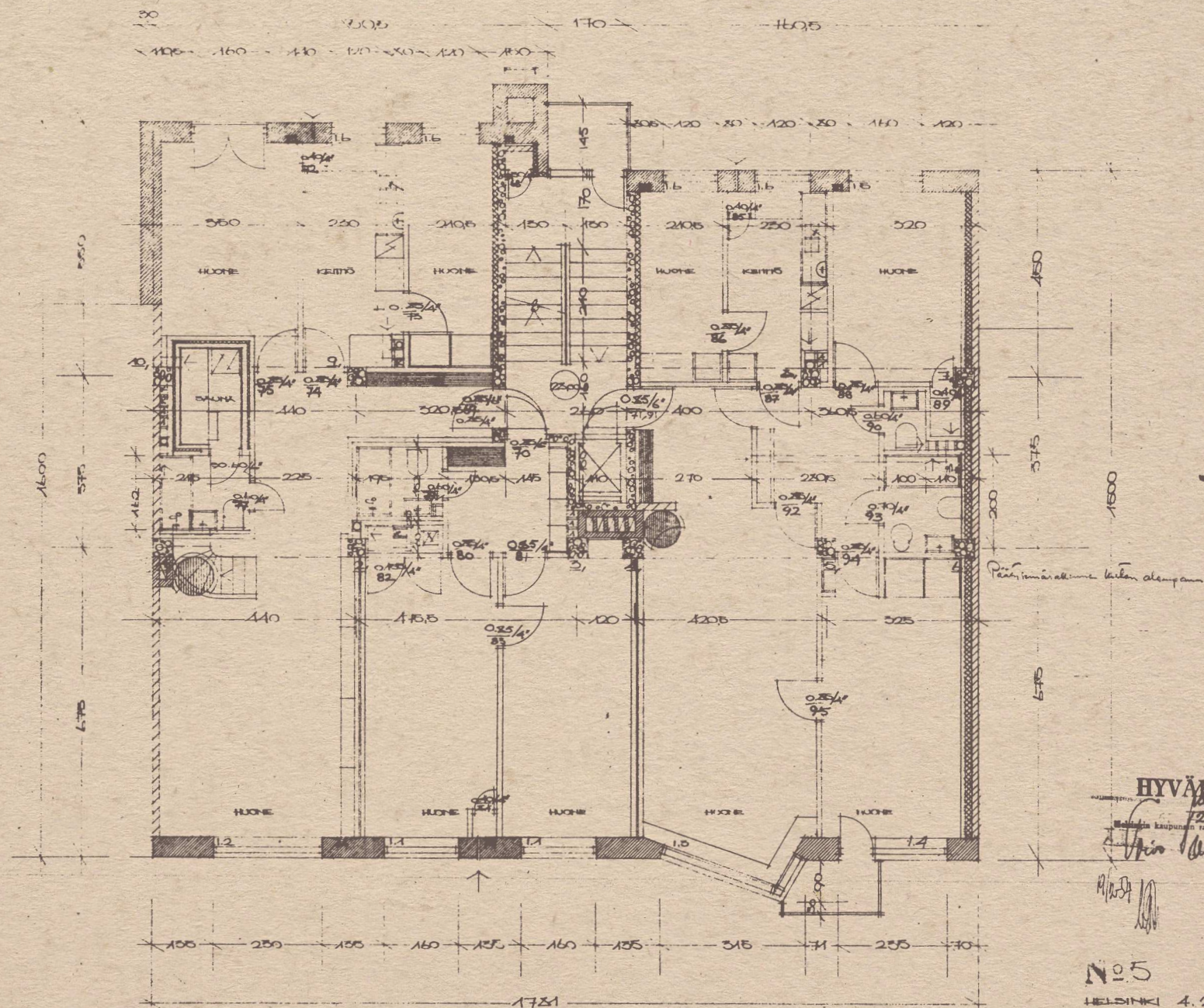
Myös iso olohuone ja alkuperäinen huonekalujen asettelu kertovat asunnon edustuskäytöstä. Istumapaikat sijoitettiin olohuoneessa vastakkain ja ne vaihtelivat nojatuoleista sohviin ja huoneistoon alun perin suunniteltuun pitkään penkkiin. Edustuskäyttö ei ole kuitenkaan ihme, sillä asunnon yksi aikaisemmista omistajista oli entinen ministeri. Myös Suomen entisen presidentin Urho Kekkosen on raportoitu saunoneen huoneiston saunassa.

Asuntoon mahtuu kuitenkin yksinasuva tai pariskunta, sillä asunnon ainoa makuuhuone sijaitsee parvella eikä tarjoa juurikaan yksityisyyttä. Neliöitä ei siten ole käytetty säästelyn, sillä 87,5 neliön kotia pidettiin 50-luvulla vähintäänkin perheen asuntona.

Kuva 1. Rouva Huurtamo (Kuvaaja tuntematon)

HYVÄKSYTTY

12.19.14

Helsingin kaupungin rakennustarkastuskunta

[Signature]

N:o 5

HELSINKI 4.2.54.

ALUSTAJA R. V. LUUKKONEN

KÄSITTELYT JAA

[Signature]

KAUP.OSA	5	KYLÄ	
KORTTELI	99	TONTTI/RN:n	
OSOITE	Kotikatu		
PIIR. N:o	5	KUVAUS N:o	70/004732
TUNNUS			
PIIR. LAJI	Tyy		
PIIR. SISÄLTÖ	D. merkki		

2.1.2 OLOHUONE JA PARVI

Olohuone on ruokailutilan rinnalla asunnon tärkein tila. Kaikki toiminnot rakentuvat veistoksellisen avotakan ympärille, aina huonekalujen sijoittelusta kiinteisiin ratkaisuihin. Materiaalimaailman muodostavat tiili, rottinki, nahka ja puu. Tapiovaara suunnitteli olohuoneeseen useita irt- ja kiintokalusteita.

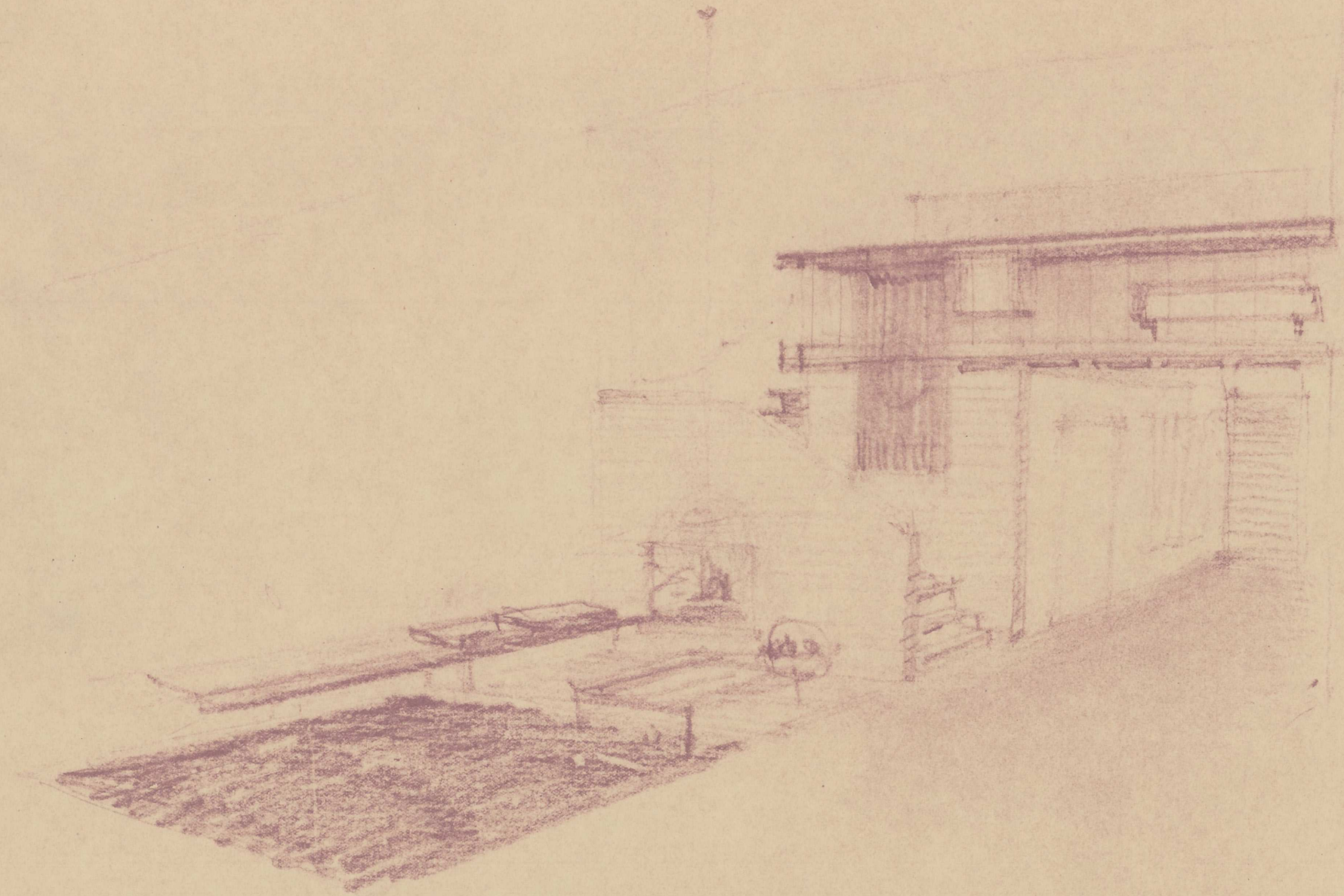
Molemmat seinustat sisustettiin kiintokalusteilla. Toiselle seinustalle suunniteltiin pähkinäpuuviilusta ja teräspuutkesta valmistettu kirjahylly, jossa oli 1950-luvun tunnelmaan sopiva radiopaikka ja lehtihylly. Toiselle seinustalle suunniteltiin taas koko seinän levyinen massiivinen tiikkinen kiinteä hyllypenkki. Olohuoneessa oli muitakin Tapiovaaran suunnittelempia kalusteita, kuten kukkapenkkejä, sohva ja lasinen sohvapöytä. Olohuoneessa ja muualla huoneistossa yleisenä lattiamateriaalina toimi linoleum, mutta takan edusta oli kuitenkin laatoitettu pienellä tummalla laatala.

Olohuoneessa on poikkeuksellisen korkea huonekorkeus, joka on vastakohta ruokailu-

tilan ja keittiön matalalle kattokorkeudelle. Korkea huonekorkeus johtuu parvesta, jonne pääsee portaiden kautta takan yhteydessä. Parvelle johtavat portaat on integroitu takkaan rakenteeseen ja sen askelmat olivat suunnitelmien mukaan puisia ja verhoiltu matolla. Käytössäni olevista dokumenteista ei kuitenkaan selviä, millainen matto oli kyseessä. Dokumenteista ei myöskään selviä käsijohteen historiaa, joka löytyy tämänhetkisestä asunnosta.

Parvi oli suunniteltu levolle ja työskentelylle. Parven ja olohuoneen jakaa rottinkinen näköeste, joka yhdistyy pähkinäpuusta ja teräspuutkesta valmistettuun kiinteään työpisteeseen. Työpisteen yläpuolelle on kiinnitetty yläkaappi, joka toimii luonnollisena jatkumona katolle. Yläkaapin työntöovet ovat mustaa enso-levyä. Kaapiston yläosaan suunniteltiin integroidut valaisimet, jotka ovat lasilevyn takana. Yhdelle seinälle suunniteltiin myös pitkä peili, josta vastaava sijaitsee eteisessä. Parvelle suunniteltiin myös toinen WC-tila ja vaatehuone.

Kuva 3. (Tapiovaara 1954)

9

ANNAKI JA ILMARIN TAPIOVAARA *Arkkitehti - P. Tapiovaara*

JOHTAJA TUOMINEN RATAVUO
OLIHUONE

HKI 20.2.54 *P. Tapiovaara*

kuva malli on toteutettu ja malli on ollut

2.1.3 KEITTIÖ JA RUOKAILUHUONE

Tunnelmallinen keittiö ja ruokailuhuone sijaitsee erillisenä huoneena asunnon eteläisessä päädyssä, jossa liukuovi jakaa huoneet toisistaan. Tämä oli tavanomainen ratkaisu 1950-luvun asuntosuunnittelussa, sillä tavoitteena oli tilojen jatkuvuus ja ilmavuus.

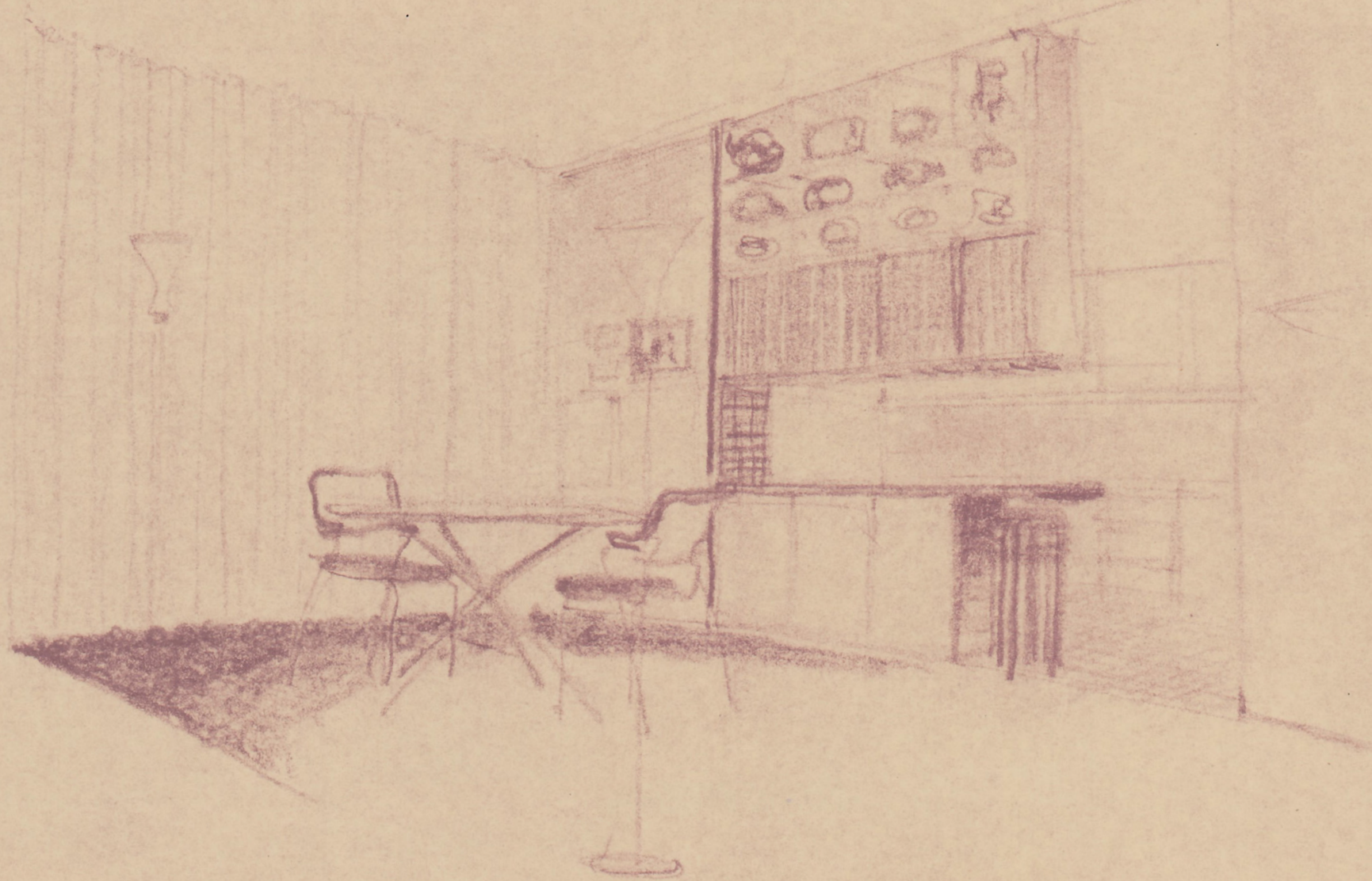
Keittiön katseenvangitsija on kaapisto, joka jatkuu yhtenä kokonaisuutena ruokailutilasta keittiöön. Ruokailutilan päämateriaaliksi Tapiovaara valitsi tumman massiivimahongin ja mahonkiviilun. Kaapistojen ja paneloinnin yhdistelmä sulautuu yhdeksi kokonaisuudeksi, josta kaappien ovet erottuvat vain näkyvien saranoiden ja messinkisten detaljien ansiosta. Ne muodostavat hillityn kokonaisuuden, joka ei vie huomiota huoneen pääelementiltä puulta.

Keittiön ja ruokailutilan väliin oli suunniteltu neli-paikkainen baaritaso, joka jää piiloon keittiön puolelle liukuovien ollessa kiinni. Sen yhteydessä ovat erityiskorkeat Tapiovaaran suunnitelmat Lukki-tuolit sekä niille suunnitellut ankkurointipaikat baaripöydän alaosassa. Baaripöydän materiaaliksi on valittu tiikki, mikä poikkeaa muuten mahonkisesta kaapistosta. Keittiö oli suunniteltu yksinkertaiseksi ruoanvalmistuksen paikaksi. Se koostuu allastasosta, liesiuunista, jääkaapista, sekä työtasosta.

Kuva 4. (Design Stories)

Kuva 5. (Tapiovaara 1954)

ANNIKKI JA ILMARI TAPIOVAARA

	JÄSEN
	RUKKALUHDON
	AVIAATTORI

8

2.1.4 KPH JA WC

Asunnon kylpyhuone on suunniteltu kompaktiksi sen yhteydessä sijaitsevan saunan takia. Talon rakennuttaja rakennutti saunan asuntoon erityispyynnöstä. Alkuperäisessä kylpyhuoneessa oli kaikki tarpeellinen: allastaso, WC-istuin, amme, krominen kuivausteline ja 50-luvulle sopiva, työntöovilla varustettu kiintokaluste-yläkaappi. Yläkerran WC:ssä varusteina olivat vain WC-istuin ja käsienpesuallas.

Kylpyhuoneen, parven WC:n sekä saunan seinämateriaalina toimi turkoosi käsintehty klinkkerilaatta, koossa 94x25 mm. Alkuperäinen lattiamateriaali on tuntematon. Kylpyhuoneessa ja saunassa oli käytetty runsaasti puuta. Allastaso oli valmistettu massiivisesta mahonkista, saunan ovi vanhasta punaisesta mäntylankusta, sekä kylpyhuoneen katto oli paneloitu. Saunan sisällä oli mäntypanelointia ja lauteet oli tehty katajasta.

2.1.5 ETEINEN

Eteinen on suunniteltu pieneksi ja kapeaksi. Vaatesäilytys tapahtui Tapiovaaran suunnittelemassa naulakossa ja kenkätelineessä. Sisäänkäynnistä vasemmalle sijoitettiin koko seinän levyinen tiikkinen peilipenkki, joka tarjoaa istahdus- ja peilausmahdollisuuden ennen asunnosta poistumista. Alkuperäisenä lattiamateriaalina eteisessä oli musta kuminen piikkimatto sekä punainen kookosharjamatto. Alakattona oli muovinen kattoritiili, johon Tapiovaara suunnitteli upotettavat kattovalaisimet, jotka olivat yhdenmukaiset alakattoritiilikön kanssa.

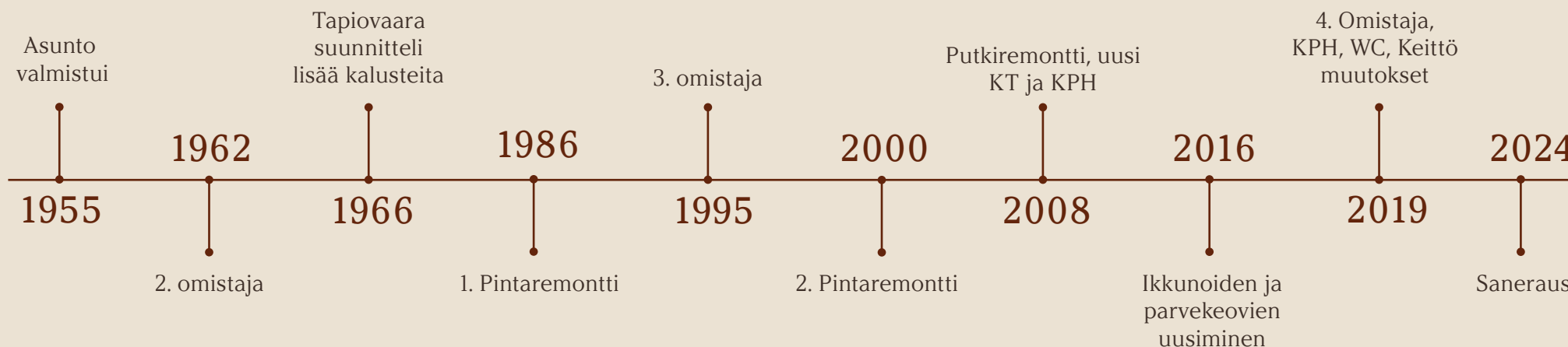
2.1.5 ASUNNON MUUTOKSET

Asunnon rakentamisesta on kulunut jo 70 vuotta, ja se on sen aikana palvellut useita eri omistajia. Jokainen omistaja on asunnossa asumisensa aikana tehnyt siihen muutoksia, jotka ovat tänä päivänä osa asunnon luonnetta.

Tapiovaara oli mukana suunnittelemassa asunnon kalustusta ja sisustusta kahden omistajan toimesta. Ensimmäinen omistaja palkkasi hänet suunnittelemaan asunnon sisustuksen kokonaisuudessaan. Toinen omistaja taas täydentämään tiloja erilaisilla irtokalusteilla. Vuonna 1966 Tapiovaara

suunnitteli toiselle omistajalle ovaalin muotoisen ruokapöydän, joka oli valmistettu mahonki- ja palisanteripuusta.

Suurimmat muutokset asuntoon tehtiin vuonna 1986, kun asunnossa suoritettiin laaja pintaremontti toisen omistajan

Kuvio 1. Asunnon muutokset ja vuodet (Libba 2024)

toimesta. Remontissa huollettiin alkuperäisiä pintoja, mutta vaihdettiin myös pintamateriaaleja ja alkuperäisiä kiintokalusteita.

Suurimmat muutokset tapahtuivat lattioissa ja katossa. Alkuperäinen linoleumi poistettiin ja tilalle asennettiin savutammiparkettilattia. Parketti asennettiin kaikkialle muualle paitsi saniteettitiloihin ja vaatehuoneeseen. Lattialistoitukset vaihdettiin myös lattian mukana. Huoneiston kaikki sisäovet vaihdettiin mahonkipintaisiksi, sekä ovenpainikkeet uusittiin.

Kattojen pinnat paneloitiin keittiössä, ruokailutilassa, olohuoneessa, käytävillä ja parvella oregon mänty 16x58 paneelilla. Eteisessä ollut alakattoritilä poistettiin ja siinä olleet valaisimet upotettiin uuteen puupanelointiin. Saniteettitiloissa ja vaatehuollossa katot maalattiin valkoisiksi, samoin asunnon ikkunoiden karmit. Seinäpinnat maalattiin myös eteisessä, keittiössä, WC:ssä ja vaatehuoneessa. Muualla huoneissa seinät tapetoitiin ruskealla NOVALIN 9500 tekstiilitapetilla, ja tämän tapetin sävyyn maalattiin myös patterit.

Ruokailuhuoneen parvekkeen ikkunanoviin lisättiin lyijylasi. Lisäksi ruokailuhuoneen kaapistot ja liukuovi säilytettiin ja pintakäsiteltiin lakalla. Olemassa ollut vanha keittiö purettiin ja tilalle asennettiin uudet keittiönkaapistot.

Kuva 6. (Design Stories)

Kuva 7. (Design Stories)

Kuva 8. (Design Stories)

Baaripöydän päälle suunniteltiin kaapistoon upotettava messinkinen valaisin, joka on samantyyppinen kuin Tapiovaaran suunnittelemaat valaisimet eteisessä. Keittiössä vanhat kodinkoneet vaihdettiin ja tilaa tehtiin uudelle tiskikoneelle, liesituulettimelle sekä jääkaappipakastimelle.

Remontin aikana osa alkuperäisistä kiintokalusteista purettiin, kuten olohuoneen pitkä hyllypenkki, parven peilin hyllyosuus, vaatehuoneen säilytysjärjestelmä sekä saniteettitilojen alkuperäiset peilikaapistot. Osaan kiintokalusteista tehtiin myös muutoksia, kuten lisättiin ja poistettiin hyllyjä. Lisäksi olohuoneen takka peitettiin levyllä umpeen koko seinämän osalta, jonka jälkeen se tapetoitiin. Portaiden alkuperäiset askelmat vaihdettiin uusiin askelmiin. Pintaremontissa kylpyhuoneen sekä parven pintamateriaalit pysyivät melko koskemattomina.

Asunto oli pitkään myynnissä 90-luvulla, sillä 50-luvun tyyli ei miellyttänyt monia. Asunnon myynnin yhteydessä Tapiovaaran suunnittelema keittiönpöytä myytiin pois. Kolmas omistaja osti asunnon vuonna 1995. Hän teki ensimmäisen remontin asuntoon vasta vuonna 2000, jonka aikana seinät maalattiin valkoisiksi ja takan edessä olevat

levyt poistettiin. Saman remontin yhteydessä olohuoneessa ollut kirjahylly myytiin pois. Kirjahylly ei kuitenkaan ollut alkuperäinen, vaan jäljennös Tapiovaaran piirustuksista. Tutkimuksessani ei selvinnyt, onko alkuperäistä kirjahyllyä koskaan toteutettu.

Asunnossa tehtiin vuonna 2008 putkiremontti, jonka yhteydessä kylpyhuone, sauna ja keittiö remontoitiin. Kylpyhuonetta ja saunaa uusiessa silloinen omistaja halusi säilyttää tilassa mahdollisimman alkuperäisen ilmeen. Saunan ilme säilytettiin remontin jälkeen samana. Kylpyhuoneen turkoosi klinkkerilaatta vaihtui kuitenkin valkoiseen samantyyliin.

Samassa remontissa palvelijanhuoneen sisäänkäyntiä siirrettiin ja uusi sisäänkäynti tulikin eteisen puolelle. Kun oviaukkoa siirrettiin, vanha oviaukko levytettiin umpeen ja sen eteen rakennettiin koko seinän mittainen uusi keittiö.

Asunnon neljännet omistajat muuttivat asuntoon vuonna 2019 ja asuvat siellä tällä hetkellä. He tekivät joitakin muutoksia asuntoon, kuten vaihtoivat vanhan huonokuntoisen parkettilattian uuteen tammiparkettiseen kalanruotolattiaan. Lisäksi he uudistivat kylpyhuoneen

kalustuksen kokonaan, yhtä valaisinta lukuun ottamatta. Uudistukseen kuului uusi allaskaappi, peilikaappi, suihkuseinä, hanat, ripustimet sekä kuivausteline.

Keittiön yläkaapiston he maalasivat mintunvihreäksi ja vaihtoivat välitilalaatan pienestä laatasta hexagon-malliseen valkoiseen laattaan. Eteiseen he teettivät pähkinäpuisen säilytyskalusteen ulkovaatteille. Alkuperäinen Tapiovaaran suunnittelema naulakko siirrettiin perheen mökille. He maalasivat myös tapetoituja seiniä eteisessä, WC:ssä, eteisessä sekä palvelijanhuoneessa (joka toimii nykyisillä asukkailla lastenhuoneena).

Kuva 9. (Lena Ioka Interiors)

Kuva 10. (Lena Ioka Interiors)

2.2 SUUNNITTELU TEHTÄVÄ

Asunnon tämänhetkiset asukkaat, nelihenkinen perhe, ovat ostaneet viereisen asunnon ajatellen yhdistää kaksi asuntoa yhdeksi. Pienet lapset kasvavat nopeasti, eikä yksi lasten makuuhuone tule tulevaisuudessa riittämään kahdelle lapselle. Asunto on kuitenkin muodostunut perheelle tärkeäksi, eikä muutto ollut vaihtoehto.

Asunto ei ole alun perin suunniteltu perheen käyttöön, mikä luo ongelmia arkipäiväisiin asioihin. Suuriksi ongelmakohdiksi ovat muodostuneet säilytystilan puute ja ahdas eteinen, joka ei toiminnallisuuksien ja materiaalien kannalta toimi. Olohuoneen parvi, joka toimii vanhempien makuuhuoneena, ei tarjoa yksityisyyttä tai työrauhaa. Asunnossa ei ole myöskään tilaa pyykkihuollolle.

Saneerauksen tarkoituksena on ratkaista nämä ongelmat. Uusi puoli tulisi pääasiassa vanhempien käyttöön. Sinne sijoitettaisiin

uusi vanhempien makuuhuone ja toinen kylpyhuone, johon olisi mahdollisesti pääsy suoraan makuuhuoneesta. Kylpyhuoneessa tai erillisessä tilassa tulisi olla mahdollisuus pyykkihuoltoon. Sieltä toiveiden mukaan tulisi löytyä kuivauskaappi, kuivausrumpu ja pyykkikone. Makuuhuoneessa tai sen yhteydessä tulisi myös olla säilytystilaa vaatteille. Uudelle puolelle tulisi sijoittaa myös työpiste, jossa olisi keskittymismahdollisuus. Lisätoiveina mahdollisuuksien mukaan olivat myös kylpyamme ikkunan yhteyteen, kaksoispesuallas, integroitu silityspiste, vierashuone tai lastenhuone.

Lisäksi alkuperäisellä puolella sijaitsevasta parvesta tulisi saada yksityinen, sillä siitä tulisi toisen lapsen makuuhuone. Jotta parvesta saataisiin yksityinen, tarkoittaa se muutosta siellä oleviin kiintokalusteisiin. Tarkoitukseni on löytää ratkaisu, jossa tila säilyttää luonteensa ja käyttötarkoituksensa.

Perheen toiveet ja tarpeet sekä rakennushistoriallisen arvon säilyttäminen toimivat minulle ohjaavina tekijöinä. Tiedostan kuitenkin, ettei kaikkia toiveita ole mahdollista toteuttaa tilassa. Tarkoituksena olisi luoda kokonaisuus, joka kunnioittaa Ilmari Tapiovaaran alkuperäistä suunnittelutyötä ja pitää asunnon arvokkaan tunnelman samana, kuitenkin ottaen huomioon vuosikymmenten tuoman kerroksellisuuden ja tyylin ja tuoden se tähän päivään.

Kuva 11. Muutosalueet (Libba 2024)

3. 50-LUKU, TAPIOVAARAT JA SANEERAUSSUUNNITTELU

3.1 50-LUVUN ASUNTOSUUNNITTELU

1950-luku oli Suomessa murroksen ja jälleenrakennuksen aikaa. Toisen maailmansodan aiheuttamat tuhot johtivat valtavaan asutuspulaan, joka jatkui 1950-luvun puoliväliin asti. Tuona aikana Suomen arkkitehtuuri ja asuntosuunnittelu elivät omaa ”kultakauttaan”, sillä paljon uusia asuntoja ja asuinalueita jouduttiin rakentamaan. 1930- ja 1940-luvun funktionalismi sai jalansijaa Suomessa vasta jälleenrakennuskauden aikana, mikä näkyy arkkitehtuurissa ja asuntosuunnittelussa. (Saarikangas 1994, 133.)

Vaikeasta tilanteesta huolimatta suunnittelussa haluttiin panostaa kestäviin materiaaleihin sekä ympäristön laatuun ja toimiviin tilaratkaisuihin. Asunnot olivat pieniä, ja yleisin perheasunto oli kaksio. Asuntojen pieni koko johtui asuntotuotantolaista, jossa asunnon enimmäispinta-alaksi säädettiin 87,5 neliömetriä. Keskimääräinen pinta-ala oli kuitenkin 50 neliömetriä. Kaksiot eivät myöskään olleet ihanteellisia perheille, minkä vuoksi asuntotuotantolaki sai paljon kritiikkiä. (Saarikangas 1994, 133, 144.)

Pienet asunnot pakottivat tavallisia ihmisiä ja suunnittelijoita pohtimaan tilankäyttöä. Useat suosituiksi nousseet huonekalut ja asunnot ovatkin saaneet maineensa pienestä koostaan, käytännöllisyydestään ja monipuolisuudestaan tuohon aikaan.

1950-luvulla ihmisten ajattelu ja asuntomalli muuttuivat olennaisesti, ja nämä muutokset johtivat uuden, modernin, urbaanin ja keskiluokkaisen asunnon syntymiseen. Aikaisemmasta porvarillisesta ja hovikulttuurin ajan tilallisesta asumisesta luovuttiin, mikä perustui julkisten, yksityisten ja taloustilojen erottamiseen. Tämä tarkoitti luopumista palvelijoiden huoneista, tarjoiluvaljakoista sekä selvästi erillään olevista keittiöistä. (Saarikangas 1994, 144.)

1950-luvun asuntosuunnittelussa keskityttiin keskivertoasukkaaseen eli keskivertoperheen määrittelyyn. Asunto tiivistyi funktionalististen asuntoihanteiden mukaisesti keittiöön, yhteen tai useampaan makuuhuoneeseen sekä olohuoneeseen. Olennaista tällaisessa suunnittelussa oli,

että kaikki asunnon toiminnot yksityistettiin, ja perheenjäsenet sijoitettiin omiin huoneisiinsa omien tehtäviensä mukaan. Keittiö oli suunnattu kotitaloudelle ja perheen emännälle. Makuuhuoneet oli tarkoitettu levolle, ja perheen vanhemmilla ja lapsilla oli omat huoneet. Olohuone oli suunnattu työskentelylle ja perheen yhdessäololle. (Saarikangas 1994, 144.)

1950-luvun asunnoissa ihannoitiin huoneiden jatkuvuutta ja tilallisuuden ja avaruuden tunnelmaa. Tyypillisesti keittiö, ruokailutila ja olohuone linkittyivät toisiinsa. Kodin suunnittelussa keskityttiin perheen arjen näkyvyyteen eikä juhlaan tai kotitaloustöiden piilottamiseen. Hyviä esimerkkejä tästä olivat silloin suosituksi tulleet avoimet keittiöt, liukuoviratkaisut ja baarikeittiöt, jotka korostivat kotitaloustöiden näkyvyyttä ja tilojen jatkuvuutta. (Saarikangas 1994, 148.)

3.2 50-LUVUN SISUSTUS JA ESTETIIKKA

Saarikankaan (1994, 148) mukaan 1950-luvun sisustuksessa panostettiin selkeyteen ja yksinkertaisuuteen. 1950-luvun estetiikkaa leimaa reproduktion ja työn esiin nostaminen, mikä tarkoittaa sitä, että arki haluttiin saada näkyviin kodin sisustuksessa ja asunnon pohjaratkaisussa. Oli täysin tarkoituksenmukaista nostaa kodin tavarat ja esineet näytteille, ja sisustus painottui vahvasti olohuoneeseen. Vaikka 1950-luvun asunnot olivat ahtaita, niihin pyrittiin luomaan avoimuuden ja ilmavuuden tunnetta. Arkkitehtuurissa ja kotitiloissa inspiraationa ja sisustusihanteina olivat valoisuus, utuisuus, läpikuultavuus ja toisiinsa limittyvät pinnat ja tasot, jotka luovat ajattoman ja tulevaisuuteen katsovan tunnelman. Oli tavanomaista suunnitella asuntoja, joiden eri osat liittyvät toisiinsa, hälventäen huoneiden rajoja. Oli suosittua jakaa olohuone ja keittiö toisistaan liukuovilla, sillä se mahdollistaa samalla tilojen jatkuvuuden ja eristämisen.

1950-luvun sisustuksessa on voimakas materiaalin tuntu. Sisätiloissa oli tyypillistä käyttää samoja materiaaleja kuin ulkotiloissa.

Huoneiden seinissä tai lattioissa näkee usein käytettävän tiiltä tai luonnonkiviä, yhdistettynä vaaleisiin maalipintoihin. (Saarikangas, 149.) Yleinen ohje sisustajalle olikin ”vaaleutta, keveyttä ja väri-iloa”. Yksiväriset tapetit ja väri huonekaluissa olivat suosittu yhdistelmä. Erilaisia valaisimia käytettiin harmonian ja tunnelman luojina, ja yhteys ulkotilaan näkyi huonekasvien suosiona sisätiloissa. Toiminnot ja rakenteet olivat esillä esimerkiksi sisustuksen detaljeissa, periaatteena oli toteuttaa modernia läpinäkyvyyden periaatetta. Kodintekstiileinä suosittiin luonnonmateriaaleja, kuten puuvillaa, pellavaa ja villaa. Myös koristeelliset, painetut kankaat ja ryijyt olivat suosittuja. (Paatero 1994, 168, 172.) Yksinkertaista puupintaa pidettiin kauneimpana materiaalina kodin sisustuksessa ja huonekaluissa. Suosituimpia puulajeja olivat mahonki, jalava ja tiikki. Tummien ja vaaleiden puulajien yhdistelmä oli suosittua, erityisesti mahongin ja vaaleiden puulajien yhdistelmä. 1950-luvun puolella välissä tiikistä tuli käytetyin puulaji. Sitä käytettiin laajasti viiluna pinnoissa sen kestävyysden vuoksi, ja se pysyi hyvin suosittuna 1960-lu-

vulle asti. (Sarantola-Weiss 1995, 152.)

Huonekalujen valinnassa pyrittiin muodon vapauteen ja avoimuuteen, mikä tapahtui yhdistelemällä uusia ja vanhoja elementtejä ja huonekaluja (Saarikangas 1994, 149). Huonekalut pienenivät asuntojen mukana ja tyypillinen 1950-luvun huonekalu on matala, kapea, askeettinen ja siinä on yksinkertaiset linjat. Tärkeintä huonekaluissa oli niiden monipuolisuus ja käytettävyys. Tilansäästön kannalta erilaiset jatkettavat huonekalut, tyyppihuonekalut ja kirjahyllyt olivat suosittuja. Suosituimpia huonekalujen valmistajia olivat Artek, Ilmari Tapiovaara, Olof Ottelin ja Antti Nurmesniemi. Johtavana valmistajana toimi Asko. (Sarantola-Weiss 1995, 151–152.) Realistinen suomalainen koti ei kuitenkaan ollut sisustusarkkitehdin tai arkkitehdin laatima. Ihmiset ostivat tavaroita sitä mukaa kuin saivat rahaa, ja silloinkin vain kaikkein tarpeellisimman.

Kuva 13: 50-luvun sisustus (Rolf Elert Office)

3.3 TAPIOVAAROJEN TYÖ

Ratakadun asunnon sisustuksen ja kalusteet on suunnitellut Annikki ja Ilmari Tapiovaaran sisustusarkkitehtitoimisto. Ilmari Tapiovaara (1914–99) ja Annikki Tapiovaara (1910–74) olivat suomalaisia sisustusarkkitehteja ja huonekalumuotoilijoita. He perustivat 1950-luvulla Helsingissä sisustusarkkitehtitoimiston, joka toimi kahdessa erillisessä kommandiittiyhtiössä: toinen keskittyi sisustukseen ja toinen kalustemuotoiluun. Ilmari ja Annikki tekivät yhteistyötä, eikä heidän töitään ole aina helppo erottaa toisistaan, sillä he käyttivät yhteistä piirustusleimaa vuosina 1951–71: ”Annikki ja Ilmari Tapiovaara – huonekaluarkkitehdit”. Heidän työskentelyään voidaan verrata muihin saman aikakauden suunnittelijapariskuntiin, kuten Alvar ja Aino Aaltoon sekä Ray ja Charles Eamesiin. (Aaltonen 2014, 59–60.)

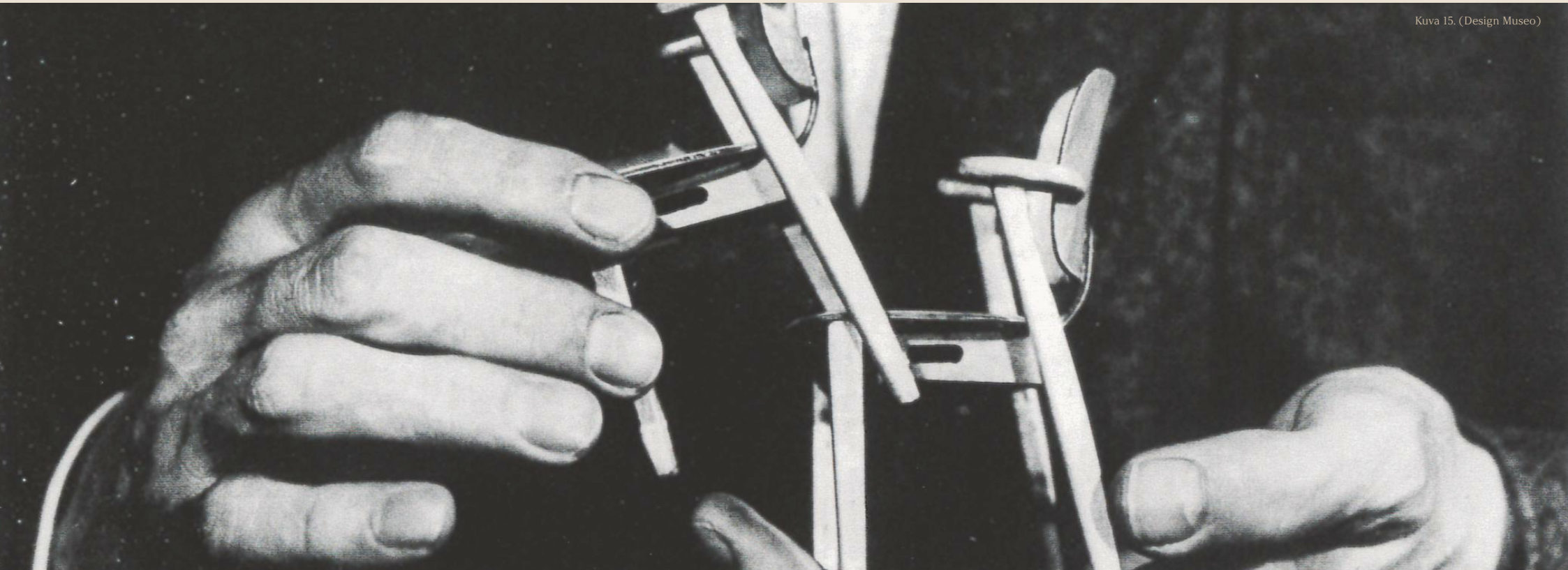

Kuva 14. Ilmari ja Annikki Tapiovaara (Jussi Pohjakallio)

Yksi pariskunnan kuuluisimmista projekteista oli 1946 vuoden Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan opiskelija-asuntolaprojekti Domus Academia, joka on noussut suomalaisen muotoilun ikoniksi. Tapiovaarat suunnittelivat asuntolaan sisustuksen sekä huonekalut. Domus-tuoli, joka suunniteltiin asuntolaan, on yksi Ilmari Tapiovaaran suurimmista menestystuotteista. Sen myyntime-

nestys, taitava muotoilu, uudelleentuotanto ja vienti ulkomaille tekivät Ilmari Tapiovaaran nimen tunnetuksi kansainvälisesti. Heidän suunnittelunsa painottui julkitiloihin ja huonekaluihin, toisin kuin kotien suunnitteluun. (Aaltonen 2014, 71, 84.) Kodin suunnitteluprojekteja heillä oli vain muutamia, joista tämä opinnäytetyö käsittelee yhtä.

Kuva 15. (Design Museo)

3.3.1 ILMARI TAPIOVAARA

Ilmari Tapiovaara on sekä Suomessa että ulkomailla rakastettu ja menestynyt muotoilija. Hänen suunnittelemaansa tuotteita löytyy suomalaisten kodeista, ulkomaiden museoista sekä julkisista tiloista. Hänet tunnetaan ammattikuntansa edustajana nopeasti kehittyvässä sotien jälkeisessä Suomessa 1950–60-luvuilla (Korvenmaa 2001, 16–19). Hän valmistui yhdessä vaimonsa Annikin kanssa Taideteollisuuskoulusta Helsingistä 1937, jossa hän omaksui modernismin ja funktionalismin ideologiset perusteet sekä niiden esteettiset perusteet. Moderni ja funktionalistinen näkemys näkyi hänen suunnittelemissaan kalusteissa. Hänen filosofiansa oli, että kaikilla on oikeus hyviin, käytännöllisiin ja kohtuuhintaisiin kalusteisiin. (Korvenmaa 2001, 13–14, 23.)

Tapiovaara tunnetaan erinomaisesta puunkäytöstään. Hänen uraansa alkuvaiheessa Suomessa vaikutti materiaalipula, jolloin ainoa käytettävissä ollut materiaali oli luonnonvarainen puu. Tämä tilanne pakotti Tapiovaaran käyttämään luovuutta ja löytämään mahdollisuuksia ainoasta materiaalisista, eli puusta. (Korvenmaa 2001, 23.) Tapiovaaran tunnetuimmat kalusteet syntyivät juuri tuolloin.

Tapiovaara pyrki suunnitelmissaan erityisesti innovatiivisuuteen, monikäyttöisyyteen ja ergonomisuuteen. Esimerkkinä voidaan käyttää Domus-tuolia, joka oli monella tavalla merkityksellinen. Hän ymmärsi jo kouluaikoina sarjatuotannon hyödyt ja sen mahdollisuudet kansainvälisyyteen. Domus-tuoli ja lukuisat muut kalusteet valmistettiin sarjatuotantona, mikä mahdollisti niiden helpon kokoamisen, kuljettamisen ja tilansäästön. Tapiovaara hyödynsi Domus-tuolissa vanerin kolmiulotteista taivuttamista, mikä teki hänestä ensimmäisen suomalaisen, joka käytti tätä tekniikkaa. Tällä tavoin taivutettu tuoli paransi puutuolin käyttömukavuutta. (Korvenmaa 2001, 26–28.)

Tapiovaaran suunnittelussa voidaan nähdä kahden eri ideologian soveltaminen. Ensimmäinen aikaisemminkin mainittu ideologia on modernismi, joka näkyy myös kahdella eri tavalla. Modernismi perustelee ratkaisujaan vedoten luontoon ja sen muotoihin, sekä konstruktivisuuteen, mekaanisuuteen ja keinotekoisuuteen. Tapiovaara piti Alvar Aaltoa yhtenä innoituksenaan ja sovelsi samanlaisia orgaanisia ja luonnollisia muotoja

valaisimissaan ja kalusteissaan 30-luvulla. Myöhemmin Tapiovaara käytti lähtökohtinaan luonnonjärjestelmiä, jotka toteutuvat esimerkiksi molekyylitason tasolla. Hän kannatti ajatusta, jonka mukaan muotoilun tulisi kehittyä teollisen kehityksen ja sarjatuotannon rinnalla, hyödyntäen kuitenkin luonnon vaikutteita suunnittelun lähtökohtana. (Korvenmaa 2001, 42.)

Tapiovaara arvosti perinteistä käsityötä ja talonpoikauskulttuuria. Toinen hänen soveltamansa ideologia oli kansanomaisten ja eksoottisprimitiivisten esineiden maailma. Äärimmilleen viety funktionalismi ja yksinkertaisuus ovat selkeitä piirteitä tästä ideologiasta. Tapiovaara käytti esimerkiksi perinteistä pinnatuolia lähtökohtanaan, muokaten sen mittasuhteita 50-luvulle sopivammaksi. Näin syntyi useita suosittuja käyttötuoleja, kuten Fanett-monikäyttötuoli (1949) ja Mademoiselle (1956). Muita talonpoikaisperinteestä inspiroituneita kalustesarjoja ovat esimerkiksi Pirkka-sarja tai Hongisto-sarja, joissa kokopuun käyttöä ja viittauksia historiallisiin tyyliin hyödynnetään käsityöperinteen tuomiseksi nykyhetkeen. Tapiovaara

yrityksi elvyttää suomalaista katoavaa käsityöperinnettä järjestämällä kursseja, joilla opetettiin, kehitettiin ja säilytettiin puunkäsittelytaitoja. (Korvenmaa 2001, 45–46.)

Tapiovaara tavoitteli urallaan kansainvälisyyttä työskentelemällä ulkomailla, saaden kansainvälisiä palkintoja ja tunnustuksia suunnittelemistaan kalusteista. Hän vaikutti voimakkaasti sisustusarkkitehtuuriin 1900-luvulla, ja häntä arvostettiin sekä omalla alallaan että mediassa. Vaikka hänen suurimpia saavutuksiaan olivatkin hänen kauniit esineensä, hän toimi myös professorina, konsulttina, kirjoittajana, opastajana, luennoitsijana ja johtajana suomalaisen ja kansainvälisen muotoilualan tukemisessa ja uudistamisessa. (Woodham 2014, 163–164.) Tällä hetkellä Vitra-yhtiö omistaa oikeudet Ilmari Tapiovaaran tuotantoon, sillä se osti Artek-yrityksen vuonna 2013 (Woodham 2014, 143).

3.2.2 ANNIKKI TAPIOVAARA

Annikki Tapiovaara on pariskunnan vähemmän tunnetumpi osapuoli. Usein Annikista kerrotaan vain mainiten historiantekemisissä, mutta 70-luvulla feminismiä myötä hänen työtään on nostettu esille (Aaltonen 2004, 59.)

Kuten Ilmarikin, Annikki valmistui 30-luvulla Taideteollisuuskeskuksesta sisustusarkkitehdiksi. Hän menestyi opinnoissaan hyvin ja osallistui lukuisiin suunnittelukilpailuihin kouluaikana ja sen jälkeen. Hän työskenteli miehensä kanssa keskeisissä projekteissa 1940- ja 1950-luvuilla. Ilmari kertoi hänen muistotilaisuudessaan, että hänen työnsä oli osa kokonaisuutta, jota ei voi erottaa. Annikki oli mukana suunnittelemassa esimerkiksi Domus Academian 1 ja 2 vaiheita, ALGA-leikkikalukilpailua, Lauttasaaren seurakunnan työkeskusta ja monia muita kohteita. Hän osallistui myös miehensä rinnalla erilaisiin edustustilaisuuksiin. (Aaltonen 2004, 60, 65.)

Aaltosen (2004, 84, 89) mukaan Annikki olisi halunnut saada enemmän suunnittelutöitä. Hänen tehtävänsä keskittyivät usein näkymättömiin tausta-alueisiin, kuten kirjanpitoon ja sihteerintyöhön, joissa häntä pidettiin lahjakkaampana kuin Ilmaria. Annikki ei kuitenkaan nauttinut julkisuudesta tai huomiosta, mikä osaltaan vaikutti hänen taustalla toimimiseensa. Kun Ilmari sai omia projekteja ja työskenteli ulkomailla, pariskunnan suhde etääntyi. 1960-luvulla Annikki kohtasi myös henkilökohtaisia ongelmia kasvavan riippuvuutensa takia ja vetäytyi vähitellen työelämästä. Hänen varhainen kuolemansa johti myös siihen, että hänen muotoiluunsa liittyvä roolinsa on sivuutettu historiantekemisissä.

3.4 ARVOASUNTOJEN SUOJELU JA SANEERAUS

Rakennusten suojeleminen kuuluu sekä erilaisille tahoille, mutta myös tavallisille ihmisille. Kun ei tunne rakennusperinnön ja rakennussuojelun käsitettä ja sen yhteyttä kestäväan rakentamiseen, voi helposti nähdä vain rakennusten ulkokuoren ja seurata sokeasti muuttuvia trendejä. Uudisrakentaminen vaatii valtavasti luonnonvaroja ja resursseja. Kestävän kehityksen ja rakennusperinnön säilyttämisen tavoitteiden saavuttamiseksi on olennaista, että jo olemassa olevia rakennuksia ja asuntoja säilytetään, ylläpidetään ja korjataan.

Kaikki ihmiset ovat jatkuvasti vuorovaikutuksessa rakennusperinnön kanssa. He vaikuttavat siihen, miten kaupunkikuvat muuttuvat, nykyaikaistuvat ja säilyvät. Tämän vuoksi valtiolla, kunnilla ja kulttuuriperinnön asiantuntijoilla on vastuu ihmisten ympäristötietoisuuden lisäämisestä ja rakennussuojelupäätösten tekemisestä. (Kivilaakso 2010, 3.)

Kaikki arvokkaat rakennukset ja arvoasunnot eivät kuitenkaan ole suojeltuja, kuten opinnäytetyössä käsitelty arvoasunto. On myös tärkeää ymmärtää, että kaikkien ai-

kakausien rakennukset ovat osa rakennusperinnettä. Kohteen arvo voidaan määrittää useilla eri tavoilla, ja siihen vaikuttavat sen sijainti, poikkeavuus, ikä, estetiikka, rakennustekniikka ja kulttuurihistoria. (Kivilaakso 2010, 3.) Siksi on aina tapauskohtaisesti tärkeää harkita kaikkia muutoksia, korjauksia ja laajennuksia. Vuosikymmenten ominaispiirteet tulisi säilyttää, sillä ne muistuttavat historiasta ja sitovat yksilöitä ja yhteisöjä osaksi aikojen jatkumoa.

Korjaus- ja muutostoimenpiteitä tehdessä pyritään muuttamaan alkuperäistä rakennusta tai asuntoa mahdollisimman vähän ja säilyttämään alkuperäisiä materiaaleja (Museovirasto 2000). Uudet ratkaisut tulisi mukauttaa rakennuksen tai asunnon alkuperäiseen luonteeseen ja piirteisiin, mikä pätee sekä rakennesuunnitteluun että materiaalivalintoihin. Perinteisten huollettavien tekniikoiden, materiaalien ja pintakäsittelyjen käyttö on suositeltavaa. Jos niitä ei voida kohteessa soveltaa, on tärkeää miettiä, miten uudet valinnat sopivat vanhaan rakentamiseen rasittamatta sen alkuperäistä luonnetta. On siis varmempaa valita mahdollisimman alkuperäinen ratkaisu. (Kivilaakso 2010, 10.)

Korjausrakentaminen eli saneeraus toteutetaan aina hyödyntäen korjauksen lähtökoh-tina sen alkuperäisiä materiaaleja ja tietoja. Tämä seikka luo rajan uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen välille. Päämääränä on ylläpitää rakennusta ja parantaa sen käytettävyyttä. Korjausrakentamisella voidaan tarkoittaa kaikkea jo olemassa olevaan rakennukseen tai asuntoon kohdistuvaa rakentamista, kuten remontteja, entisöintejä ja peruskorjauksia, sekä rakennuksen käyt-tötavan muuttamisia ja laajentamisia. (Kivilaakso 2010, 10.)

3.5 MÄRKÄTILOJEN UUELLEENSUUNNITTELU

Märkätilalla tarkoitetaan tilaa, jossa sen pinnat joutuvat käytössä alttiiksi vedelle, roiskeelle tai höyrylle. Tällaisiksi tiloiksi voidaan lukea kylpyhuoneet, sauna sekä muut pesuhuoneet. WC-tilat ja keittiö eivät kuitenkaan lukeudu märkätilaksi, vaikka niissä olisikin käsisuihku. (Museovirasto 2011.)

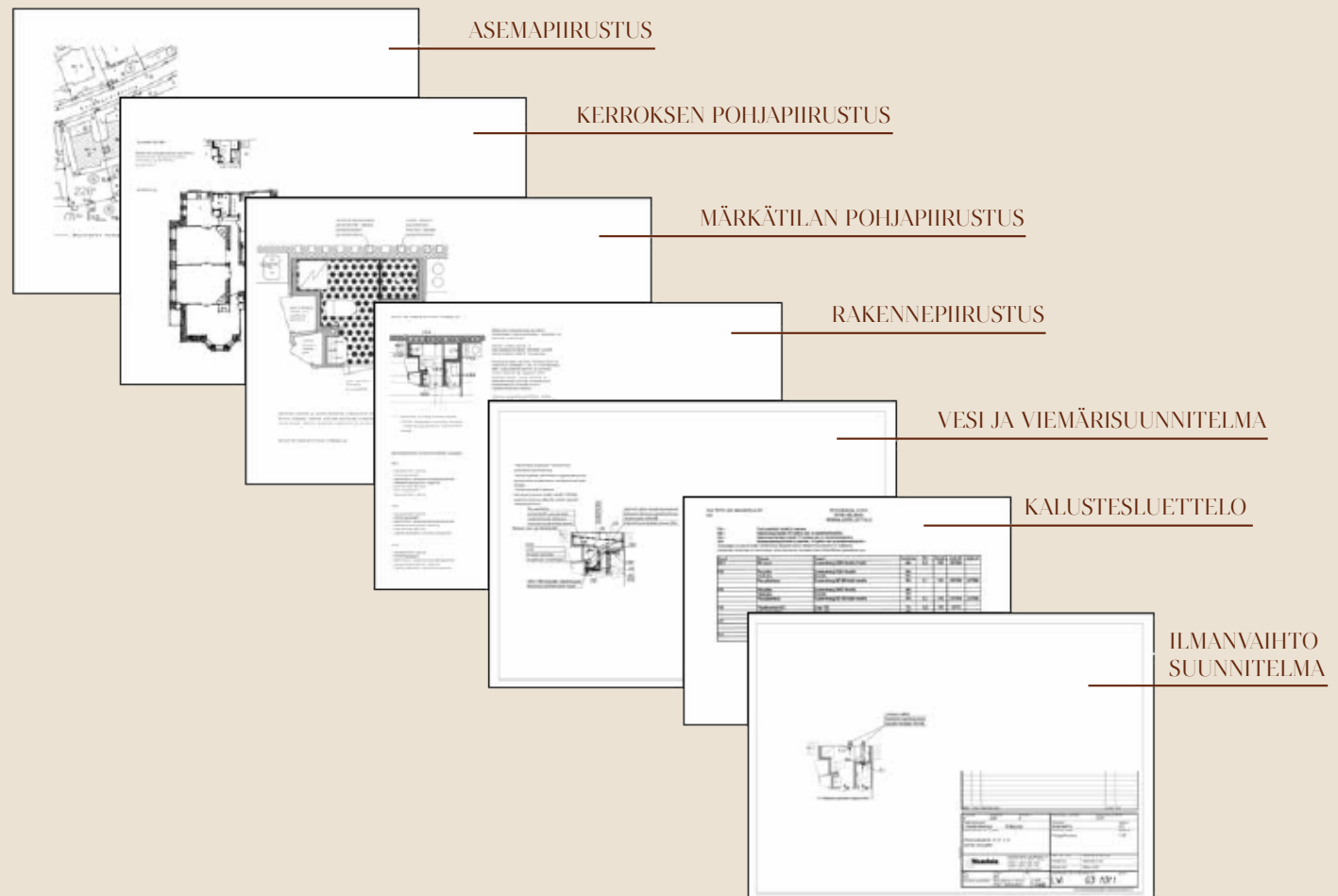
Märkätilojen uudelleensuunnittelu on haastava tehtävä ja vaatii korjausten laajuuden mukaan useiden eri ammattilaisten suunnitteluyhteistyötä. Yhteistyö on tärkeää rakennuksen turvallisuuden takia. On tärkeää, että märkätilat ovat oikein rakennettuja ja niitä käytetään oikein. Märkätilat poikkeavat usein toisistaan, ja kohteen arkkitehtoniset, teknilliset ja taloudelliset seikat on aina otettava huomioon. Tämän vuoksi yleisiä ohjeita on usein hankala laatia suunnitteluun, vaan kohdetta on arvioitava tapauskohtaisesti asiantuntijoiden tarkastelussa. (RT 84-11093 2012, 2.) Sisustusarkkitehdin ammattiosaaminen on usein riittämätön märkätilojen

uudelleensuunnittelussa, minkä vuoksi yhteistyötä tehdään LVI-, sähkö- ja rakennesuunnittelijoiden kanssa. Vaikka sisustusarkkitehdin tehtäväkuvaan ei kuulu LVI-, rakenne- tai sähkösuunnittelu, on kuitenkin projektin kannalta tärkeää ymmärtää tällaisen suunnittelun perusperiaatteet.

Märkätilojen uudelleensuunnittelussa pyritään aina keskittymään muutosongelmaan. Tarpeettomien rakenteiden purkamista tulisi välttää ja olemassa olevia rakenteita hyödyntää. Tilanne saattaa kuitenkin olla se, että märkätilat ovat liian ahtaat. Tällöin on syytä miettiä tilan laajentamista. Laajennus tarkoittaa aina märkätilojen purkamista, sillä useimmiten viemäreiden ja lattiakaivojen paikat muuttuvat. (RT 84-11093 2012, 5.) Riippuen viemäreiden paikoista ja talossa olevasta välipohjasta, LVI-suunnittelija ja rakennesuunnittelija suunnittelevat uudet rakenteet ja viemäreiden haaroitukset välipohjaan tai välipohjan päälle.

Märkätilojen materiaalisuunnittelussa tulee aina ottaa huomioon märkätilojen rakenteeseen ja käyttöön liittyvät asiat. Korkean ilmankosteuden takia märkätilojen pintarakenteiden tulisi olla vedenkestäviä ja tilan seinät sekä lattiat vesieristettyjä. Märkätilojen lattia on aina kallistettu vähintään 1:100 ja suihkun kohdalta 1:50. Nämä kallistukset täytyy huomioida lattiamateriaalin valinnassa. Katot joutuvat kestäämään korkeaa ilman kosteutta ja roiskevettä, joten niiden täytyy olla ilmatiiviitä, käsitelty oikein ja ilmanvaihdon tulee toimia. Pintamateriaalina voi olla esimerkiksi sementtilevy, puupanelointi tai rappaus. Kaikki varusteet tulee aina suojata roiskeilta sopivalla seinäkkeellä, joka voi olla esimerkiksi lasia. Lasin valinnassa täytyy ottaa huomioon turvallisuustekijät. (RT 84-11093 2012, 5–7.)

Märkätilojen muutokset vaativat aina taloyhtiön hyväksynnän ja työnvalvonnan, ja tarpeen mukaan niihin tehdään kuntoarvio ja kuntotutkimus. Isompia muutoksia tehdessä voidaan tarvita myös rakennusvalvontaviranomaisen lupaa. Tilanteita voivat olla esimerkiksi huoneiston tai märkätilan laajentaminen, jakaminen tai yhdistäminen kuivaan tilaan, tai märkätilan viemäristön merkittävät muutokset. (RT 84-11093 2012, 2–3.) Suunnittelijat laativat projektin lupavaiheessa ja toteutusvaiheessa tilanteeseen sopivat asiakirjat. Tarvittavia asiakirjoja ovat arkkitehtien laatimat pääpiirustukset, tarkemmin asema-, pohja- ja leikkauspiirustukset sekä rakenne- ja LVI-suunnitelmat. Monimutkaisimmissa kohteissa voidaan tarvita lisäksi kalustepiirroksia, mitoitettuja työpiirustuksia, materiaali- ja värisuunnitelmia, sähkö- ja valaistus suunnitelmia sekä erilaisia työselostuksia. (Museovirasto 2011.)

Kuva 18. (Museovirasto 2012)

4 SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Suunnitteluperiaatteina toimivat kolme erilaista lähtökohtaa: tehty historianselvitys ja Ilmari Tapiovaaran työ, 50-luvun asunto-suunnittelu, sekä perheen tarpeet.

Historianselvitys loi pohjan suunnittelulle. Sen tarkoituksena oli luoda ymmärrys siitä, millainen asunnon kehitys on ollut ja millainen oli Ilmari Tapiovaaran alkuperäinen suunnitelma. Tarkoituksena oli huomioida erityisesti alkuperäiset materiaalit ja kalusteet. Historiantutkimus paljasti vahvan yhteyden Tapiovaaran suunnittelutyön ja ajan tyyliasuuntauksen välillä. Materiaalien tuntu korostuu suunnittelussa, näkyen esimerkiksi ulkomateriaalien käytössä sisätiloissa. Tapiovaara hyödynsi runsaasti 50-luvulle tyypillisiä puulajeja, kuten tummaa tiikkiä, mahonkia ja pähkinäpuuta, yhdistäen niitä suomalaiseen, mäntyyn ja saarniin.

Asunnon tilasuunnittelun ydin perustuu suuriin ja katkeamattomiin linjoihin, johon erilaiset pinnat ja tekstuurit yhdistyvät. Tämä luo sekä avaran että yhtenäisen vaikutelman. Isoja linjoja ovat esimerkiksi keittiön

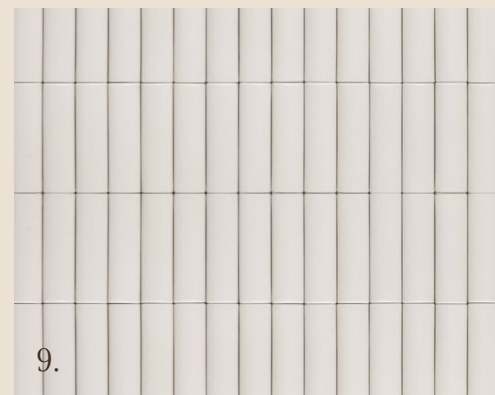
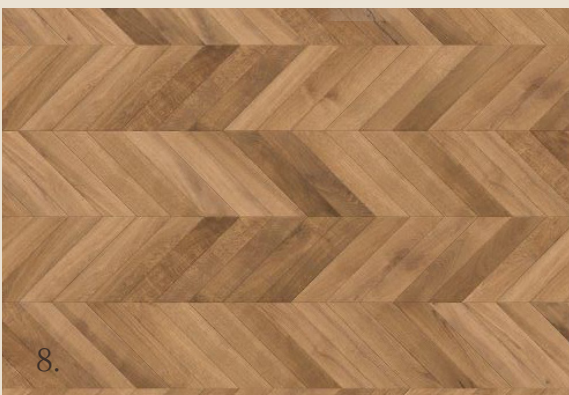
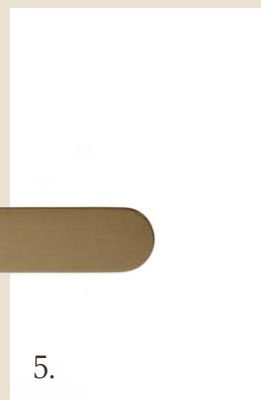
puiset kaapistot, takka ja parvi sekä näihin huolellisesti harkitut detaljit. Huoneet itsessään ovat avoimia, mutta samalla niissä on huomioitu yksityisyyden tarve. Esimerkkeinä tästä toimivat keittiön ja ruokailutilan erottava liukuovi sekä parven yhteyteen sijoittuva makuuhuone.

Samat suunnitteluperiaatteet, joita Tapiovaara alun perin hyödynsi, ohjasivat myös uutta suunnittelua: materiaalien tuntu, suuret linjat, huolellinen panostus yksityiskohtiin sekä avoimuuden että yksityisyyden tasapainottaminen. Tavoitteena oli säilyttää asunnon luonnollinen jatkuvuus ja funktionaalisuus.

Kalusteet ovat aina olleet olennainen osa kodin ainutlaatuisen tunnelman luomisessa. Tapiovaara suosi kalusteissaan paljon paljasta puupintaa, jolloin ne sulautuivat luontevasti sisustukseen. Hän integroi ruokailuhuoneen ja parven kiintokalusteisiin valaistuksen, joka luo huoneisiin epäsuoran valon. Inspiroiduin samoista suunnitteluperiaatteista omassa kiintokalustesuunnittelussani.

Ajan saatossa, alkuperäisen suunnittelun rinnalle asuntoon on tehty myös muutoksia, jotka tuovat asuntoon modernia ilmettä ja kerroksellisuutta. Muutetut kattojen paneeloinnit, lattialistat, maalatut pinnat, uudet kalusteet ja laatoitukset kertovat historiaa asunnosta ja heijastavat tämänpäiväisiä trendejä. Tämänhetkinen sisustus oli tärkeää huomioida uuden puolen suunnittelussa, jotta yhtenäisyys säilyy. Perhe on pääosin suosinut ajattomia design-kalusteita ja valaisimia, jotka sopivat ajan henkeen.

Kollaasi 1. Tämänhetkinen tunnelma ja materiaailimaailma

4.2 PROSESSINKUVAUS JA KÄYTETYT MENETELMÄT

Opinnäytetyö alkoi syksyllä 2023 kohdevierailulla, jossa vierailin yhdessä kohteen pääsuunnittelijan, ohjaajani Maiju Koskelan kanssa. Asunnosta oli otettu mittauksia aikaisemmin syksyllä 2023, joiden perusteella asunnon päämitat saatiin selville. Teimme Maijun kanssa yksityiskohtaisempaa mittaus- ta, kuten parven mittaukset, ja otimme muita täydentäviä mittoja rulla- ja lasermitalla. Koska käynti oli minulle ensimmäinen, pyrin painamaan mieleen kaikki yksityiskohdat tilasta ja sen ominaisuuksista. Otin myös valokuvia tilasta, joihin palasin historianselvitystä ja suunnitteluosuutta tehdessä.

Opinnäytetyön ensimmäinen puoli meni historianselvityksen ja tietopohjan tekemisessä. Historianselvitys rajautuu vain alkupe- räiseen asuntoon, eikä uudelle puolelle, sillä koin sen olevan keskeisempi suunnittelun lähtökohta. Halusin tehdä historianselvitys osuuden kunnolla, sillä ymmärsin sen luovan minulle kattavan pohjan, jonka perusteella lähteä suunnitteluosuuteen. Pidin paljon vaiheesta, koska opin paljon uutta ja koin kehittäväni omaa suunnittelutaitoa tämän ansiosta.

Suoritin 2024 alkutalvesta haastattelut. Ensimmäisen haastattelun suoritin asunnon tämänhetkisille asukkaille. Haastattelussa oli kaksi osuutta, joista ensimmäisessä osuu- dessa pyrin selvittämään perheen tarpeet ja asunnon tämänhetkiset ongelmakohdat. Toisessa osuudessa haastattelin asukkaita heidän tietämyksestään asunnon historiasta. Toinen haastattelu oli asunnon edelliselle asukkaalle, ja tässä haastattelussa keskityt- tiin vain asunnon historiaan. Koin asunnon historiaa koskevat haastattelut hyvin hyö- dyllisiksi, sillä sain paljon vastauksia puuttu- viin tietoihini kohteesta. Lisäksi sain käsiini dokumentteja, joiden perusteella pystyin tekemään tarkan aikajanan keskeisistä muu- toksista.

Historianselvityksen ja tietopohjan valmis- tuttua aloitin suunnitteluosuuden. Keräsin itselleni kansioon valokuvia mielenkiintoisis- ta kohteista ja materiaaleista, joiden tyylin ja tunnelman ajattelin sopivan kohteeseen. Tavoittelin hotellinomaista ja arvokasta tunnelmaa. Kun sain tarpeeksi materiaalia, analysoin kuvia miettien, mitkä materiaalit sopisivat vanhan puolen kanssa, mitä toistoa

valitsimissani kuvissa oli, ja tein listan miel- tymyksistäni.

Historianselvityksen ansiosta tiesin, millai- sia kalusteita asunnossa on ollut. Analysoin olemassa olevia ja hävitettyjä kiintokalus- teita. Mietin voisinko löytää yhtenäisen, mutta erilaisen lähestymistavan, joka olisi funk- tionaalinen, mutta ei kopioisi Tapiovaaran suunnitelmia.

Kohteesta löytyi alustava pohjapiirustus, jonka pohjalta tein nopeita skissipiirustuk- sia. Skissipaperin avulla sain nopeasti tehtyä erilaisia vaihtoehtoja uuden puolen tiloista sekä kalusteista. Tein lopulliset työpiirustuk- set AutoCADissa. Tein myös Archicad-poh- jan visualisointeja varten, jonka avulla tein visualisoinnit Twinmotion-ohjelmassa. Kuvat käsiteltiin tämän jälkeen Photoshopissa.

4.3 LÄHTÖTILANNE

Uusi asunnon osa, 48 m² kaksio koostuu eteisestä, kylpyhuoneesta, keittiöstä ja makuuhuoneesta. Kun lähdin suunnittelemaan asuntoa, kiinnitin huomiota erityisesti neljään rakenteelliseen asiaan.

1. Pääsisäänkäynti:

Molemmissa asunnoissa on ulko-ovet, joten vaihtoehtoja on kolme:

- Molemmat ovet pysyvät käytössä.
- Alkuperäinen asunnon ulko-ovi pysyy käytössä ja lisäosan ulko-ovi poistetaan käytöstä.
- Toisinpäin.

2. Viemärinnousut:

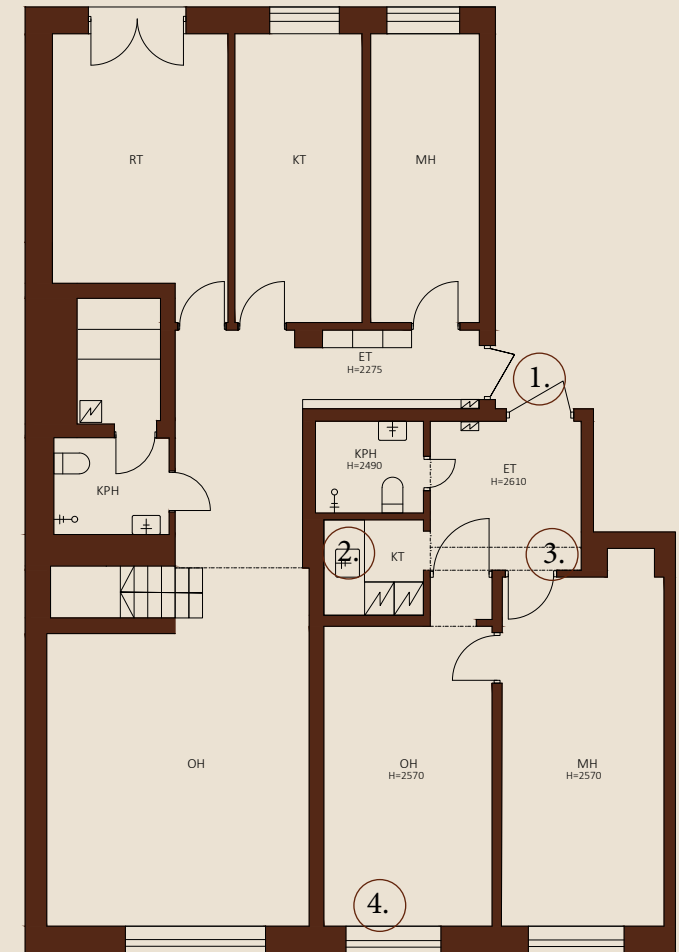
Viemärinnousut pysyvät samassa paikassa, mutta viemärinputkien siirtäminen aiheuttaa lattiankorotuksen, sillä ne täytyy rakentaa alapohjan päälle. Tämä vaikuttaa uuden kylpyhuoneen sijoitteluun.

3. Kantavat rakenteet:

Asuntojen välissä ei ole kantavia seiniä, ainoastaan asuntojen läpi kulkeva kattopalkki. Palkin alapuolella korkeus on $h = 2100$ mm, joka vaikuttaa tilojen toimivuuteen ja ulkonäköön.

4. Ikkunat:

Alkuperäisessä asunnossa sekä lisäosassa on molemmissa hyvin vähän ikkunoita, mikä rajoittaa luonnonvalon määrää. Tämä vaikuttaa huoneiden sijoitteluun. Tällä hetkellä luonnonvaloa uudessa osassa saavat vain makuuhuone ja olohuone.

Kuva 19. Uuden puolen lähtötilanne (Libba 2024)

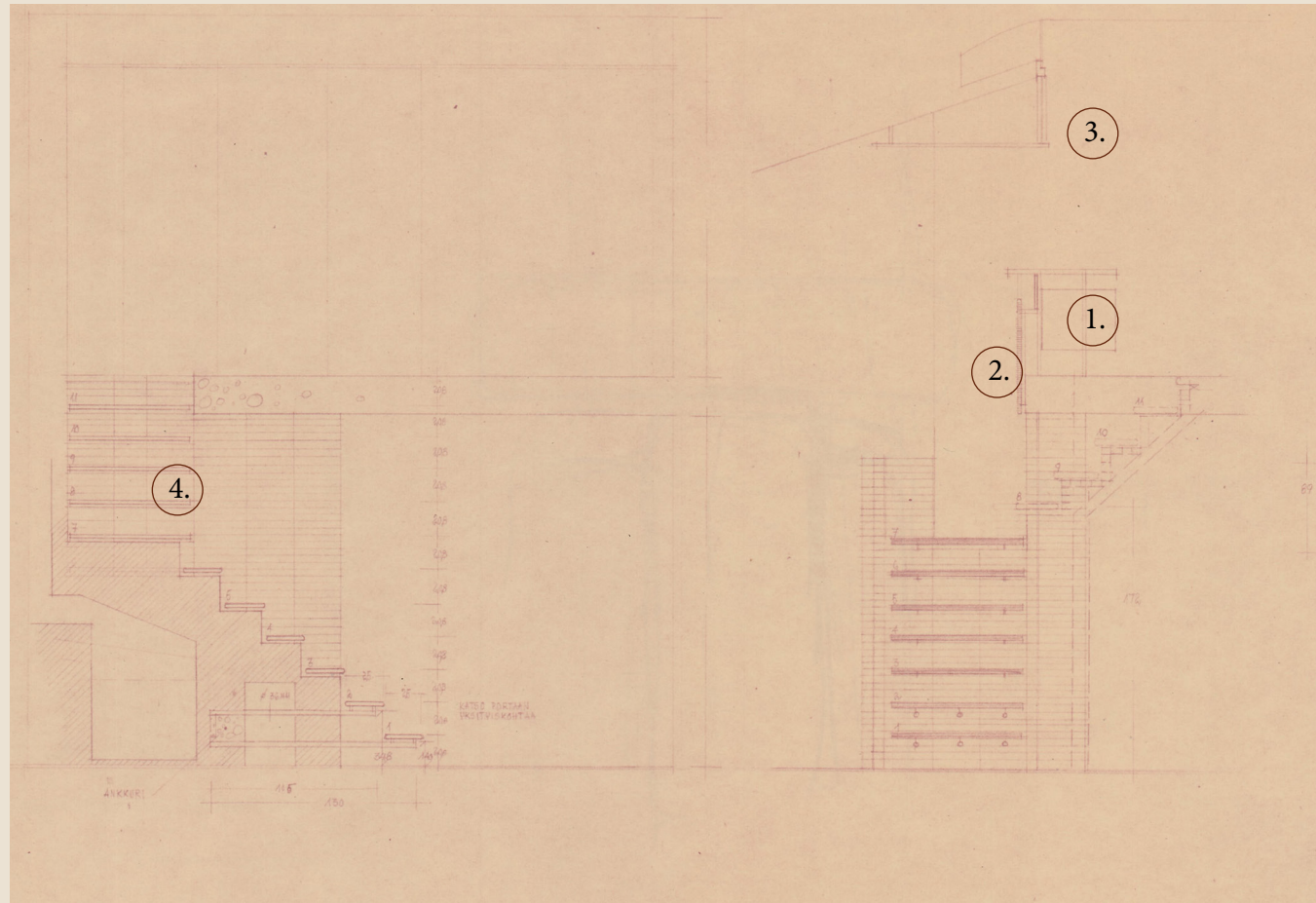

Alkuperäisellä puolella sijaitseva parvi ja takkaan integroidut portaat ovat yksi asunnon ominaispiirteistä.

Omistajat haluavat muuttaa parven lasten makuuhuoneeksi, mutta sen yksityisyyden puute aiheuttaa ongelman. Suunnitelmallisia ongelmakohtia ovat kiintokaluste (nro 1), siihen kiinnittyvä näköeste (nro 2), yläkaappi (nro 3) sekä portaista kulkeminen (nro 4).

Jotta parvi saataisiin rauhoitettua, on parvelle rakennettava lattiasta kattoon menevä seinä, sekä ovi parvelle kulkua varten. Seinän vuoksi kiintokalustetyöpöytä sekä mahdollisesti yläkaappi joudutaan muuttamaan ja/tai siirtämään.

Koska juuri tämä poikkeuksellinen kiintokalusteratkaisu on yksi asunnon arvokkaimmista säilyneistä ominaisuuksista, on muuttaminen herkkä toimenpide asunnon arvon kannalta. Se, missä menee raja käyttäjälähtöisyyden ja historiallisen arvon välillä, täytyy punnita harkiten.

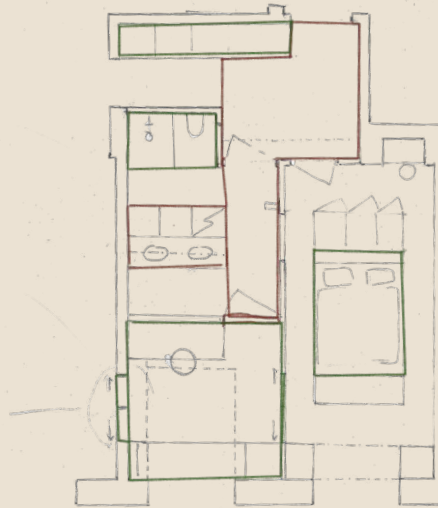
Kuva 20. Parven projektiot (Tapiovaara 1954)

4.4 MOODBOARD

Kollaasi 2. Moodboard asunnon uudesta puolesta

Kuva 21. Pohjapiirroksen skissejä (Libba 2024)

4.5 UUDEN PUOLEN POHJALUONNOKSET

Uuden pohjapiirroksen tekemisessä täytyy ottaa huomioon perheen nykyiset tarpeet, eli uusi makuuhuone, työhuone, kylpyhuone, sekä kodinhoitotila. Lisäksi tuli huomioida rajoittavat tekijät kuten kattopalkin sekä viemärinnousut. Kun katsoo vanhaa pohjapiirrosta, voi todeta, etteivät keittiö tai olohuone ole tarpeellisia uudessa pohjassa. Suunnittelin pohjapiirustusta aluksi vanhojen seinien mukaan, mutta huomasin kuitenkin yrittäessäni, ettei se tuottanut haluttua lopputulosta. Vanhat seinät olivat rajoittava tekijä, ja tilat

tuntuivat ahtailta ja pimeiltä. Jotta vanhan olohuoneen tai makuuhuoneen puolelle olisi saanut kunnollisen makuuhuoneen, olisi se tarkoittanut keskiseinän siirtoa, mikä olisi johtanut ovien paikkojen muutokseen. Kun ottaa huomioon keittiön purkamisen, sekä kylpyhuoneen uuden sijoittelun, oli helpompi aloittaa suunnittelu puhtaalta pohjalta. Lisäksi uuden puolen seinät ovat hyvin pelkistyt, eikä niissä ollut rakennushistoriallisesti arvoa, mikä helpotti muutoksien tekemistä.

Tein useita eri luonnoksia, käytin välineinä tulostettua pohjaa, jonka päälle hahmottelin skissipaperille erilaisia vaihtoehtoja. Aluksi luonnokset olivat nopeita, ja yritin hahmotella huoneiden sijainteja toisiinsa nähden, sekä sitä miten erilaiset elementit toimivat toistensa kanssa. Pyrin punnitsemaan jokaisesta luonnoksesta sen hyvät ja huonot puolet. Yritin tavoitella toisistaan mahdollisimman erilaisia vaihtoehtoja.

Myöhemmin vein lupaavimmat luonnokset Auto-cadiin, jossa aloin hiomaan mittoja ja sijainteja.

Luonnoksia tehdessä minulla oli selkeä iso ohjaava tekijä. Tavoittelin huoneiden jatkuvuutta ja ”tilasta tilaan-efektiä”, mitä on vaikutte 50-luvun asuntopuunnittelusta, mutta koin sen myös sopivan asunnon ilmeeseen.

Huomasin pitäväni enemmän luonnoksista, joissa oli pitkiä linjoja, joiden kautta näkee huoneesta toiseen. Yritin integroida erilaisia sisäikkunoita ja liukuovia luonnollisen jatkumon säilymiseksi. Innostuin myös ajatuksesta, jossa tilat voivat olla avoimia ja yksityisiä, avattavissa mutta kuitenkin eristettävissä. Erityisesti työhuoneen ja makuuhuoneen kohdalla mietin useasti, miten tila voisi yhdistyä useampaan tilaan samaan aikaan.

Huoneiden dynamiikka oli selkeä. Kylpyhuoneen täytyy olla sisäänkäynnin läheisyydessä, mutta helposti tavoitettavissa vanhempien makuuhuoneesta. Lisäksi kylpyhuoneen sisällä tai läheisyydessä tulisi olla pyykkihuolto. Työhuone voi olla joko omanaan tai makuuhuoneen yhteydessä, tärkeää oli kuitenkin, että sinne pääsee luonnonvalo.

Kuvio 2. Huoneiden dynamiikka (Libba 2024)

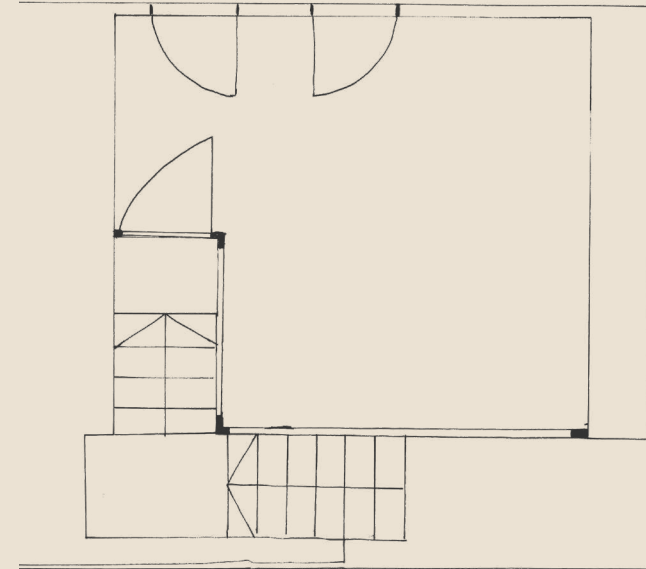
4.6 PARVEN LUONNOKSET

Tein parvesta kolme luonnosta, joista kaksi olivat mielestäni toteuttamiskelpoisia. Pysin luonnoksia tehdessäni huomioimaan turvallisuuden sekä sopivuuden olohuoneen ja parven ilmeeseen.

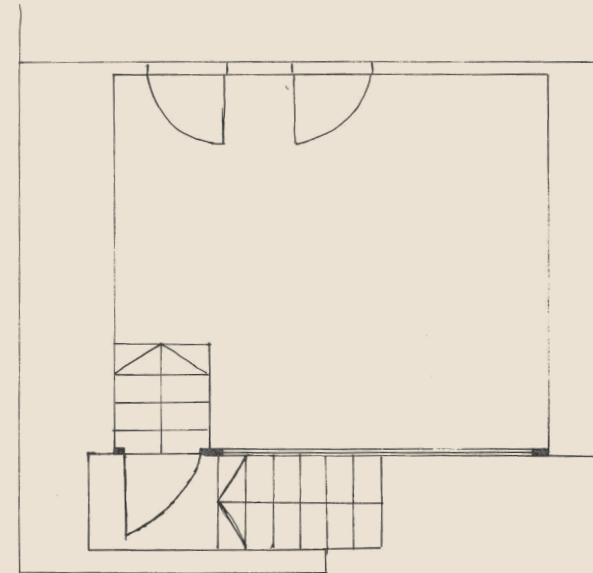
Vaihtoehto 1: Parven sisäänkäynti siirtyy parven puolelle, muodostaen sisennyksen parvella. Sisennys mahdollistaa tasanteen ennen ovea, mikä mahdollistaa turvallisen oven avautumisen.

Haasteita suunnitelmassa aiheuttavat yläkaapin sijainti ja lasiseinän toteutus. Lasiseinä kulkee ensin yläkaapin alapuolelta ja kääntyy sitten portaiden kohdalla portaiden noususuuntaan. Lasiseinän toteutus on vaativa korkoerojen takia, mutta se on turvallinen kulkea.

Vaihtoehto 2: Parvelle sisäänkäynti tapahtuu portaiden toiselta tasanteelta. Suunnitelma on visuaalisesti miellyttävämpi kuin vaihtoehto 1, koska lasiseinä on yhdessä linjassa ja sopii paremmin asunnon virtaviivaiseen ilmeeseen. Haasteena vaihtoehdossa on oven sijoittaminen parven linjan mukaan tasanteelta seuraavalle portaalle, mikä tekee kulusta haastavamman.

Kuva 22. Parvi vaihtoehto 1 (Libba 2024)

Kuva 23. Parvi vaihtoehto 2 (Libba 2024)

5. MUUTOSSUUNNITELMA

5.1 SANEERAUSPROSESSI

Saneerausprojekti alkaa aina ongelmasta, johon saneeraus kohdistuu. Tässä projektissa se on märkätilojen muutos sekä asuntojen yhdistäminen. Projekti alkoi sillä, että asunnon omistajat palkkaavat suunnittelijan suunnittelemaan kohteen muutosta sekä kertoivat tehtävänannon suunnittelijalle.

Saneerauksen alkusuunnitteluun liittyvät aina ensimmäiset tilojen mittaukset, tutustuminen jo olemassa oleviin työpiirustuksiin sekä yleinen kohteen kartoitus. Kun sopiva pohjatyö on tehty, suunnittelija laatii saneerauskohteesta luonnospiirustukset. Tässä projektissa se oli alustava pohjapiirustus, josta näkyy uudelle puolelle tulevat aukot, sekä tilojen keskeisimmät muutokset. Luonnosvaiheessa voidaan asiakkaan kanssa tarvita useita tapaamisia, jonka jälkeen hyväksytään alustavat suunnitelmat. Riippuen projektista, on yleensä tarpeen palkata rakenne- ja LVI-suunnittelija, jotka kommentoivat luonnosta. He antavat parannus- ja muutosehdotuksia suunnitelmaan asioista, joita suunnittelija ei ole välttämättä tajunnut huomioida. Kun suunnitelma on edennyt siihen, että molemmat LVI- ja rakennesuunnittelija ovat hyväksyneet luonnokset, aloitetaan tekemään lupapiirustuksia. (Koskela, 2024.)

Lupapiirustuksien tarkoituksena on saada rakennuslupa saneerauskohteelle. Sisustusarkkitehdin tekemiä lupapiirroksia ovat asemapiirros, pohjapiirros, sekä muutospiirustus. Muutospiirustuksesta käy ilmi alkuperäinen tilanne ja muutostilanne. Lisäksi LVI- ja rakennesuunnittelija tekevät omat piirustuksensa. Hakemusta varten tarvitsee täyttää muitakin erilaisia kaavakkeita, ja taloyhtiöltä on haettava valtakirja rakennusluvan hakemista varten. (Koskela, 2024.) Lupahakemuksen pystyy hakemaan vain pääsuunnittelijan työnimikkeen saanut suunnittelija, mikä tarkoittaa sitä, että en itse voisi hakemusta jättää.

Hakemus rakennusluvasta jätetään Lupapiste.fi-sivustolle, joka on Helsingin rakennusvalvonnan ylläpitämä sivusto. Kun hakemus on jätetty, rakennusviranomaiset usein pyytävät täydennyksiä suunnitelmaan, jonka jälkeen hakemus hyväksytään tai hylätään. Luvan saamisen jälkeen vuorossa on urakalaskentavaihe, jolloin urakoitsija kilpailutetaan. Rakennusluvan saamisen jälkeen ja urakoitsijan valitsemisen jälkeen alkaa työmaavaihe. (Koskela, 2024.)

Opinnäytetyö ei syvenny tarkemmin urakattai työmaavaiheeseen, vaan keskittyy saneerausprosessin ensimmäiseen osaan, jossa on saatu tehtävänanto ja tehdään sopivat piirustukset rakennuslupaa varten. Halusin kuitenkin ymmärtää saneerausprosessin kulun ja roolini suunnittelijana tällaisessa projektissa. Toteutin opinnäytetyötä varten muutossuunnitelman, pohjasuunnitelman, sekä tarkemmat materiaalisuunnitelmat, kuten leikkaukset sekä kaluste- ja huoneprojektiot.

5.2 UUDEN PUOLEN MUUTOSSUUNNITELMA

Muutossuunnitelmassa esitän ennen ja jälkeen -pohjapiirustuksen. Jälkeen-pohjapiirustuksessa on tarkoitus näyttää erilaisilla merkintätavoilla suunnitelmassa pysyvät rakenteet, purettavat rakenteet, sekä uudet rakenteet.

Muutossuunnitelmassa vanhan eteisen seinään tulee aukko, jossa tulee olemaan pääsisäänkäynti asunnon uudelle puolelle. Pääsisäänkäynti tulee pysymään alkuperäisessä paikassaan, joka tarkoittaa toisen oven poistamista käytöstä. Päädyin ratkaisuun, sillä koin kahden oven rajoittavan uuden pohjapiirustuksen funktionaalisuutta. Oviaukon poisto mahdollistaa sen, että oven eteen on mahdollista rakentaa säilytyskaappi perheen ulkovaatteille. Kahden oven käyttö ei ole myöskään käytännöllinen ratkaisu, minkä vuoksi päädyin suunnitelmassa yhteen ulkoveen.

Kodinhoitohuoneen toiselle seinälle sijoitetaan pesukone, kuivausrumpu, sekä kuivauskaappi perheen toiveiden mukaan. Pyykinpesukone tarvitsee vesiliitännän, minkä vuoksi se sijoitettiin kylpyhuoneen läheisyyteen.

Uusi kylpyhuone sijaitsee asunnon uuden puolen keskiosassa, jonne pääsee kaapiston integroitujen liukuovien kautta. Päädyin siirtämään kylpyhuonetta sen käytännöllisyyden parantamiseksi. Uudessa suunnitelmassa se on helposti tavoiteltavissa eteisestä ja vanhempien makuuhuoneesta. Sen siirto aiheuttaa tosin sen, että uudet putket joudutaan rakentamaan alapohjan päälle, korottamalla tilaa 180 mm.

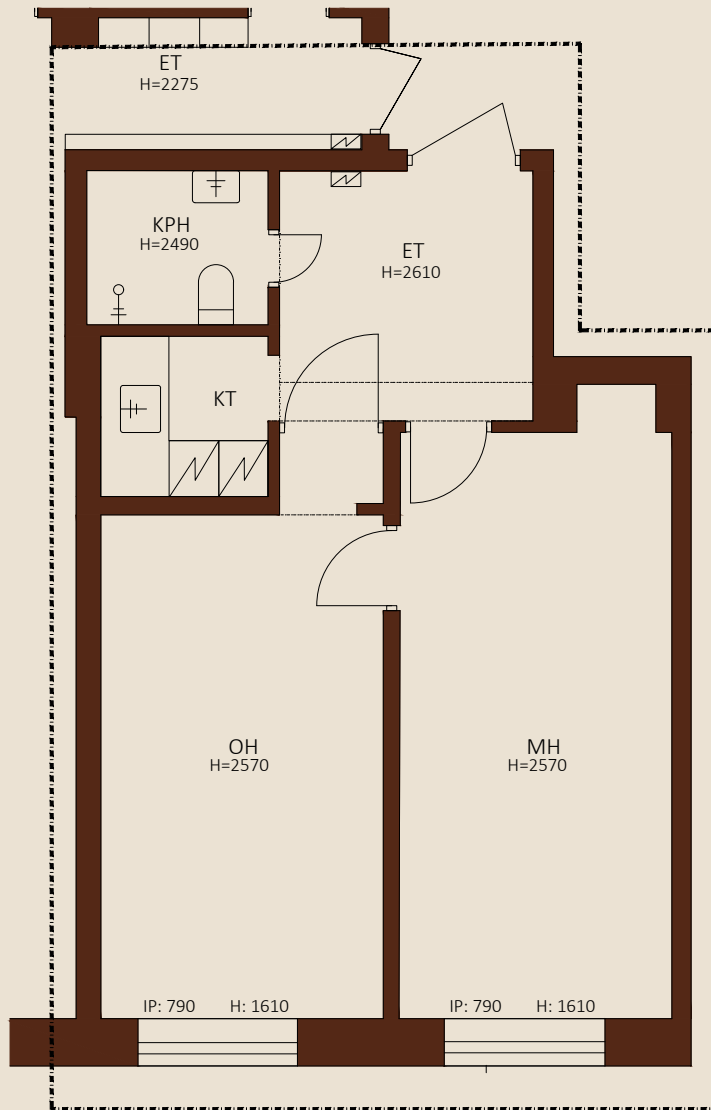
Kylpyhuoneen vieressä sijaitsee työhuone, jonne kuljetaan myös kodinhoitohuoneen kautta. Työhuoneeseen on sijoitettu sisäikkuna, joka on makuuhuoneen suuntaan, kylpyhuoneessa puolestaan on lasinen liukuovi. Molemmat ratkaisut mahdollistavat luon-

nonvalon pääsyn tiloihin, mikä lisää tilojen viihtyvyyttä.

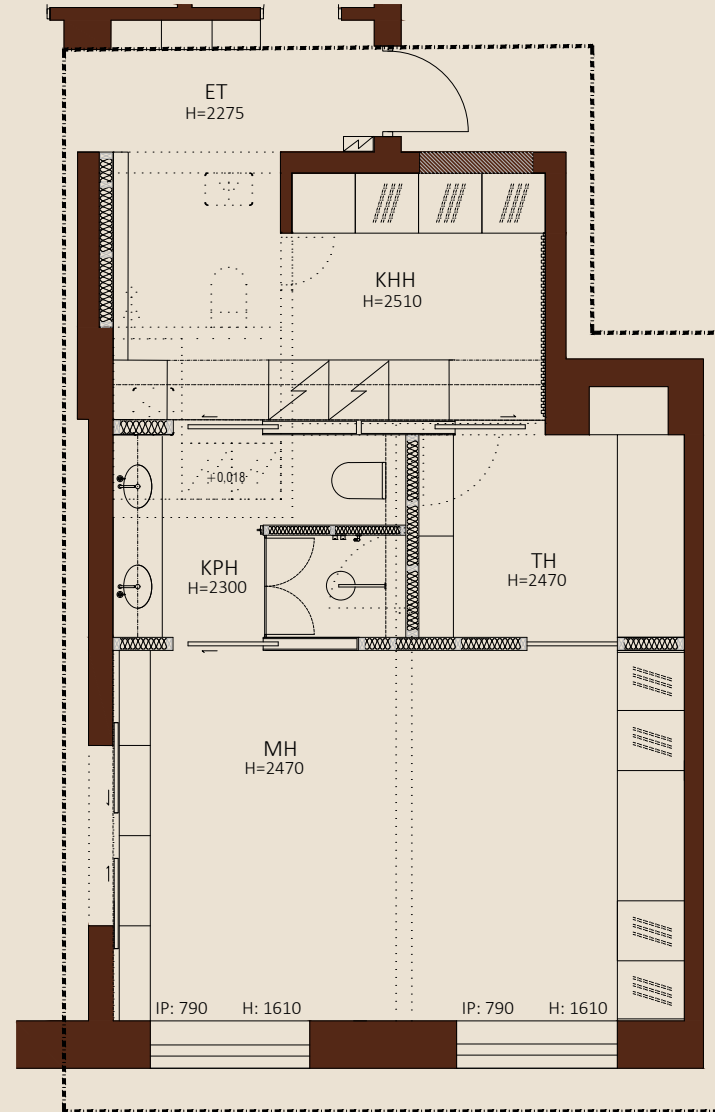
Makuuhuone sijoitetaan asunnon eteläpuolelle maksimoiden luonnonvalon määrän. Oikealla puolella on pitkä vaatekaappi, joka on vaatesäilytystä varten. Vasemmalla puolella tilaa sijaitsee taas pitkä kirjahylly, johon on integroitu pariliukuovet olohuoneen suuntaan. Pariovet mahdollistavat olohuoneen ja makuuhuoneen tilojen yhdistettävyyden ja suljettavuuden sekä luovat samalla pitkän yhtenäisen linjan asunnon valoisalle puolelle.

- muutosalue
- uudet seinät
- olemassa olevat seinät
- purettavat osat

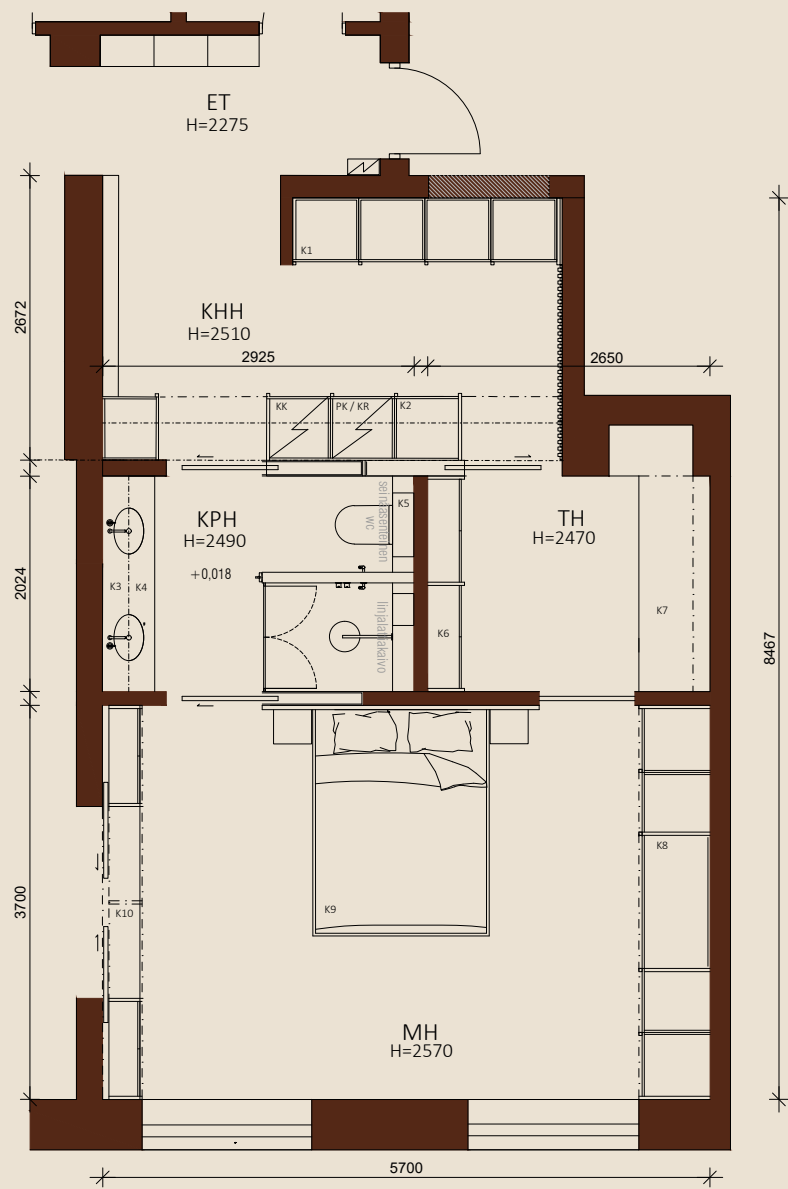

ENNEN

JÄLKEEN

5.3 POHJAPIIRUSTUS

50

50-LUVUN ARVOASUNNON
SANEERAUS

5.4 PARVEN MUUTOSSUUNNITELMA

Kahdesta mielestäni parhaasta vaihtoehdosta päädyin vaihtoehtoon 2.

Vaihtoehdossa parven reunalle rakennetaan lasiseinä, joka kiinnittyy yläkaapin alaosaan ja jatkuu yhtenä linjana seinästä seinään. Ovi parvelle sijoittuu tasanteelta seuraavalle portaalle, koska lasiseinän linja kulkee siitä.

Jotta lasiseinä voitaisiin toteuttaa, kiintokalusteita joudutaan siirtämään sisemmäksi 140 mm. Kiintokalusteesta irrotetaan sivussa ja edessä olevat näköesteet, korotetaan niitä 90 mm, jonka jälkeen ne kiinnitetään takaisin. Korotus tehdään, koska näköesteet yhdistyvät kulmassa yhteen ja ne ovat lasiseinän edessä. Sivurottinki asennetaan takaisin kolmannen askelman päälle.

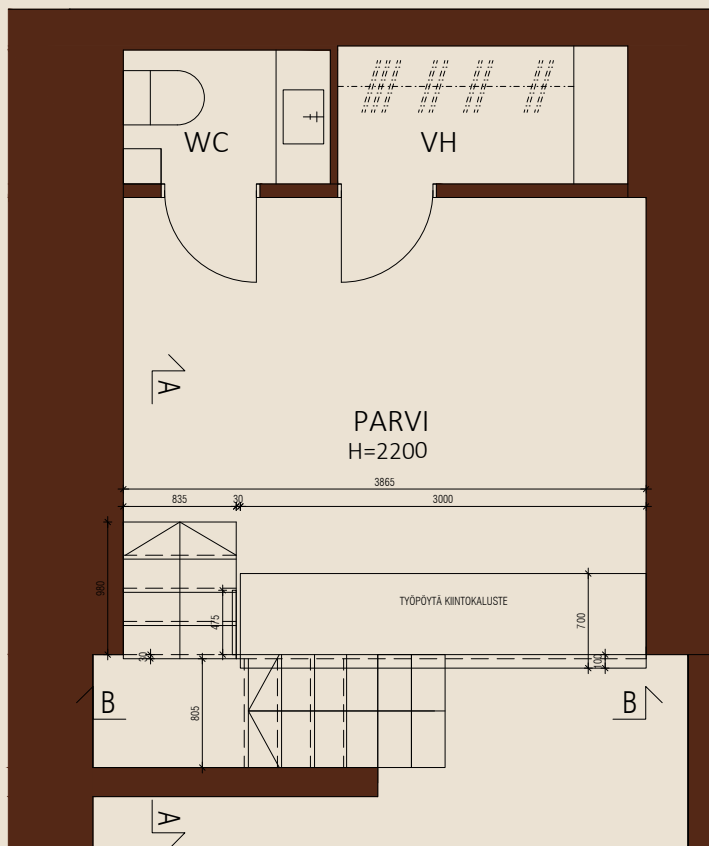
Laseinä suunnitellaan mahdollisimman huomaamattomaksi, jotta se ei häiritsisi asunnon alkuperäistä ilmettä. Se toimii puhtaasti tilanjakajana ja luo kuvitelman yksi-

tyisyyden tunteesta. On kuitenkin tärkeää huomioida, että lasiseinä ei takaa täydellistä äänieristystä, koska se kiinnittyy yläkaappiin. Yläkaapin poistaminen tai siirtäminen olisi ollut haastavaa ja olisi vaurioittanut sitä.

Laseinän karmit valmistetaan 40x40 mm pähkinäpuusta ja sävytetään työpöydän sävyyn. Laseinä itsessään on 6 mm paksuista karkaistua lasia. Ovi varustetaan Furnipartin Magnum -vetimellä, joka asennetaan oven molemmille puolille ja sävytetään työpöydän sävyyn.

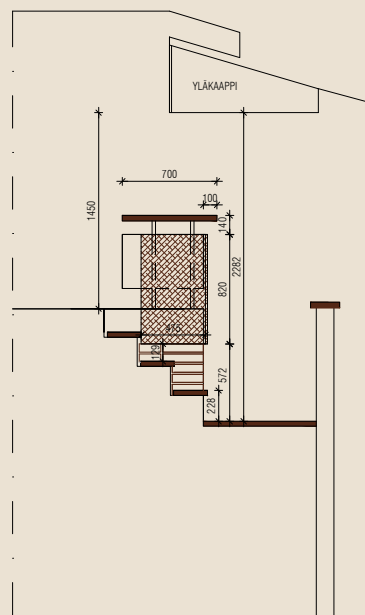
Tiedostan, että tämä vaihtoehto ei ole turvallisin. Kyseessä on kuitenkin yksityinen asunto, ja uskon, että poikkeuksellinen kulku parvelle on tottumiskysymys perheelle. Pääprioriteettina oli löytää mahdollisimman huomaamaton ja asunnon alkuperäistä luonnetta kunnioittava ratkaisu, ja uskon, että tämä vaihtoehto vastaa parhaiten tätä tavoitetta.

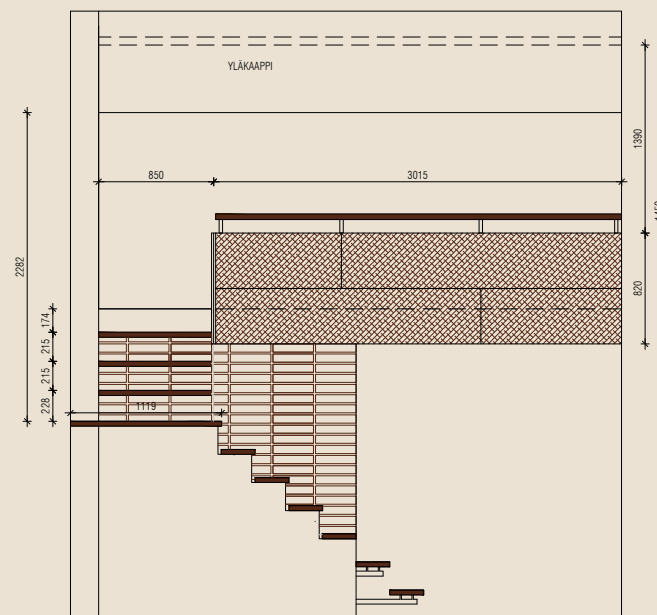

PARVEN POHJAPIIRUSTUS ENNEN

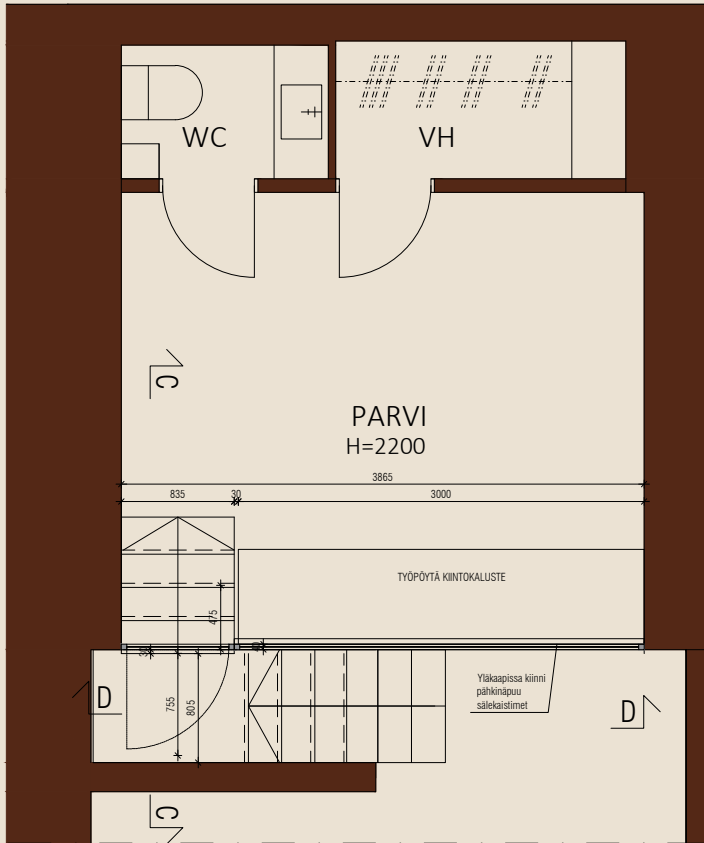
Kuva 26. Parvi ennen (Libba 2024)

LEIKKAUS A-A

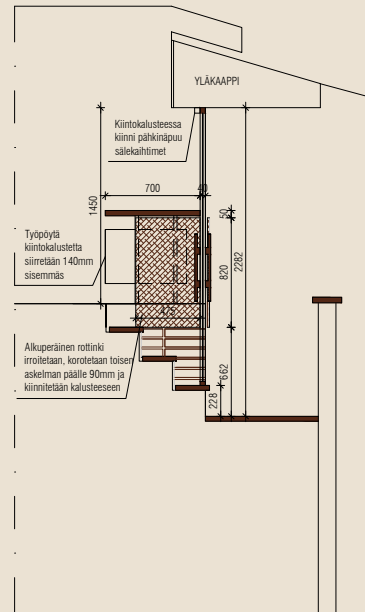

LEIKKAUS B-B

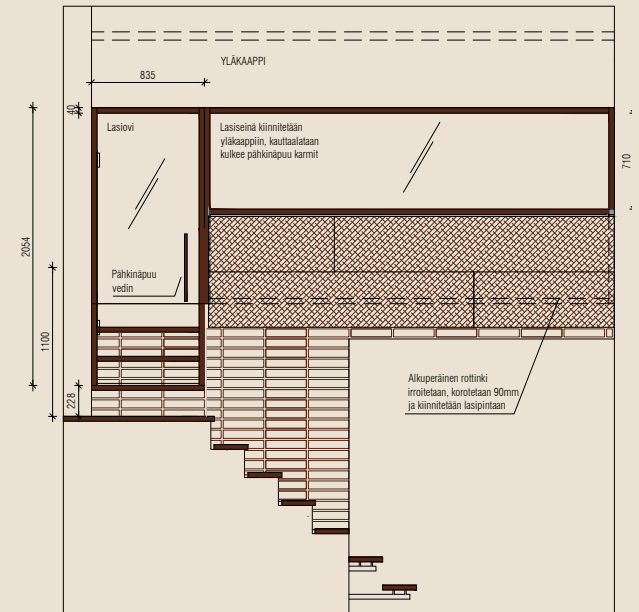

PARVEN POHJAPIIRUSTUS JÄLKEEN

Kuva 27. Parvi jälkeen (Libba 2024)

LEIKKAUS C-C

LEIKKAUS D-D

Kuva 28. Visualisaatio olohuoneesta ja parvesta (Libba 2024)

6. TARKEMMAT SUUNNITELMAT

6.1 MATERIAALIT JA SÄVYT

Materiaalimaailma koostuu murretuista sävyistä ja luonnonläheisistä materiaaleista.

Tarkoituksena oli luoda tunnelmallinen ja seesteinen kokonaisuus, joka ammentaa paljon inspiraatiota alkuperäisistä suunnitelmista, mutta hyödyntää myös tämänhetkisiä materiaaleja. Suunnitelmassa yhdistyvät tummat ja vaaleat pinnat korostaen 50-luvun tunnelmaa.

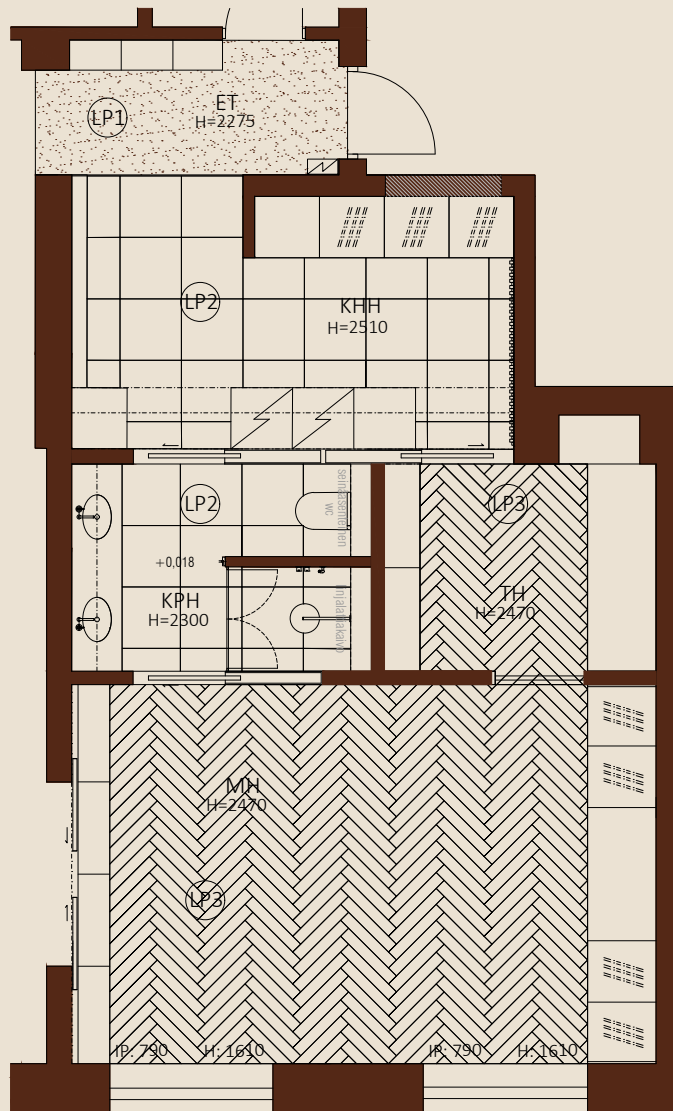
Puupinnat ovat suurimmat pintamateriaalit. Ne ovat päämateriaalina kaapistoissa, sekä seinien paneloinneissa. Alkuperäisissä suunnitelmissa oli käytetty yli seitsemää erilaista puulajia, joista päätin käyttää kolmea: tammea, pähkinäpuuta ja tiikkiä. Seinämateriaaleina käytetään puupintojen lisäksi maalattua pintaa, tiililaattaa ja keraamista laattaa.

Luonnonvalon maksimoimiseksi tiloissa on käytetty kirkasta lasia. WC-tilojen suihkunovissa on tekstuurillista artesaanilasia. Tekstiileissä ja verhoilussa materiaaleina käytetään rottinkia, nahkaa, pellavaa ja villaa. Materiaalit ovat neutraalin sävyisiä, mutta mukana on tummia sävyjä luomassa kontrastia. Metallisina yksityiskohtina käytetään messinkiä, jota löytyy läpi huoneiston.

Kollaasi 3. Uuden puolen materiaalit

6.2. LATTIAMATERIAALISUUNNITELMA

Kuva 29. Lattiamateriaalisuunnitelma (Libba 2024)

Lattiamateriaaleiksi valikoitui kolme erilaista vaihtoehtoa:

1. Kookosmatto: Kookosmatto valittiin, koska se on luonnonmukainen ja kestävä materiaali. Se sopii hyvin eteistilaan lianhylykimisominaisuuksiensa ansiosta, ja ratkaisee tällä tavoin eteisen materiaalin ongelman. Lisäksi Tapiovaaran alkuperäisissä suunnitelmissa eteismateriaalina oli juuri kookosmatto.

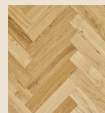
LP1 = Kookosmatto - ET,
Tansibel cocos lattiamatto,
10.5 mm.
Kuva 30. Kookosmatto (Libba 2024)

2. Vaalea keraaminen laatta: Seinien ja kalusteiden yksityiskohtaisuuden vuoksi toiseksi materiaaliksi valittiin yksinkertaisempi vaalea keraaminen laatta, joka tasapainottaa tilaa.

LP2 = Laattalattia - KHH ja KPH,
Maku light satin, koko
60x60cm, 9 mm.
Kuva 31. Keraaminen laatta (Libba 2024)

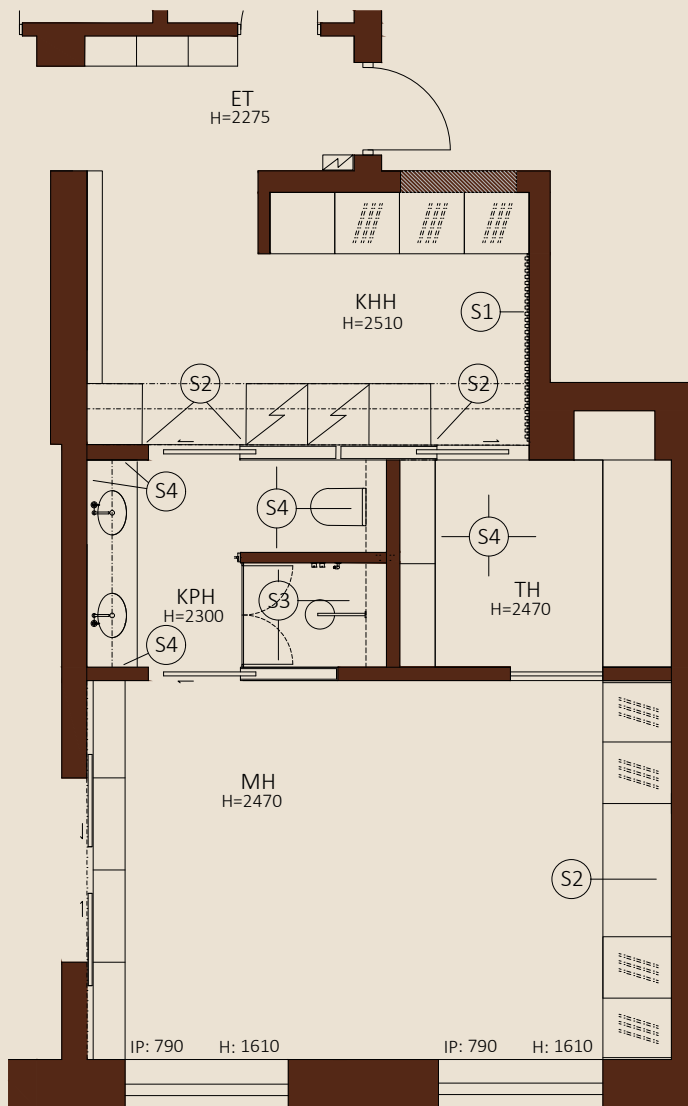
3. Tammiparkettinen kalanruotolattia: Makuuhuoneen ja olohuoneen välillä on pariovet, jotka voi avata. Makuuhuoneeseen valittiin kalanruotoparketti, jotta lattiamateriaali olisi sama kuin olohuoneessa ja tilat sulautuisivat toisiinsa paremmin.

LP3 = Kalanruoto parkettilattia -
MH ja TH, Timberwise oak
110x660mm, Väri: mahdolliseman
lähelle tämänhetkistä kalanruoto lattiaa.
Kuva 33. Parketti (Romanoff)

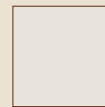

6.3 SEINÄMATERIAALISUUNNITELMA

Kuva 34. Seinämateriaalisuunnitelma (Libba 2024)

Pinnat, joihin ei ole merkitty muuta materiaalia, maalataan valkoisella maalilla. Valkoinen valitaan maalipinnaksi sen ajattoman luonteen ja kaikkien sisustusten kanssa sopivuuden vuoksi. Lisäksi valkoinen maalipinta oli suosittua 50-luvulla, jolloin puupintoja yhdistettiin usein vaaleisiin maalattuihin pintoihin.

S0 = Maalattu seinä. - Maalataan sävyyn Tikkurila Symphony G485 Kanvaasi (sävytetty valkoinen).
Kuva 35. Värimalli (Tikkurila)

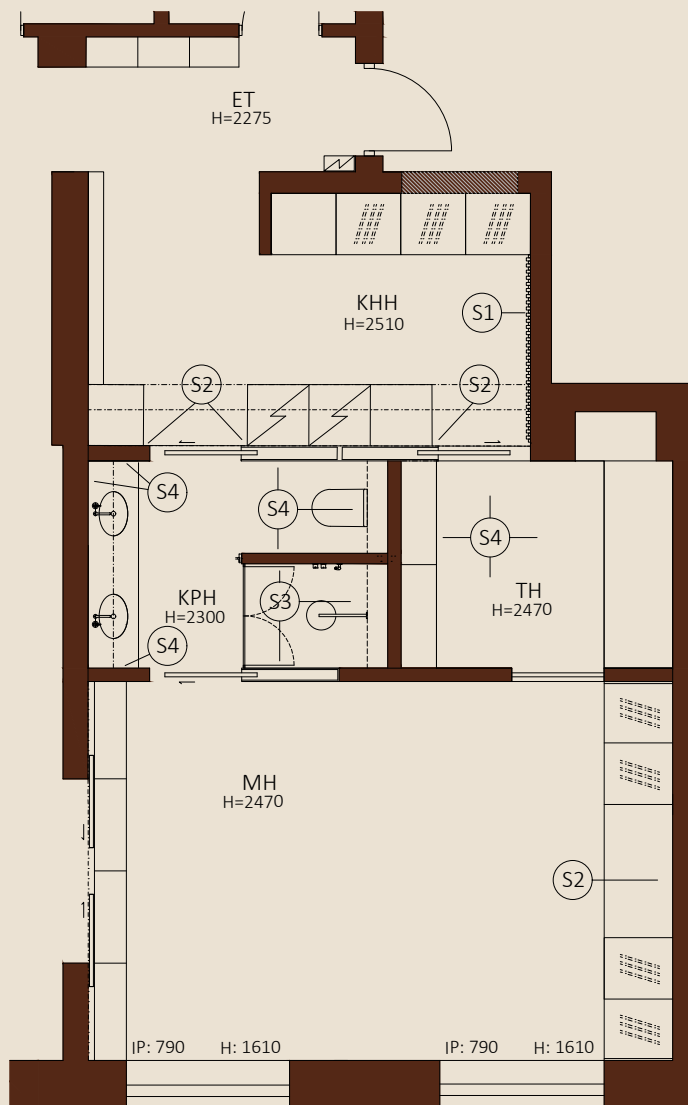
Seinämateriaaliksi valikoitui neljä erilaista vaihtoehtoa:

1. Koristemuuraus eteistilassa:

Yhdelle seinälle suunnittelin tiililaatasta tehtävää koristemuurausta. Koristemuuraus toteutetaan aina ammattilaisen toimesta projektiluonteisesti. Tiili valikoitui materiaaliksi, sillä 50-luvun sisustuksessa ulkomateriaalien käyttö sisätiloissa oli suosittua. Alkuperäisellä puolella on myös tiilitakka. Reliefimuuraus yhdessä kaapistojen kanssa korostaa tilan ilmettä poikittaisten ja pystysuorien linjojen avulla.

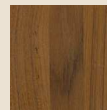
S1 = Tiililaatasta toteutettu koristemuuraus - KHH.
Laatat vuorotellen L15 x K280 x S20 ja L15 x K280 x S40mm. Tiileri, Preeria harjattu tiililaatta. Ladonta pystyyn. Saumanpaksuus poikittain puskuun ja pystysuunnassa 10mm, saumaväri valkoinen. Laatoitus koko seinälle.
Kuva 36. Koristemuuraus (Designboom)

Kuva 34. Seinämateriaalisuunnitelma (Libba 2024)

2. Tiikkiseinäpanelointi:

Toiseksi seinämateriaaliksi valittiin tiikkiseinäpanelointi, jota hyödynnetään myös kaapistojen pinnoissa. Yhdessä materiaalina ne luovat jatkuvuuden tunnelmaa ja tuovat tilaan ylellisyyttä.

S2= Tiikki seinäpanelointi - KHH ja MH. Puusepäntyö. Koko: Verhoilaan pinnat koko korkoon x S 10mm. Pinta öljytään. Kuva 37. Tiikkiverhoilu (Libba 2024)

3. Kylpyhuone laatta:

Neljäs seinämateriaali on kylpyhuoneen laatta, jonka sävy on tumma ruskeanpunainen. Yhdistettynä tummaan puupintaan laatta luo kylpyhuoneesta seesteisen ja tumman kokonaisuuden.

S3 = Ku - KPH, Magma - Caramello Tonalite laatta. Koko: L56 x H285 x 6mm. Ladonta pystyyn. Sauma 5mm, väri tummanruskea. Kuva 38. Seinälaatta (Tile.expert)

4. Pähkinäpuupaneeli:

Viidenneksi seinämateriaaliksi valittiin pähkinäpuupaneeli, jota hyödynnetään molemmissa työhuoneessa ja kylpyhuoneessa. Pähkinäpuuta käytetään runsaasti alkuperäisen asunnon kalusteissa, minkä vuoksi se sopii tummaksi sävytettynä tiloihin.

S4 = Pähkinäpuu seinäpanelointi verhoilu - KPH ja TH. Puusepäntyö. Koko: Leikattu seinän korkoon x S 10mm. Petsataan tumman lämpimäksi. Kuva 39. Pähkinäpuuverhoilu (Libba 2024)

6.4 IRTOKALUSTEET

Irtokalusteita suunnitelmassa ei ole kovinkaan paljon, koska siinä on paljon kiintokalusteita. Suunnitelmaan valikoitui kuitenkin neljä irtokalustetta. Pysin valitsemaan kalusteita, jotka ovat klassisia ilmeeltään, 50-luvulta tai sellaisia, jotka sopivat 50-luvun askeettiseen ja matalaan ilmeeseen. Kalusteiden materiaalit ovat luonnolliset, sisältäen puuta, ruskeaa ja mustaa nahkaa ja rottinkia.

Luonnollisesti pyrin myös tuomaan suunnitelmaan mukaan muutamia Ilmari Tapiovaaran suunnittelemia kalusteita. Työhuoneen tuoliksi valitsin mustalla nahkalla verhoillun Domus-tuolin. Nojatuoliksi valitsin vintage-version Domus-nojatuolista, sillä perhe pitää kierrätetyistä kalusteista.

P1 = Ritzwell, Shinsaku Miyamoto - Mo bridge stool

Kuva 40. Mo bridge stool (Ritzwell)

P2= Phantomhands - tangali bench

Kuva 41. Tangali bench (Phantomhands)

NT= Ilmari Tapiovaara - Domus nojatuoli vintage-versio tai muu vintage tuoli

Kuva 42. Vintage Domus nojatuoli (Bukowskis)

T= Artek, Ilmari Tapiovaara - Domus tuoli.

Istuin ja selkänoja: musta nahkaverhoilu. Runko: tammi, lakattu luonnonvärinen

Kuva 43. Domus tuoli (Artek)

Kuva 40. Mo bridge stool (Ritzwell)

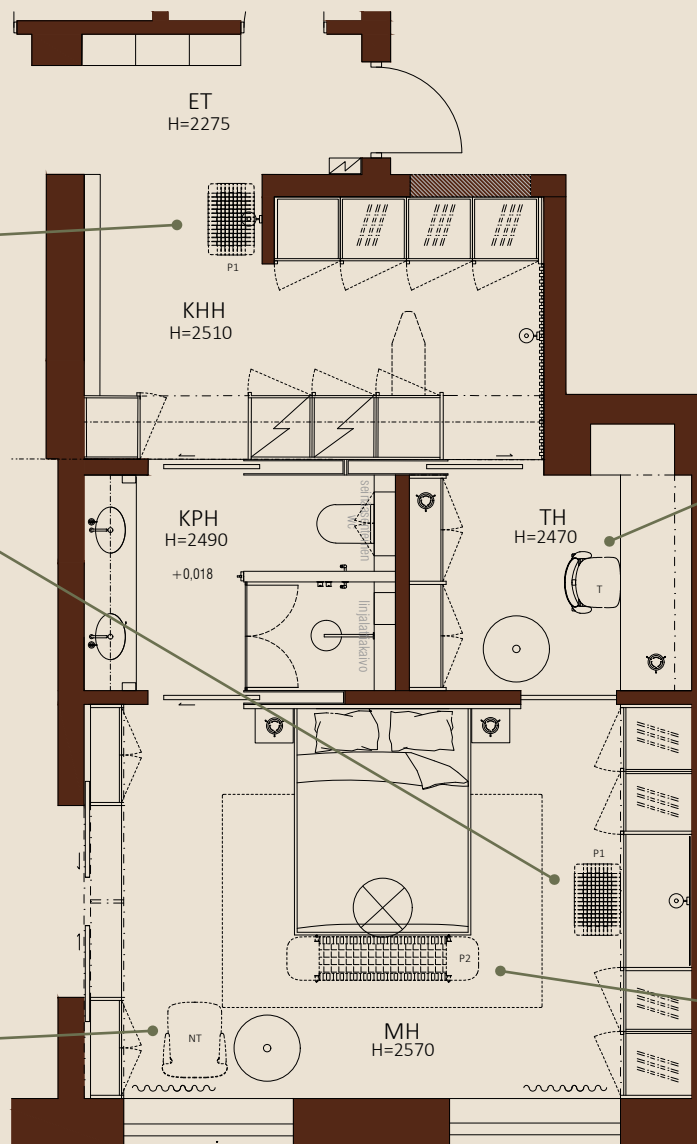
Kuva 43. Domus tuoli (Arket)

Kuva 42. Vintage Domus nojatuoli (Bukowskis)

Kuva 41. Tangali bench (Phantomhands)

6.5 VALAISTUSSUUNNITELMA JA ALAKATTO

Suunnitelmassa on käytetty kerroksellisesti erilaisia valaisimia. Valaistuksen teemana on rytmi, kennomaisuus ja näkymättömyys. Valaistussuunnittelu sai erityisesti kiintokalusteiden osalta paljon inspiraatiota alkupe-
räisellä puolella toteutetusta taidokkaasta valaistuksesta.

Suunnitelmasta löytyy erilaisia sisustus-
valaisimia, kuten lattiavalaisimia, yksi kat-
tovalaisin, pöytävalaisimia sekä muutamia
eri seinävalaisimia. Osa sisustusvalaisimista
toimii tunnelmanluojina, mutta osa taas
funktionaalisesti lukuvaloina ja työvaloina.
Integroitua valaistusta löytyy kiintokalus-
teista sekä alakatosta. Eri kiintokalusteissa
integroitua valaistusta on käytetty eri tavoil-
la, osassa on tarkoituksena valaista kaapin
sisältöä, helpottaa laittautumista tai valaista
tilaa epäsuoralla valaistuksella. Työhuoneen
ja kylpyhuoneen alakattoon on integroitu
himmennettävissä olevia LED-valonauhoja.
Himmennyksen ansiosta ne toimivat sekä
ybisvalona että tunnelmavaloina. Kylpyhuo-
neessa on myös automaattinen valaistus,
joka ei häiritse makuuhuoneessa nukkujia,

jos yöllä täytyy käydä kylpyhuoneessa. Tar-
kempia detaljipiirustuksia kiintokalusteiden
ja alakaton valaistuksesta löytyy projektioi-
den detaljipiirustuksista.

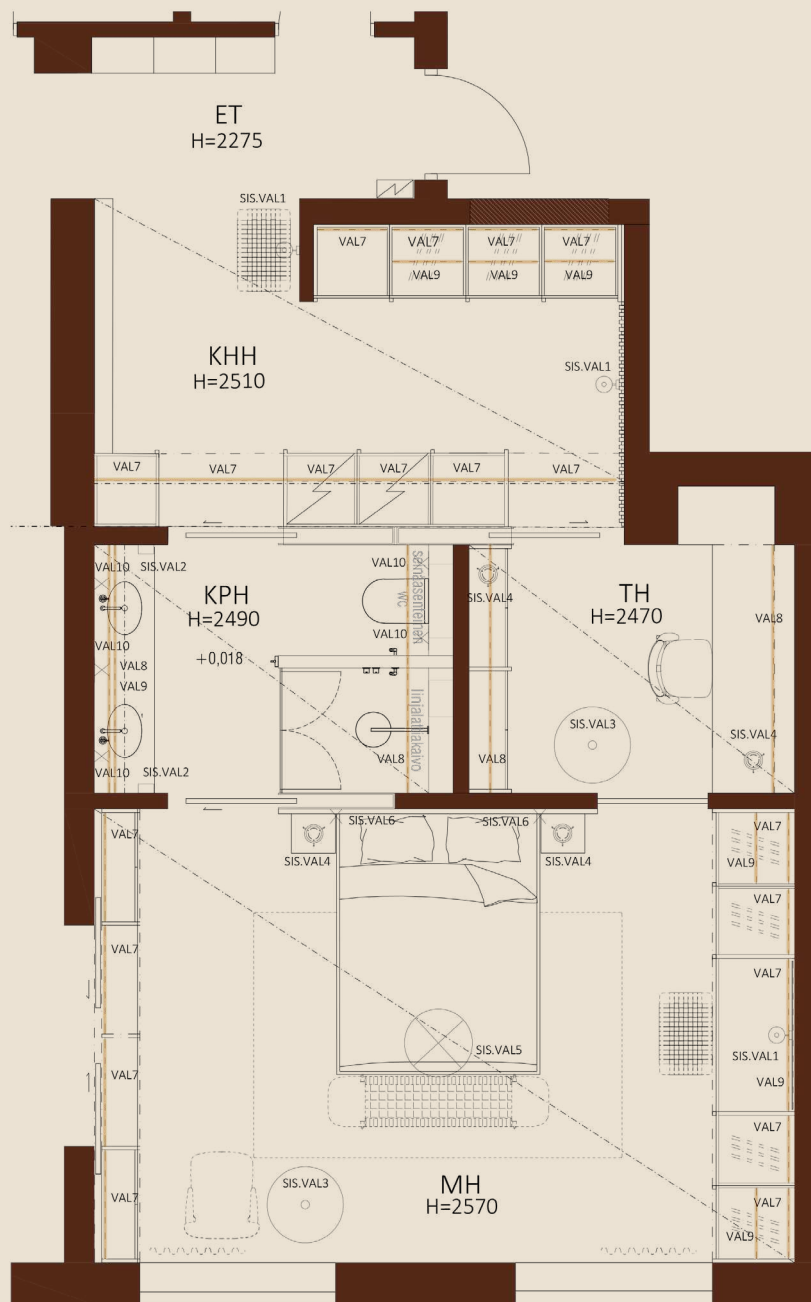
Alakattomateriaalina toimii tammikatto-
panelointi, joka on samanlainen kuin alkupe-
räisellä puolella. Alakatot lasketaan minimi
alaslaskulla. Kuvissa alakatto on laskettu 100
mm kattopinnasta. Oikeassa suunnitelmassa
huomioon kuitenkin pitäisi ottaa talotekniik-
ka, kuten sähkö ja LVI, joiden mukaan alakat-
to tehdään.

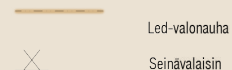
Alakatto:
tammipaneeli, mattalakka
L 70 mm, K 12 mm
Kuva 44. Alakatto (Libba 2024)

Kuva 45. Eteinen (Lena Ioka Interiors)

Kuva 46. Valaistussuunnitelma ja alakatto (Libba 2024)

SISUSTUSVALAISIMET=

SIS.VAL1 = Seinävalaisin, mini-tratten - Hans Agne Jacobsson, Örsjö belysning, messinki

SIS.VAL2= Seinävalaisin, Dimple sconce, - RWB, savu, 3000k, ip65

SIS.VAL3= Lattiavalaisin, 9602 - Paavo Tynnel, Gubi, bambu

SIS.VAL4 = Pöytävalaisin, Maija - Ilmari Tapiovaara, Santa & Cole

SIS.VAL5= Kattovalaisin, 1005 Hans ceiling light - Hans Agne Jacobsson, Vaarnii, mänty

SIS.VAL6= Seinävalaisin/lukuvalo, ledtube mini spot - Daniel Lopez, Marset, pronssi

MUUT VALAISIMET=

VAL7 = Led-nauha, epäsuoravalaistus / kaluste, led strip 24v ip20, hid a lite, lowlum 3000k 5m, himmennettävä +profiili art corner, alumiini

VAL8 = Led-nauha, epäsuoravalaistus / katto, ledstrip 24v ip67, hid a lite, midlum 3000k 5m, himmennettävä +profiili art corner, alumiini

VAL9 = Led-nauha, epäsuoravalaistus / kaluste, ledstrip 24v ip67, hid a lite, midlum 3000k 5m + profiili art thin, alumiini

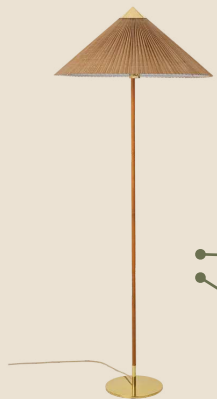
VAL10= Seinävalaisin, automaattinen, Saas spot+, ip 45, musta

SIS VAL 2 = RWB - Dimple sconce,
finish - smoked, 3000K, IP65

Kuva 52. Dimple sconce (RWB)

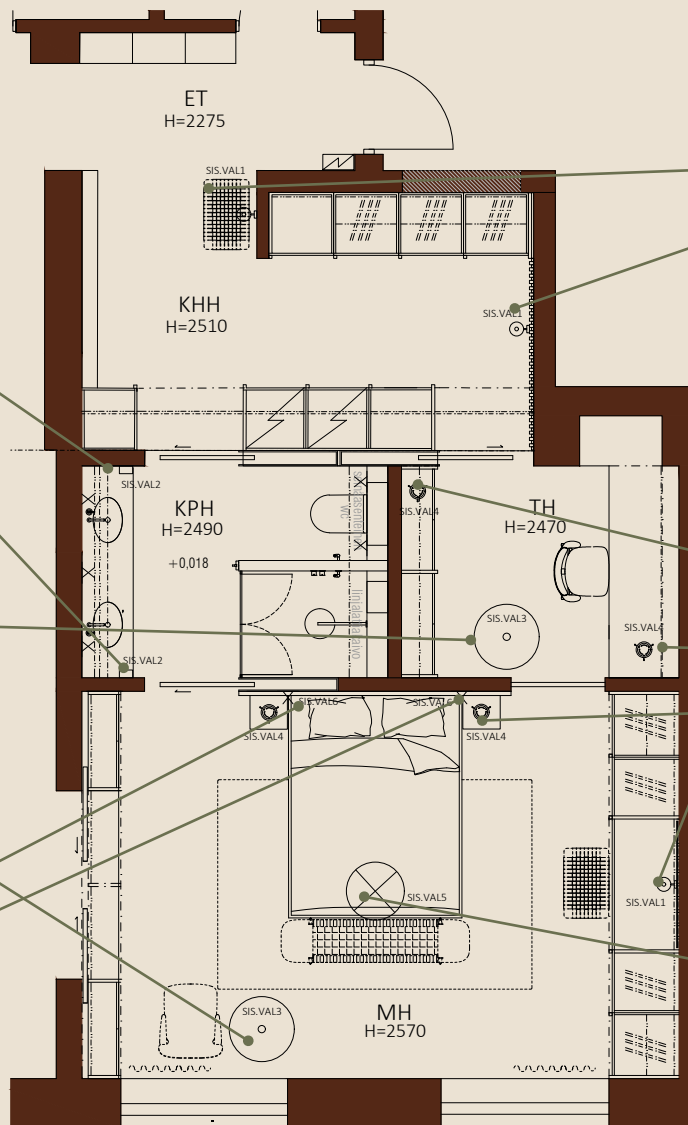
SIS.VAL3= Lattiavalaisin, 9602 - Paavo Tynnel,
Gubi, Bambu

Kuva 51. Lattiavalaisin 9602 (Gubi)

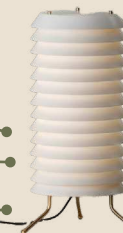
SIS.VAL6 = Seinävalaisin/lukuvalo, ledtube mini
spot - Daniel Lopez, Marset, pronssi

Kuva 50. Ledtube Mini (Marset)

SIS VAL1 = Hans-Agne Jakobsson - Tratten
mini, messinki

Kuva 47. Mini-tratten (Orsjo Belysning)

SIS.VAL4 = Santa & Cole, Ilmari Tapiovaara 1955 -
Maija pöytävalaisin

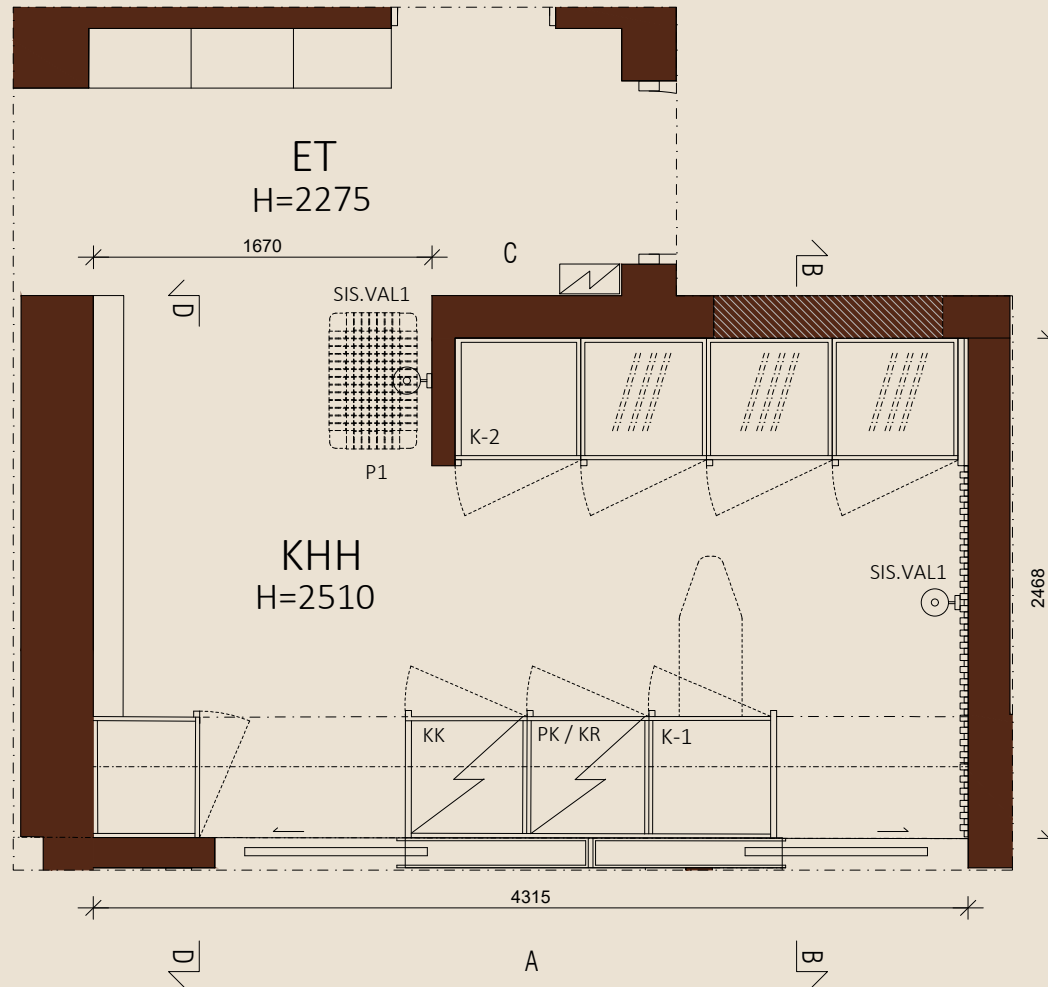
Kuva 48. Maija (Santa&Cole)

SIS.VAL5 = Vaarnii, Hans-Agne
Jakobsson - 1005 Hans Ceiling Light

Kuva 49. 1005 Hans Ceiling Light (Vaarnii)

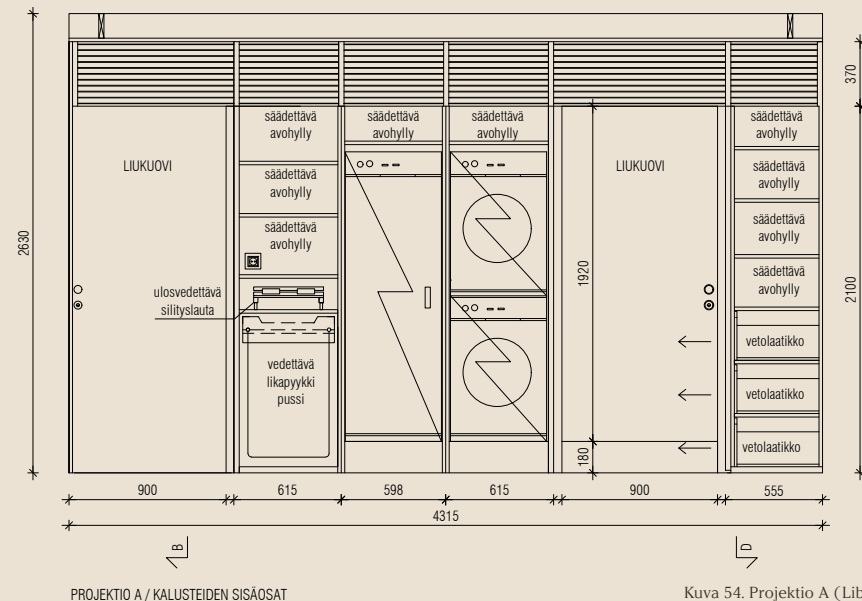
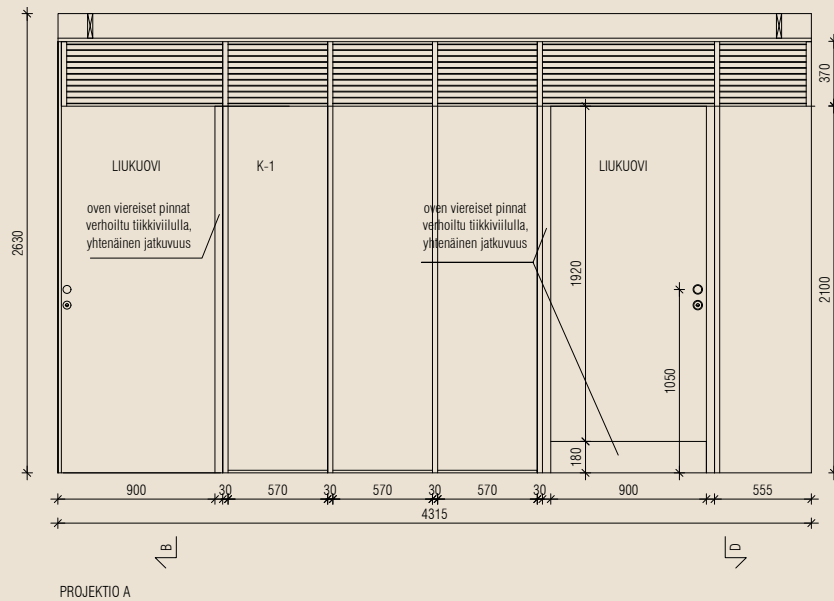
6.6 ETEINEN JA KODINHOITOHUONE

Kuva 53. Eteisen pohjakuva (Libba 2024)

Uusi kodinhoitotila, joka on myös eteisen jatke, sijoittuu sisäänkäynnistä vasemmalle. Ongelmana vanhassa eteistilassa oli sen säilytystilan puute, minkä vuoksi uudessa eteisessä on panostettu säilytystilaan. Lisäksi eteisessä vaihdettiin lattiamateriaali, mikä on ominasuksiensa vuoksi käytännöllisempi kuin parketti.

Uudessa kodinhoitotilassa on perheen yleinen vaatesäilytys sekä pyykinhuolto. Ne ovat integroituja kaapistojen sisälle. Uusi vaatesäilytys on tarkoitettu tois-sijaisten vaatteiden säilytykseen, ja niin sanottu arkivaatesäilytys ja vieraiden vaatteet tulevat pysymään vanhassa vaatekaapissa, joka sijaitsee käytävän varrella.

Kuva 54. Projektiio A (Libba 2024)

K-1: Kodinhoitokaappi

Kaluste on tarkoitettu pyykkihuollolle, siitä löytyy korotetulla pohjalla olevat kuivausrumpu, pesukone ja kuivauskaappi. Kalusteen sisällä on myös kaksi kaapistoa säädettävillä hyllyillä, joista toisessa on erityisominaisuutena ulosvedettävä pyykkilauta, sekä likapyykkipussi. Toisessa taas ulosvedettäviä hyllyjä pyyhkeiden ja liinavaatteiden säilykseen.

Kalusteen yläosassa on integroitu LED- valaistus. Valo on himmennettävissä ja siivilöityy tilaan rimoituksen kautta, muodostaen pehmeän epäsuoran valaistuksen. Valo on integroitu kaapin leveyden mukaan. Yläosan pohjassa on huoltoluukku LED-nauhojen vaihtoa sekä siivousta varten.

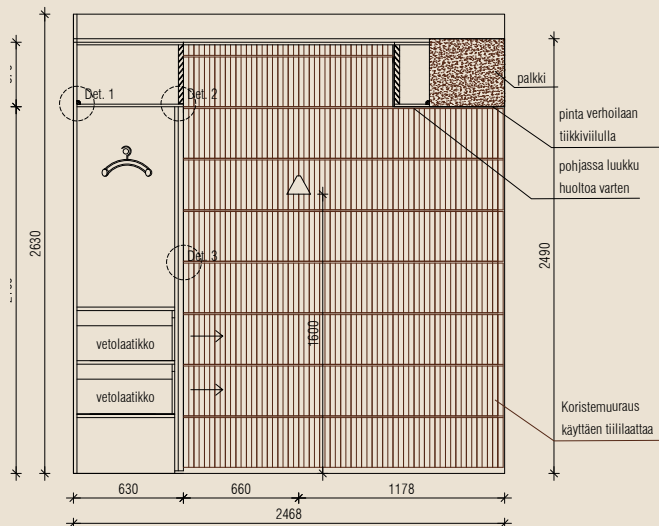
Materiaalit:

Ovilevy sekä hyllyt: Viilutettu kalustelevy, öljytty tiikki, puun syysuunta pystyyn, 20 mm

Vedin: Massiivipuu tiikki 30 mm x 30 mm (Det.3)

Ritilän osat: tiikkiviilutettu 4 mm vaneri (Det.2)

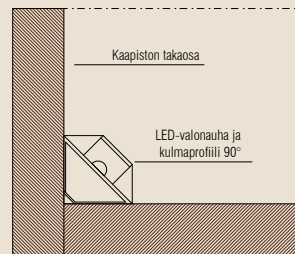

LEIKKAUS B

Kuva 55. Leikkaus B (Libba 2024)

Kalusteiden kanssa samansuuntaisilla seinillä olevat elementit verhoillaan tiikkiviilulla, samoin ovien sivuille ja kaapin väliin jäävät pinta-alat, sekä näkyvissä oleva palkin alapinta.

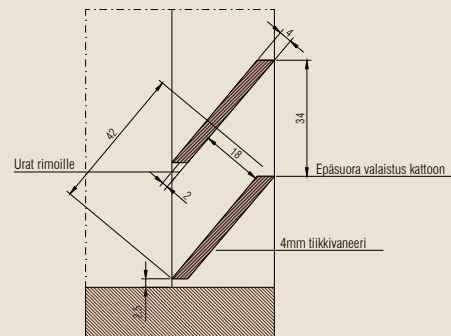
Koristemuuraus toteutetaan asuntoon projektityönä ammattilaisen tekemänä, laatan paskuusvaihtelun takia seinässä kiinni olevat kaapit irroitetaan 20 mm ovien avautumisen takia.

Kuva 56. Detalji 1 (Libba 2024)

Detalji 1: Yläkaapiston LED-valo, Leikkauskuva

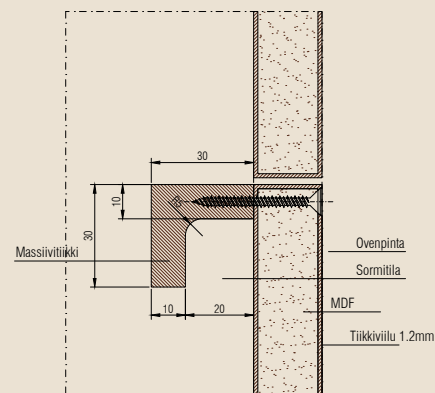
Periaatekuva kuinka kulmaprofiili ja LED-valonauha asettuvat, jokaiseen kaapistoon. Valonauhatiedot eritelty valaistussuunnitelmassa.

Kuva 57. Detalji 2 (Libba 2024)

Detalji 2: Rimoituksen periaate, Leikkauskuva

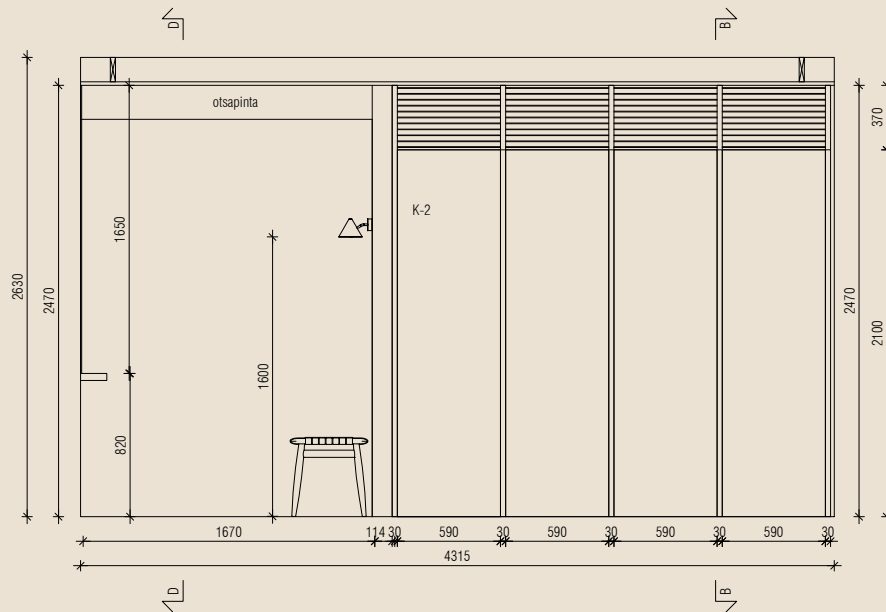
Yläkaappien rimoitus toistuu kymmenen kertaa. Viimeinen rima asettuu yläpäässä vastaavasti kuin alarima. Rimoissa on urat, joiden avulla ne on tilanteen vaatiessa mahdollista työntää pois, alarima on poikkeus.

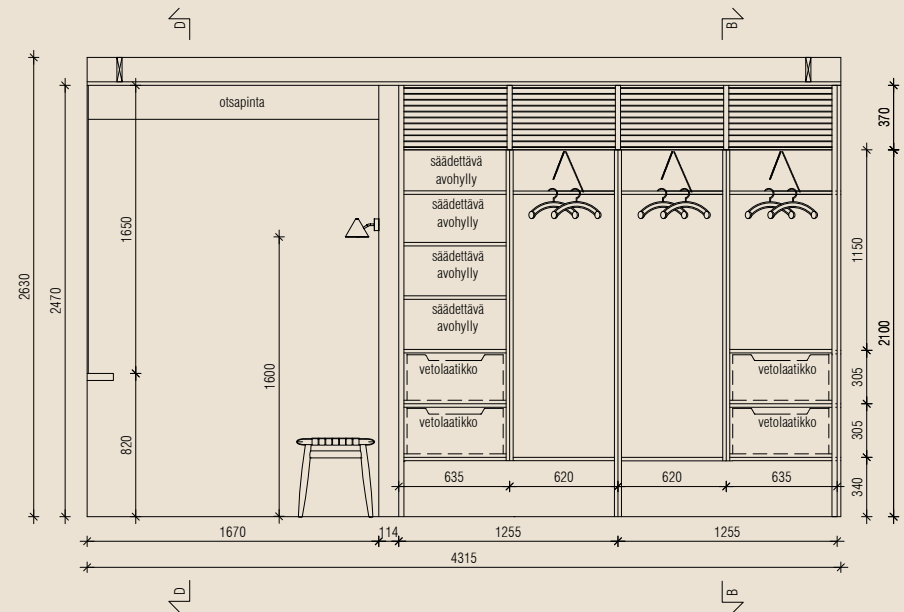
Kuva 58. Detalji 3 (Libba 2024)

Detalji 3: Kaappien vedin, leikkauskuva ylhäältä

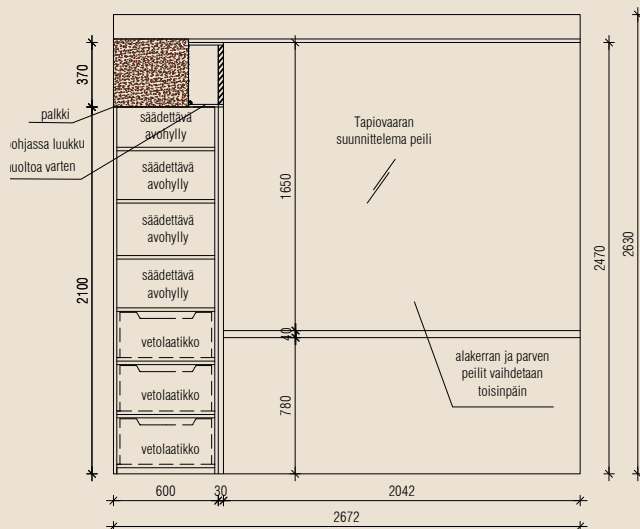
Vetimessä on kaapin pituuden matkalta uritettu sormitila. Kiinnitys kaappien oviin tapahtuu ruuvilla.

PROJEKTIO C
Kuva 59. Projekti C (Libba 2024)

PROJEKTIO C / KALUSTEIDEN SISÄOSAT

LEIKKAUS D
Kuva 60. Leikkaus D (Libba 2024)

K-2: Vaatekaappi

Kaluste on tarkoitettu perheen vaatesäilytykseen. Vasen kaapisto on suunniteltu asusteiden säilytykseen, keskimmäiset kaapit ovat pitkien takkien säilytykseen ja oikealla sijaitseva kaappi taas lyhyempien vaatteiden säilytykseen ja asusteiden säilytykseen. Kaapissa ei ole pohjalevyä, mahdollistaen kenkien säilytyksen.

Kuten kalusteessa K-1 yläosaan on integroitu valaistus LED- valaistus, sisältäen samat ominaisuudet. Henkareita sisältävissä kaapeissa on myös automaattisesti syttyvä valaistus, joka helpottaa kaapin sisällön näkyvyyttä.

Materiaalit:

Ovilevy, sekä hyllyt: Viilutettu kalustelevy, öljyitty tiikki, puun syysuunta pystyyn, 20 mm

Vedin: Massiivipuu tiikki (Det.3)

Rimoitus: Tiikkiviilutettu 4 mm vaneri (Det.2)

6.7 KYLPYHUONE

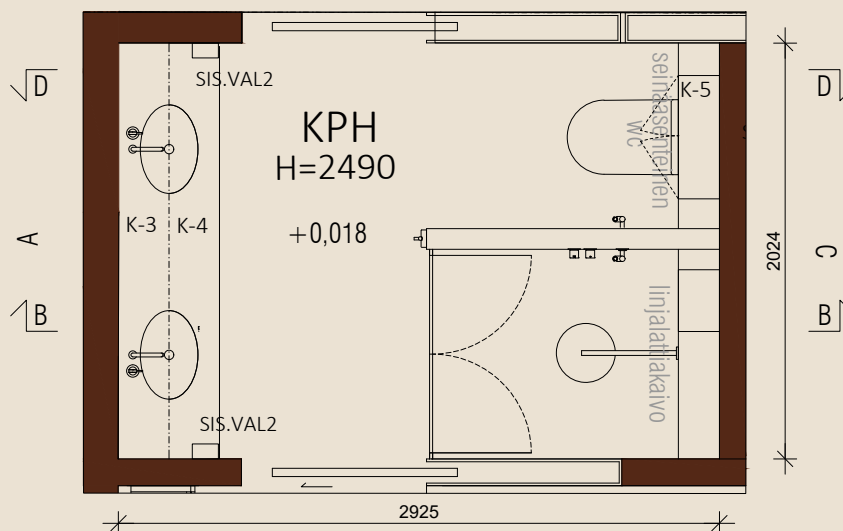
Kylpyhuone sijaitsee uuden puolen keskiosassa. Kylpyhuoneessa on kaksi ovea, jotka mahdollistavat kulun eteisestä ja makuuhuoneesta. Ovien ollessa auki eteisestä on suora näköyhteys makuuhuoneeseen ja sieltä ikkunasta ulos, muodostaen pitkän jatkuvan linjan.

Kylpyhuone sisältää kiintokalusteallaskaapin ja -yläkaapin, linjalattiakaivon sekä seinäasenteisen wc:n ja suihkun. Tunnelmaltaan wc on tumma ja seesteinen. Materiaaleina toimivat tummaksi petsattu pähkinäpuu, sekä tumman punaruskea seinälaatta. Sama lattialaatta jatkuu kodinhoituhuoneesta kylpyhuoneeseen.

Valaistus tilassa on himmennettävissä, mikä luo tilaan ylellisen ja spa-henkisen tunnelman. Seinävalaisimen samea lasi luo pehmeää valoa tilaan. Tilassa on myös automaattinen himmeä valaistus, joka ei häiritse nukkuvia, jos yöllä kylpyhuoneessa käydään.

Kylpyhuone on pääasiassa vanhempien käytössä, sillä alkuperäisellä puolella on WC sekä toinen kylpyhuone, jotka ovat lapsien käytössä.

Kuva 62. Kylpyhuoneen pohjapiirustus (Libba 2024)

Kylpyhuoneen vesikalusteet ja varusteet:

VAR1 = Geberid smyle - seinäasenteiden wc, valkoinen posliini

VAR2 = Gessi 316- Art. 54139 käsisuihku, harjattu messinki

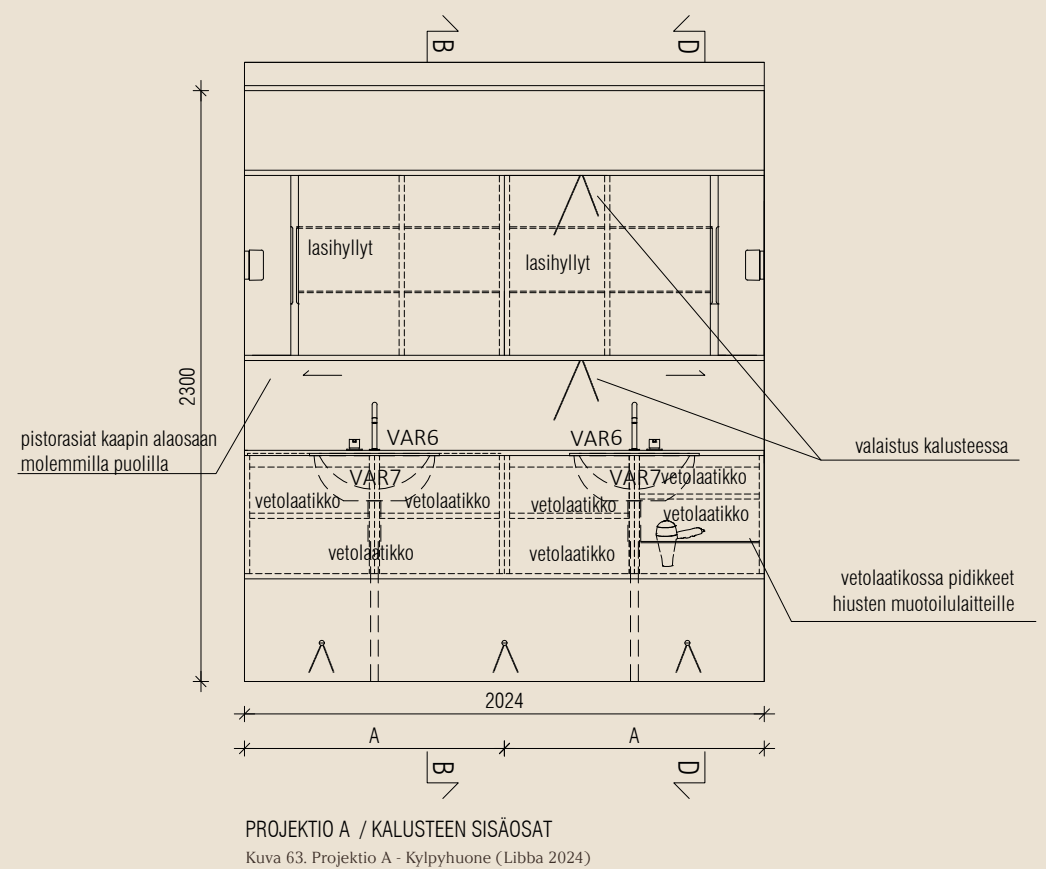
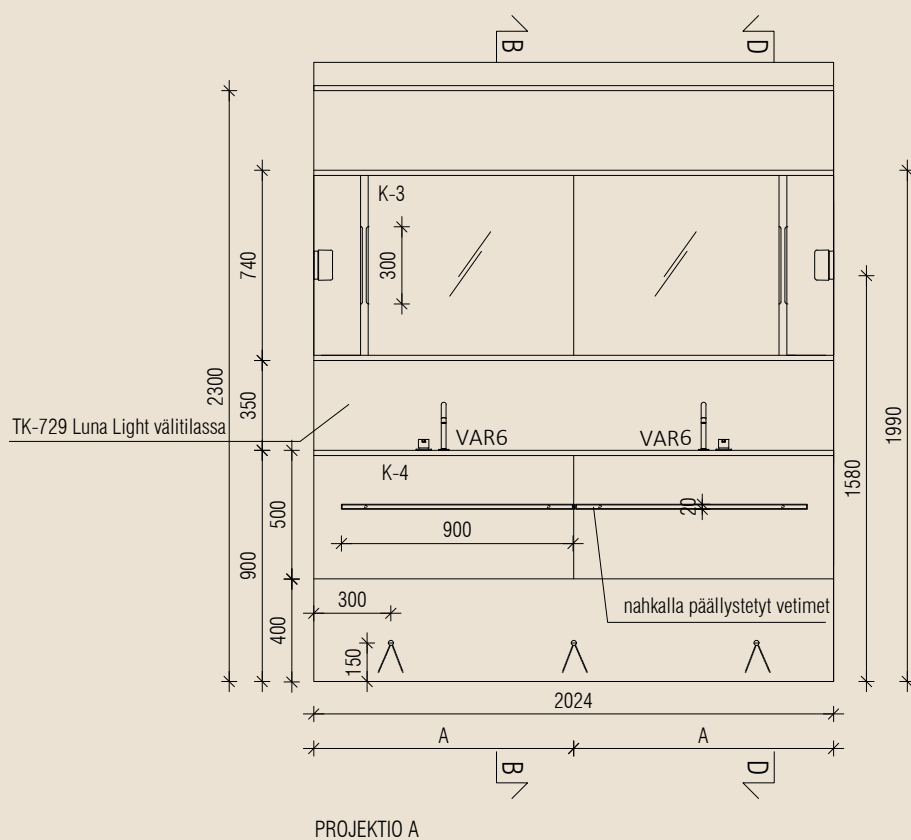
VAR3= INR- line pyyhekuivain, harjattu messinki

VAR4= Gessi - Emperio seinäsuihku. harjattu messinki

VAR5= Gessi 316- Art. 54139+54039 käsisuihku ja kaksi sekoittajaa, harjattu messinki

VAR6 = Vola, 590A yhdellä sekoittajalla, harjattu messinki

VAR7= Villeroy & Boch, Loop & Friends alta asennettava allas, 30 x 290 x 185 mm, valkoinen keraaminen

K-3 Alakaappi:

Allaskaappi on seinänlevyinen ja sisältää kaksi allasta perheen lisätoiveiden mukaan. Kaapissa on kaksi alakaappia, jotka ovat vedettävissä nahkalla verhoilluilla vetimillä. Vetimet ovat saaneet inspiraatiota alkuperäisen puolen kaiteista, jotka ovat myös verhoiltuja nahkalla. Molempien vetolaatikoiden sisällä on lisäksi kaksi sisävetolaatikkoa.

Allastaso ja välitila ovat samaa materiaalia luoden yläkaapin ja alakaapin välille yhtenäisen hienostuneen jatkumon. Allashanat ovat sävyiltään messinkisiä.

K-4 Peilikaappi:

Peilikaappi on saanut inspiraatiota Tapiovaaran alkuperäisistä hävitetyistä peilikaapeista. Hän hyödynsi molemmissa, sekä wc:ssä että kylpyhuoneessa peilikaapeissa työntöoviratkaisua.

Uuden suunnitelman mukaisessa peilikaapissa on kaksi limitäin työntyvää työntöovea. Työntöovien takaa paljastuu viilutettu kaapiston sisäosa, jossa on lasihyllyjä. Kaapissa on myös automaattivalaistus ovien avautuessa.

Materiaalit:

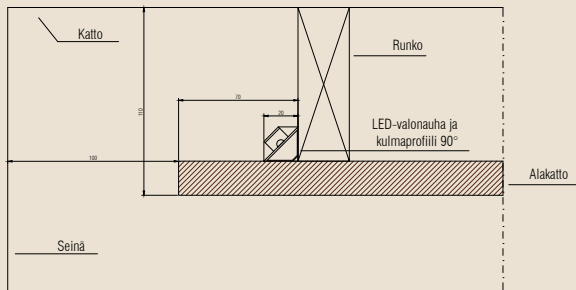
Ovilevyt, sekä alakaapin hyllyt: Viilutettu kalustelevy, petsattu pähkinäpuu, puun syysuunta pystyyn, 20 mm.

Peiliovet: 12 mm kalustelevy, jonka pinnassa 2 mm peili.

Allastaso: Tulikivi, luna light kvartsikomposiittikivitaso 20 mm

Lasihyllyt: 5 mm kirkas karkastettu lasi

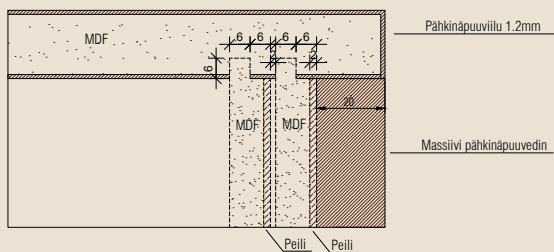
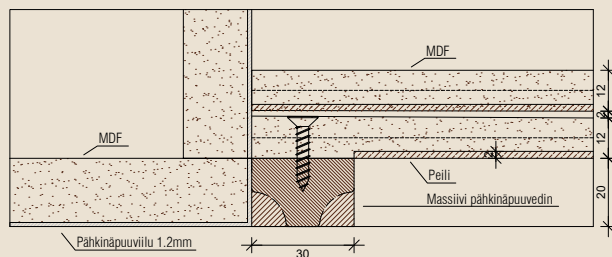
Vetimet:
Peilikaappi, massiivi pähkinäpuu (Det.5)
Alakaappi, mattamusta alumiinivedin, verhoitu tummanruskealla nahkalla.

Detalji 4: Alakaton epäsuora valaistus

Periaatekuva kuinka kulmaprofiili ja ledvalonauha asettuvat alakattoon.
Valonauhatiedot eritelty valaistussuunnitelmassa.

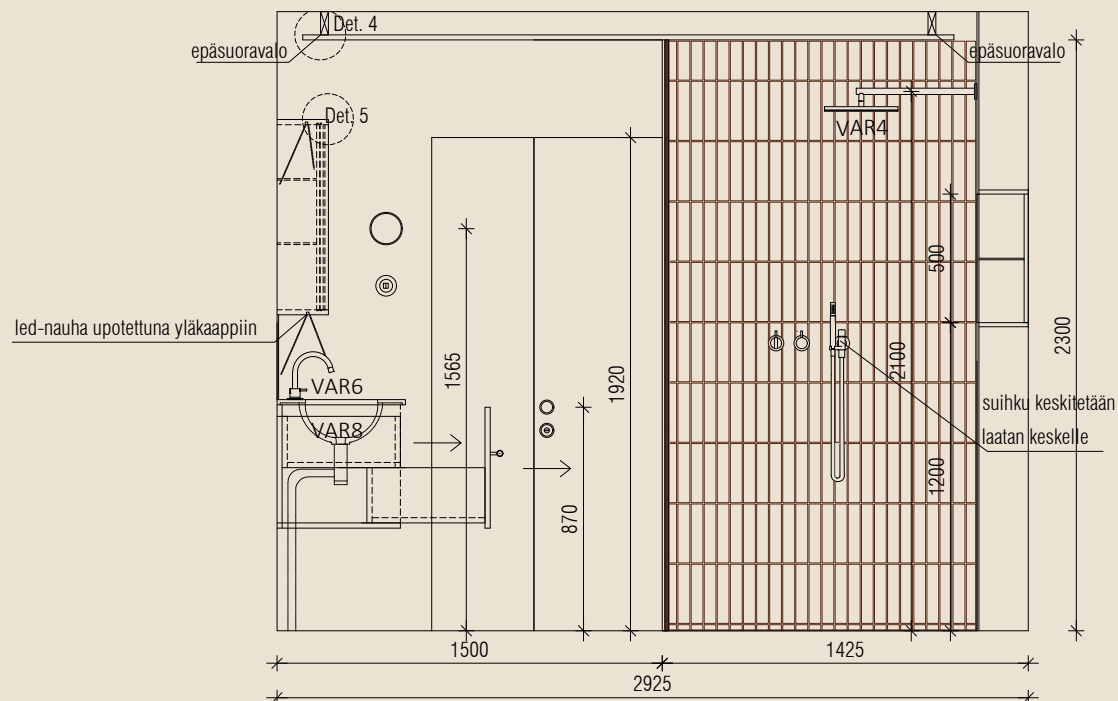
Kuva 64. Detalji 4 (Libba 2024)

Detalji 5: Työntöoviet leikkaus ylhäältä ja sivulta

Työntöovent liukuvat urien sisällä, limittäin toisiinsa nähden. Yläkaapin vedin kapenee keskeltä muodostaen kohdan otteelle.

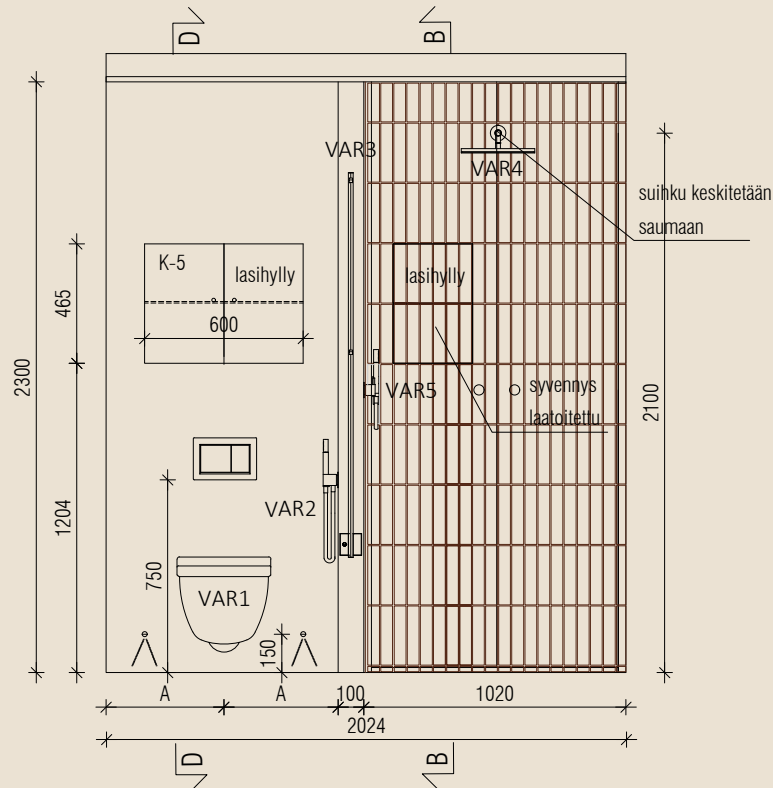
Kuva 65. Detalji 5 (Libba 2024)

LEIKKAUS B

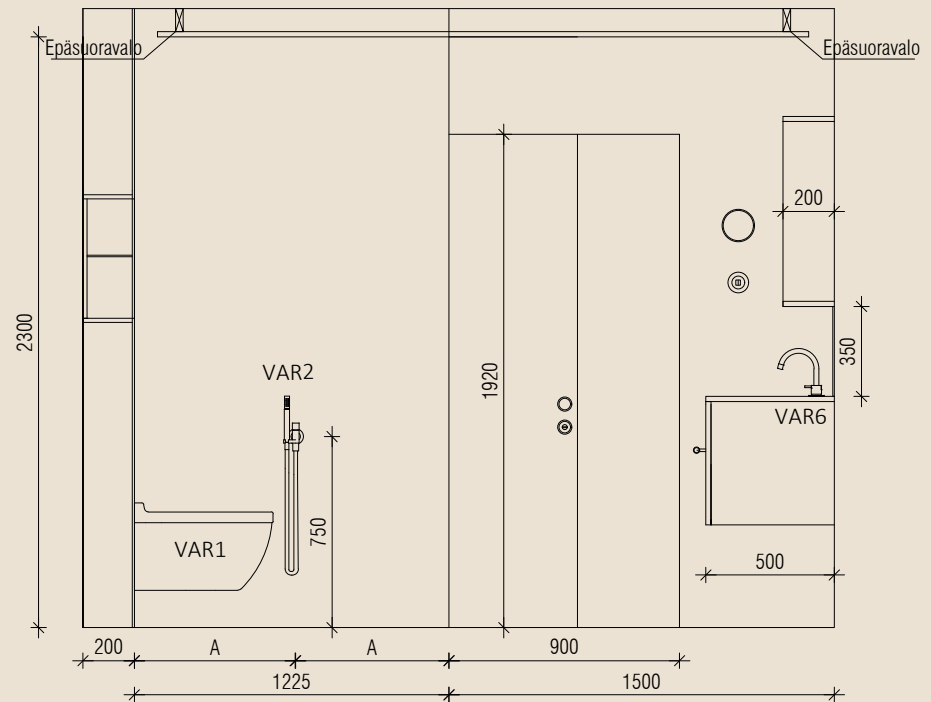
Kuva 66. Leikkaus B - Kylpyhuone (Libba 2024)

PROJEKTIO C

Kuva 67. Projektio C – Kylpyhuone (Libba 2024)

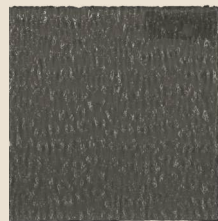

LEIKKAUS D

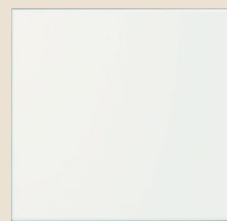
Kuva 68. Leikkaus D – Kylpyhuone (Libba 2024)

Kylpyhuoneen toisella seinustalla on suihku ja vessa. Ne jakaa toisistaan seinä, jonka ansiosta suihku ja vessa ovat toisistaan erillisiä.

Suihkuun on integroitu laatoitettu syvennys lasihyllyllä, joka on tarkoitettu shampoille ja hoitoaineille. Suihkussa on myös ovet, jotka estävät veden pääsyä muualle tilaan. Ovet on valmistettu mittaustyönä Lasilinkin artesaani-lasista, sävynä toimii harmaa kaarna kuvio-lasi. Makuuhuoneen liukuovi on kirkasta lasia, molemmat lasit ovat karkaistuja.

Kuva 69. Lasilinkki, Kaarna kuvio-lasi (Libba 2024)

Kuva 70. Lasilinkki, kirkas lasi (Vidaxl)

K-5: Kylpyhuoneen kaappi

Seinään integroitu kaappi avattavilla ovilla. Ovet ovat viilutettua kalustelevyä, kalusteen viilu jatkuu läpi vessan seinän.

Materiaalit:

Viilutettu kalustelevy, petsattu pähkinäpuu, puun syysuunta pystyyn, 20 mm

Lasitasot: 5 mm kirkas karkastettu lasi

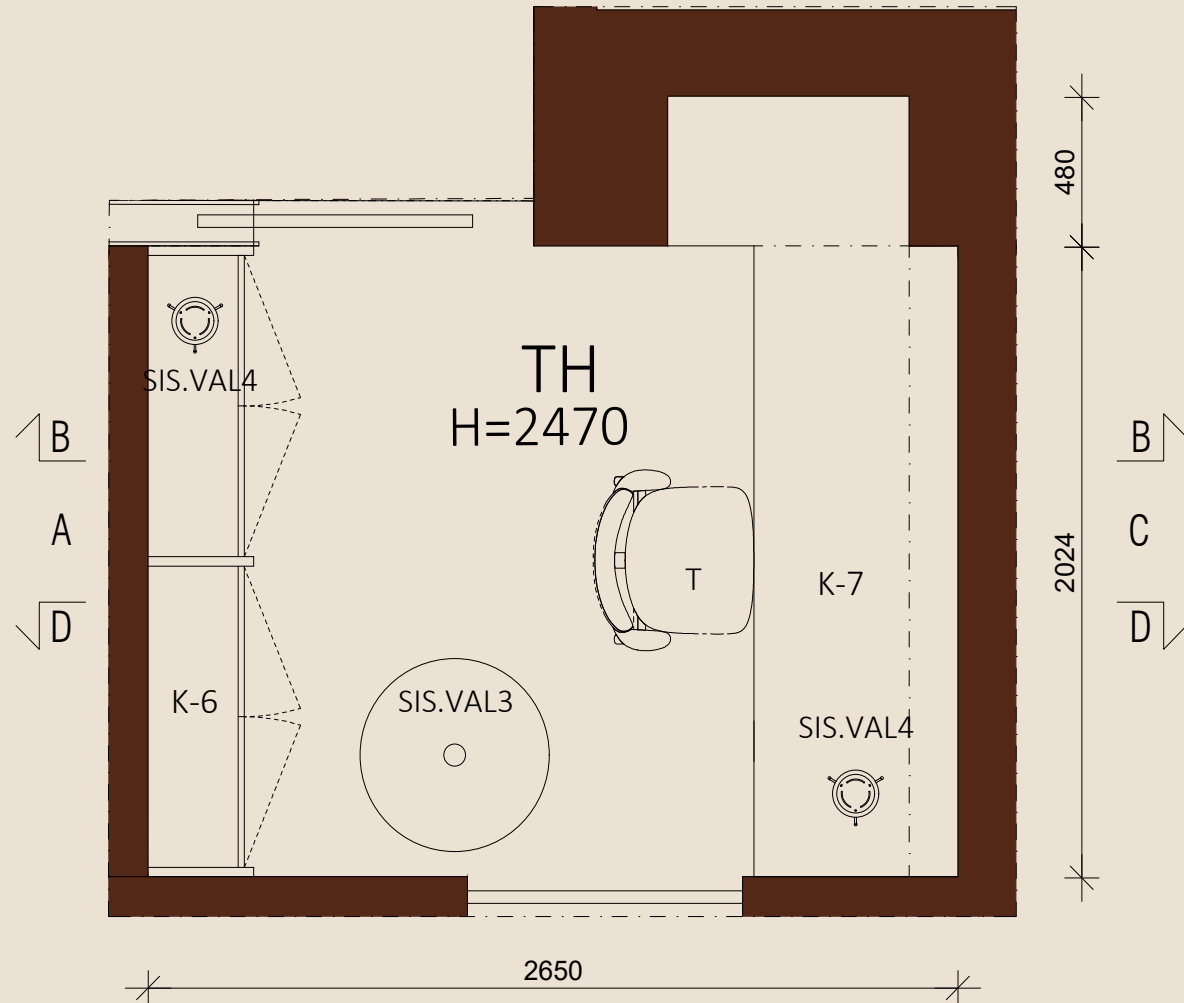
6.8 TYÖHUONE

Työhuone on tarkoitettu tilaksi, jonne vanhemmat pystyvät tarvittaessa vetäytymään, jos koko perhe on koossa tai jos he tarvitsevat yksityisempää tilaa esimerkiksi tapaamisia varten.

Tilassa on huomioitu valaistus, jota pystyy tarvittaessa kerroksellisesti lisäämään. Tilassa on integroitu yleisvalaistus katossa, lisäksi pöytävalaisimia ja lattiavalaisimia, jotka toimivat sekä sisustusvaloina, mutta myös työvalaistuksena. Tilassa on myös sisäikkuna, joka mahdollistaa luonnonvalon pääsyn tilaan. Sisäikkunan yläpuolelle on asetettu pähkinäpuiset sälekaihtimet, jotka voidaan tarvittaessa sulkea.

Tilaan on suunniteltu erilaisia kiintokalusteita, kuten työpöytä ja kirjahylly. Molemmissa on mahdollisuus erilaisten asiakirjojen säilyttämiseen. Lisäksi huoneessa on avohyllyt syvennyksessä sekä työpöydän yläpuolella.

Kuva 72. Työhuoneen pohjapiirustus (Libba 2024)

K-6 Säilytyskaluste:

Säilytyskaluste on suunniteltu asiakirjojen ja kirjojen säilyttämiseen. Ne asiakirjat, joita ei haluta pitää esillä, voidaan piilottaa ovien taakse, mutta tarvittaessa niitä voidaan säilyttää avohyllyillä.

Materiaalit:

Viilutettu kalustelevy, petsattu pähkinäpuu, puun syysuunta pystyyn, 20 mm. Viimeistelylevyt kalusteen reunoissa 30 mm.

K-7 Työpöytä:

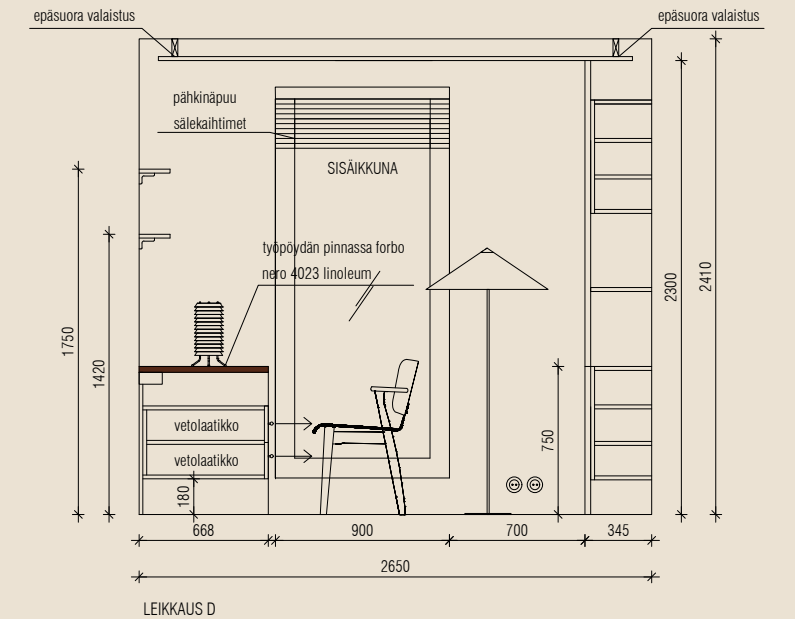
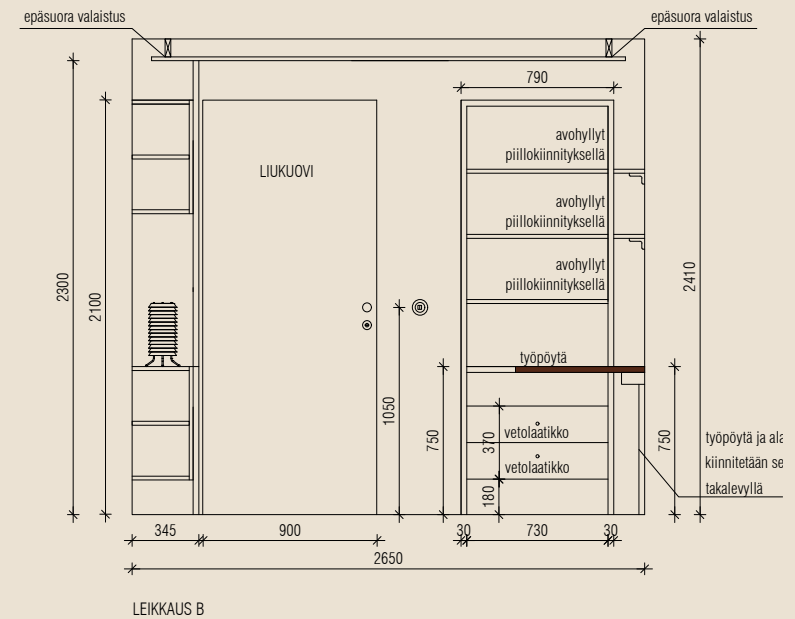
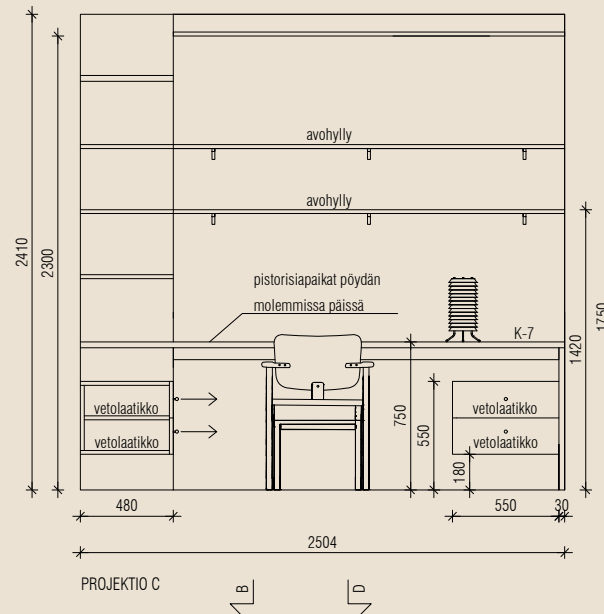
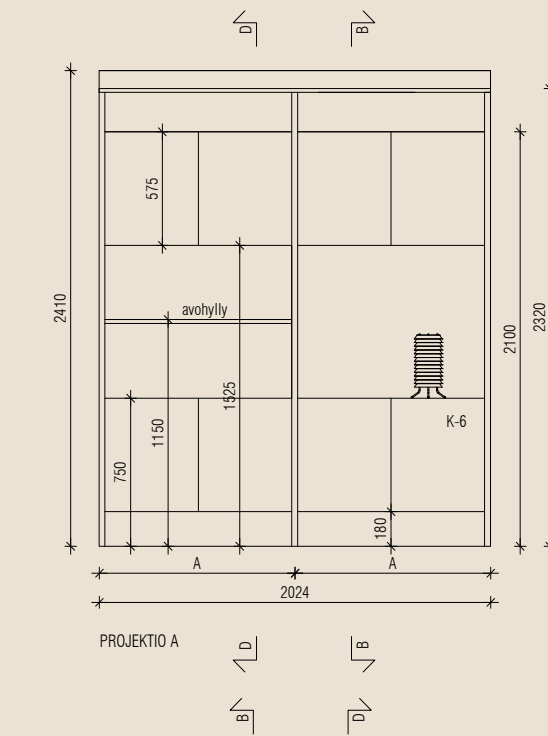
Työpöytän suunnittelussa on otettu ispiraatiota 50- ja 70-luvun työpöydistä. Kaluste on seinälevyinen ja työpöydän levy jatkuu syvennykseen asti. Työpöydässä on kaksi säilytyslaatikkoa, joissa molemmissa on kaksi vetolaatikkoa. Työpöydässä on sivussa ja takana sarjat, joihin pöytä ja hyllyt on kiinnitetty. Pöytä kiinnitetään sarjoista seinään. Työpöydässä on myös pöytälevyn integroidut sähkörsiat sähkölaitteiden latausta varten.

Materiaalit:

Viilutettu kalustelevy, petsattu pähkinäpuu, puun syysuunta pystyyn, 20 mm.

Pöytälevy: 30 mm kalustelevy, joka pinnoitettu Forbo desktop linoleumilla, sävyssä nero. Pöytälevyn reuna viilutettu petsatulla pähkinäpuulla.

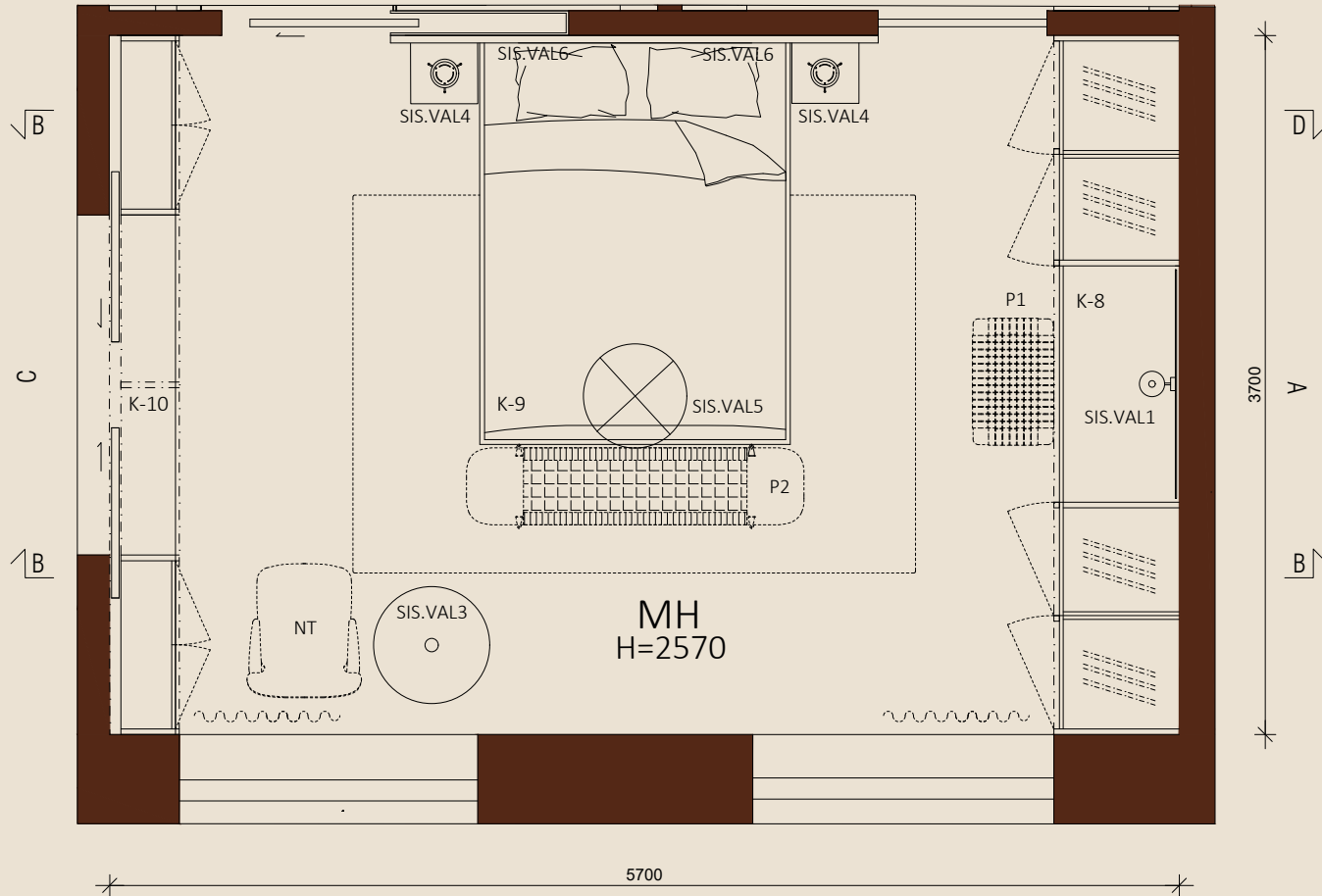
Kuva 73. Projektio A – työhuone (Libba 2024)
Kuva 74. Leikkaus B – työhuone (Libba 2024)
Kuva 75. Projektio C – työhuone (Libba 2024)
Kuva 76. Leikkaus D – työhuone (Libba 2024)

6.9 MAKUUHUONE

Kuva 78. Makuuhuoneen pohjapiirustus (Libba 2024)

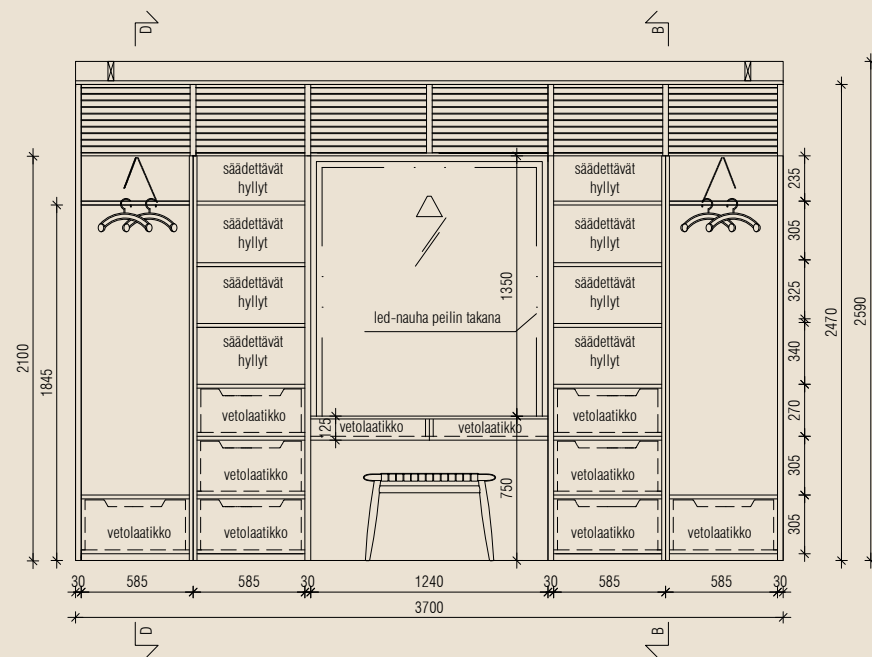
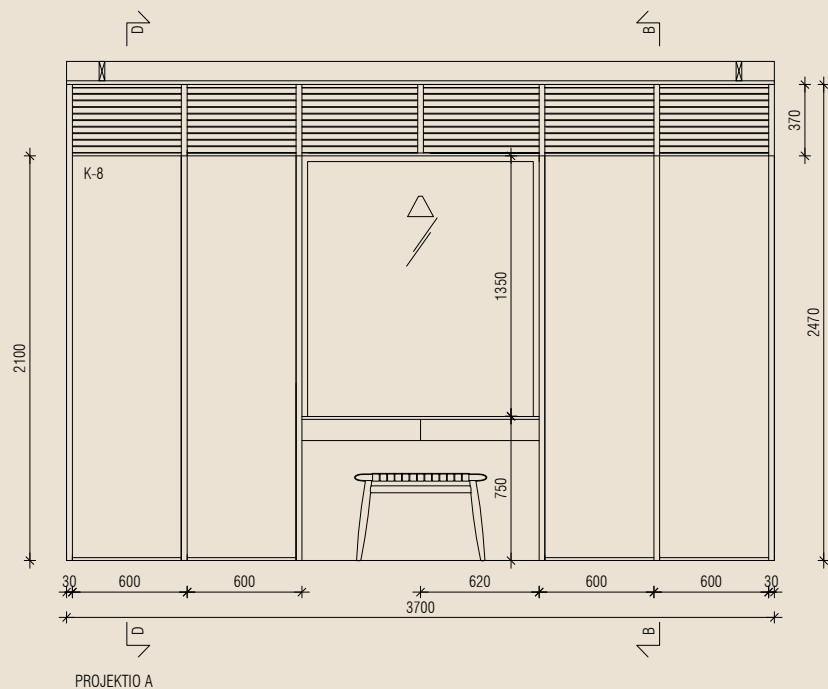
Makuuhuone on yksityinen mutta avoin tila sen suljettavuuden ja avattavuuden vuoksi. Se on asunnon valoisin tila alkuperäisen olohuoneen rinnalla. Yhdessä olohuone ja makuuhuone muodostaa yhden valoisan tilan, kun tilat ovat yhdistettyinä.

Tavoittelin tilassa hotellimaisuutta, kirjasto-aisuutta, ylellisyyttä ja klassisuutta. Tila onkin ajattoman symmetrinen pohjaratkaisultaan.

Huoneen pääelementti on sänky, jonka ympärille rakentuvat muut tilan toiminnot. Molemmilta puolilta löytyy lasinen elementti: sisäikkuna ja ovi vessaan. Lisäksi huoneen molemmilla seinustoilla on säilytyskaluste. Toinen puoli on vaatteiden säilytykseen ja toinen taas kirjojen ja sisustusesineiden.

Tilan päämateriaali on tiikki, joka toistuu eteisen lailla kaikissa kiintokalusteissa. Tilan verhoilussa yhdistyy villa, pellava, rottinki ja nahka ruskeassa ja mustassa värissä.

PROJEKTIO A / KALUSTEIDEN SISÄOSAT

Kuva 79. Projektio A – makuuhuone (Libba 2024)

K-8 Vaatekaappi:

Kaluste on tarkoitettu vanhempien vaatesäilytykseen. Reunimmaisiet kaapistot ovat pitkien vaatteiden säilytykseen, sisimmäiset kaapit taas muiden vaatteiden säilytykseen. Kaapiston keskellä on peili ja kampauspiste, jossa on kaksi vetolaatikkaa korusille ja muille asusteille.

Kuten kalusteessa K-1 ja K-2 yläosaan on integroitu LED- valaistus sisältäen samat ominaisuudet. Henkareita sisältävissä kaapeissa on myös automaattisesti syttyvä valaistus, joka helpottaa kaapin sisällön näkyvyyttä. Peilin takana on himmennettävissä oleva LED-valo. Peilin keskelle on asennettu sisustusvalaisin. Peilin valoja voidaan ohjata tasoon integroiduista valokatkasijoista.

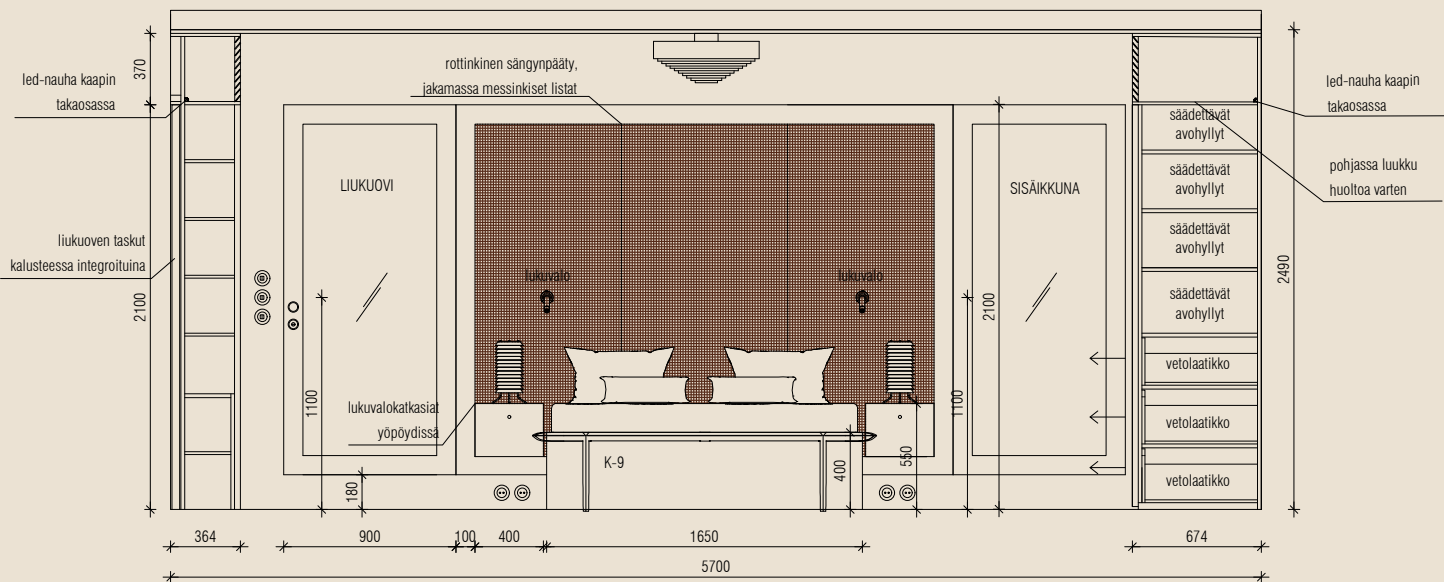
Materiaalit:

Ovilevy, sekä hyllyt: Viilutettu kalustelevy, öljyitty tiikki, puun syysuunta pystyyn, 20 mm. Viimeistelylevyt kalusteen reunoissa 30 mm.

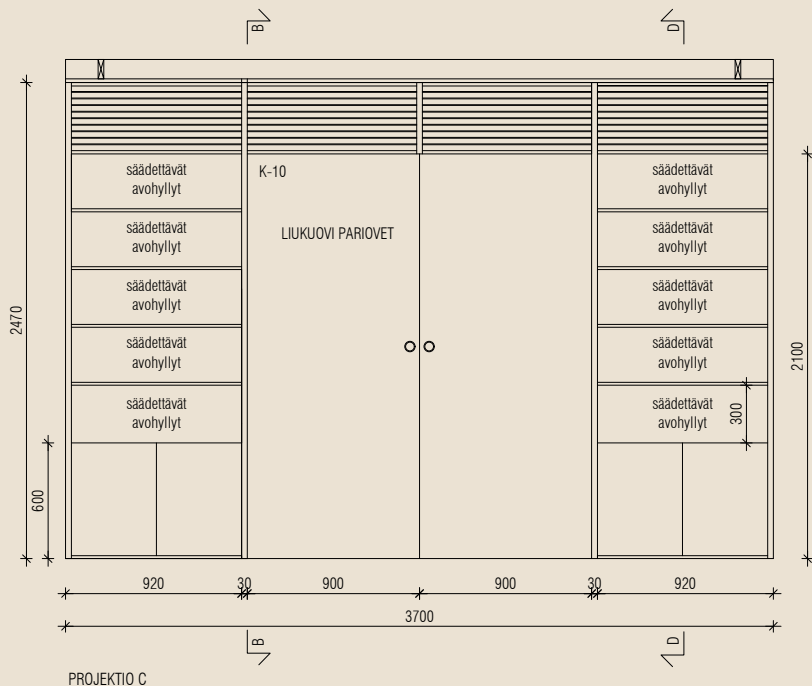
Vedin: Massiivipuu tiikki (Det.3)

Rimointus: Tiikkiviilutettu 4 mm vaneri (Det.2)

Peili: 4 mm, piilokiinnitys.

LEIKKAUS B

PROJEKTIO C

K-9 Sänky ja sängynpäätty:

Kalusteessa on erillinen sänky ja sängynpäätty, jotka yhdessä muodostavat kokonaisuuden.

Sängyn patja asetetaan yksinkertaisen puisen rungon sisälle. Sängynpäätty on yhdistelmä rottinkia ja puuta. Rottinkia jakamassa on messinkiset listat. Sängynpäättyyn on kiinnitetty myös lukuvalot sekä yöpöydät. Yöpöytiin on integroitu valokatkaisijat, joilla lukuvalot ja huoneen päävalot pystyy sammuttamaan. Kalusteen valmistaja on vastuussa kalusteen toimivuudesta rakenteellisesti.

Materiaalit:

Työpöydät, sängynpäädyn karmit: Viilutettu kalustelevy, öljytty tiikki, puun syysuunta pystyyn, 20 mm.

Sängynpäädyn rottinki: Naturtex - E1013 Natural

Sängynrunko: Massiivitiikki 25 mm

K-10 Säilytyskaluste liukuovilla:

Materiaalit:

Kaluste on tarkoitettu kirjojen ja sisustusesineiden säilytykseen. Kalusteen reunoilla on avohyllyt, sekä avattavat kaapit. Kalusteen keskiosassa on puolestaan kalusteen sisälle liukuvat pariovet. Pariovet rakennettiin kalusteeseen sen vuoksi, ettei alkuperäistä seinää olisi tarvinnut aukottaa enemmän. Todellisuudessa kalusteen valmistaja on vastuussa kalusteen toimivuudesta rakenteellisesti. Mitat on myös tarkistettava paikan päällä.

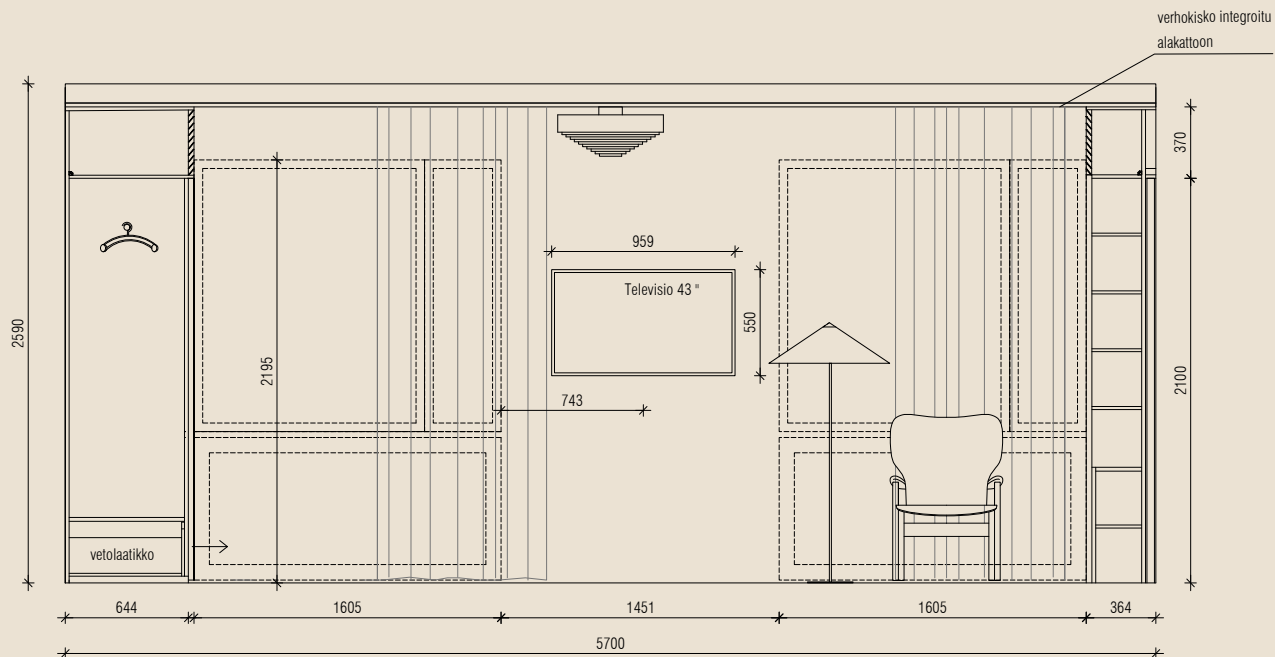
Kuten kalusteessa K-1, K-2, K-8 yläosaan on integroitu LED- valaistus, sisältäen samat ominaisuudet.

Ovilevy, sekä hyllyt: Viilutettu kalustelevy, öljytty tiikki, puun syysuunta pystyyn, 20 mm. Viimeistelylevyt kalusteen reunoissa 30 mm.

Rimoitus: Tiikkiviilutettu 4 mm vaneri (Det.2)

Kuva 80. Leikkaus B – makuuhuone (Libba 2024)

Kuva 81. Projektio C – makuuhuone (Libba 2024)

Ikkunaseinälle asennetaan 43 tuumainen televisio, joka perheellä on tällä hetkellä parvella. Lisäksi alakattoon integroidaan verhokisko.

LEIKKAUS D

Kuva 82. Leikkaus D – makuuhuone (Libba 2024)

Tilan verhot:

Astrid - Paolina 1555 valoverhot,
57% kierrätettyä villaa, 43% pellavaa

Kuva 83. Paolina valoverhot (Libba 2024)

Tilan matto:

Woodnotes - Ritva Puotila, Cut stripe, 86% paperilanka, 14% puuvilla

Kuva 84. Cut stripe (Woodnotes)

Lattialistat:

Lattialistoina käytetään tammea,
joka säilytetään samaan sävyyn
kuin alkuperäisen puolen lattialistat.

Kuva 85. Alkuperäisen puolen lattialista (Libba 2024)

7. YHTEENVETO

YHTEENVETO

Opinnäytetyön kirjoittaminen oli haastava ja mielenkiintoinen prosessi, joka kehitti minua suunnittelijana. Jännitin aluksi aihevalintaa, sillä asunto on merkityksellinen muotoiluhistoriallisesti. Arvostan myös Ilmari ja Annikki Tapiovaaran työtä suunnittelijana, minkä vuoksi aluksi koin heidän työhönsä koskemisen asiana, joka ei kuuluisi opiskelijalle. Uskoin kuitenkin itseeni ja omiin suunnittelutaitoihin, ja rohkaistuini ottamaan aiheen itselleni. Vaikka työni ei mene toteutukseen, ymmärsin, että minun täytyy punnita tarkkaan jokainen päätös, minkä vuoksi halusin tehdä parhaani opinnäytetyössä.

Koen, että tein paljon hyviä päätöksiä aiheen kartoituksen suhteen. Rakennushistoriallisen selvityksen keinoja käyttäen sain mielestäni parhaan mahdollisen aineiston asunnon historiasta. Se mahdollisti minulle syvällisen ymmärryksen asunnosta, minkä ansiosta tein päätöksiä muutossuunnitelmaan ja kiintokalusteisiin, mitä en olisi ilman

selvitystä tehnyt. Koin myös selvityksen yleisesti muotoilijan näkökulmasta hyödylliseksi, sillä löysin sen avulla keinoja, joita voin hyödyntää tulevaisuuden muotoiluprosesseissani. Koen myös korjausrakentamiseen ja siihen liittyvään suunnitteluprosessiin perehtymisen tärkeänä ja opettavaisena. Kiitän perehdytyksestä ohjaajaani Maiju Koskelaa. Ennen opinnäytetyötä en ymmärtänyt korjausrakentamisesta tai rakennussuojelusta juurikaan. Aiheeseen perehtyminen avasi silmäni: katson rakennuksia nyt uudesta näkökulmasta ja pystyn arvostamaan niiden historiaa eri tavalla.

Haasteeni oli ajankäyttö, erityisesti oli vaikeaa arvioida, kuinka paljon tietty suunnitteluvaihe vie aikaa. Jäin helposti kiinni yksityiskohtiin valinnanvaikeuden vuoksi, ja loppujen lopuksi aikataulu painosti minua tekemään valinnat. Vaikka jouduin luopumaan joistakin alkuperäisessä suunnitelmassani olevista ideoista, kuten tarkemmista detalji-

piirustuksista osan kalusteen kohdalla, olen tyytyväinen suunnitelmaani ja opinnäytetyöhöni kokonaisuutena. Tavoitteenani oli toteuttaa asuntoon tarkka muutossuunnitelma, joka huomioi asunnon historian ja sen kerroksellisuuden, oppia korjausrakentamisen prosessista ja sisustusarkkitehdin roolista tällaisessa projektissa. Mielestäni onnistuin tavoitteissani, vaikka aina voi tehdä enemmän ja paremmin.

LÄHTEET

LÄHTEET

KIRJALLISET LÄHTEET:

Aaltonen, S., 2014. ANNIKKI TAPIOVAARA, SISUSTUSARKKITEHTI. Teoksessa Svenskberg, A. (toim.) Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä. Helsinki: Lönnberg Painot Oy, 56–93.

Korvenmaa, P., 2014. ILMARI TAPIOVAARA, SISUSTUSARKKITEHTI. Teoksessa Svenskberg, A. (toim.) Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä. Helsinki: Lönnberg Painot Oy, 13–55.

M Woodham, J., 2014. ILMARI TAPIOVAARA – SUUNNITTELU, MYYTIT JA TODELLISUUS SUOMESSA. Teoksessa Svenskberg, A. (toim.) Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä. Helsinki: Lönnberg Painot Oy, 142–165.

Paatero, K., 1994. KAUNIS KOTI. Teoksessa Nikula, R. (toim.) SANKARUUS JA ARKI – SUOMEN 50-luvun miljö. Vantaa: Kajoprint, 167–173.

Saarikangas, K., 1994. ”ARKIPÄIVÄN ARVOKKUUS” – 1950-luvun asuntoarkkitehtuurista. Teoksessa Nikula, R. (toim.) SANKARUUS JA ARKI – SUOMEN 50-luvun miljö. Vantaa: Kajoprint, 133–166.

Sarantola-Weiss, M. Kalusteita kaikille: Suomalaisen puuseppäteollisuuden historia. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

RT 84-11093. 2012. Asuntojen märkätilojen korjaus. Helsinki: Rakennustietosäätiö.

SÄHKÖISET LÄHTEET:

Kivilaakso, A. 2012. Rakennusperintö suojelun kohteena. Suomen rakennustaiteen museo. Viitattu 09.03.2024 Saatavissa: <https://www.mfa.fi/wp-content/uploads/2019/12/Rakennussuojelu.pdf>

Museovirasto. 2000. Yleiskortti KK1. Viitattu 07.03.2024 Saatavissa: <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/korjauskortti-1.pdf>

Museovirasto. 2012. Märkätila vanhaan taloon. Viitattu 06.03.2024 Saatavissa: <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/korjauskortti-25.pdf>

SUULLINEN LÄHDE:

Koskela, M. 2024. Sisustusarkkitehti, pääsuunnittelija. Studio Puisto Arkkitehdit. Haastattelu: 25.03.2024

KUVA LÄHTEET:

Kuva 1. Kuvaaja tuntematon. Rouva Huurtamo. Viitattu 20.01.2024. Kuva saatu omistajilta.

Kuva 2. Helsingin kaupungin rakennustarkastuskunta. 1995. Kerros pohjanäkymä. Viitattu 15.01.2024. Kuva saatu omistajilta.

Kuva 3. Tapiovaara, I. 1954. Luonnos olohuoneesta. Viitattu 20.02.2024. Saatavilla: Design-museo arkistot, kuva saatu omistajilta.

Kuva 4. Design Stories. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/kotona/ilmari-tapiovaaran-suunnittelema-asunto-koukuttaa-ajattomalla-muotoilullaan>

Kuva 5. Tapiovaara, I. 1954. Luonnos keittiöstä. Viitattu 20.02.2024. Saatavilla: Design-museo arkistot, kuva saatu omistajilta.

Kuva 6. Design Stories. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/kotona/ilmari-tapiovaaran-suunnittelema-asunto-koukuttaa-ajattomalla-muotoilullaan>

Kuva 7. Design Stories. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/kotona/ilmari-tapiovaaran-suunnittelema-asunto-koukuttaa-ajattomalla-muotoilullaan>

Kuva 8. Design Stories. Viitattu: 23.02.2024 Saatavilla: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/kotona/ilmari-tapiovaaran-suunnittelema-asunto-koukuttaa-ajattomalla-muotoilullaan>

Kuva 9. Lena loka Interiors. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: https://iokainteriors.fi/portfolio_page/ilmari-tapiovaara-home/

Kuva 10. Lena loka Interiors. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: https://iokainteriors.fi/portfolio_page/ilmari-tapiovaara-home/

Kuva 11. Libba, E. 2024. Muutosalueet.

Kuva 12. Esko Korhonen. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: SANKARUUS JA ARKI – SUOMEN 50-luvun miljöö kirjassa

Kuva 13. Rolfs Elert Office. 50-luvun sisustus. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://rolfselertoffice.com/work/glen-house/>

Kuva 14. Jussi Pohjakallio. Ilmari ja Annikki Tapiovaara. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä kirjasta

Kuva 15. Design museo. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä kirjasta

Kuva 16. Design museo. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä kirjasta

Kuva 17. Design museo. Viitattu: 30.03.2024.. Saatavilla: Ilmari Tapiovaara – Muotoilu ja elämä kirjasta

Kuva 18. Museovirasto. 2012. Rakennuslupaa varten tarvittavat ammattilaisten laatimat suunnitelmat. Viitattu: 20.01.2024. Saatavilla: Museoviraston korjauskortisto, Korjauskortti n:o 25

Kuva 19. Libba, E. 2024. Uuden puolen lähtötilanne.

Kuva 20. Tapiovaara, I. 1954. Parven projektio. Viitattu 20.02.2024. Kuvaa muokattu. Saatavilla: Design-museo arkistot, kuva saatu omistajilta.

Kuva 21. Libba, E. 2024. Pohjapiirroksen skissejä.

Kuva 22. Libba, E. 2024. Parvi vaihtoehto 1.

Kuva 23. Libba, E. 2024. Parvi vaihtoehto 2.

Kuva 24. Libba, E. 2024. Uuden puolen muutossuunnitelma.

Kuva 25. Libba, E. 2024. Uusi pohjapiirustus.

Kuva 26. Libba, E. 2024. Parvi ennen.

Kuva 26. Libba, E. 2024. Parvi jälkeen.

Kuva 28. Libba, E. 2024. Visualisaatio olohuoneesta ja parvesta.

Kuva 29. Libba, E. 2024. Lattiamateriaalisuunnitelma.

Kuva 30. Libba, E. 2024. Kookosmatto.

Kuva 31. Libba, E. 2024. Keraaminen laatta.

Kuva 33. Romanoff. Parkettilattia. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.romanoff.fi/tuote/timberwise-designparketti-kalanruoto>

Kuva 34. Libba, E. 2024. Seinämateriaalisuunnitelma.

Kuva 35. Tikkurila. Värimalli. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://tikkurila.fi/varit/kanvaasi-g485>

Kuva 36. Designboom. 2020. Koristemuuraus. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.designboom.com/architecture/house-on-fano-lenschow-pihlmann-reinterprets-traditional-danish-longhouse-05-20-2020/>

Kuva 37. Libba, E. 2024. Tiikki verhoilu.

Kuva 38. Tile.expert. MAG23CA_Caramello Tonalite. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://tile.expert/fi/tile/tonalite/magma/a/mag23ca-caramello-s000588476>

Kuva 39. Libba, E. 2024. Pähkinäpuuverhoilu.

Kuva 40. Ritzwell. Mo bridge stool. Viitattu: 30.03.2024. Kuvaa muokattu. Saatavilla: https://www.ritzwell.com/en/detail17_01.php

Kuva 41. Phantomhands. Tangali bench. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://phantomhands.in/products>

Kuva 42. Bukowskis. Vintage Domus-nojatuoli. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.bukowskis.com/fi/auctions/F162/51-ilmari-tapiovaara-nojatuoli>

Kuva 43. Arket. Domus-tuoli. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.artek.fi/fi/tuotteet/domus-tuoli>

Kuva 44. Libba, E. 2024. Alakatto paneeli

Kuva 45. Lena loka Interiors. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: https://iokainteriors.fi/portfolio_page/ilmari-tapiovaara-home/

Kuva 46. Libba, E. 2024 Valaistussuunnitelma ja alakatto.

Kuva 47. Orsjo Belysning. Mini-tratten seinävalaisin. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: <https://www.orsjo.com/products/tratten-wall>

Kuva 48. Santa&Cole. Maija. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.santacole.com/en/product/floor-lamps/maija-maisa01/>

Kuva 49. Vaarnii. 1005 Hans Ceiling Light. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://vaarnii.com/products/1005-hans-ceiling-light/>

Kuva 50. Marset. Ledtube Mini. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.marset.com/en/indoor-lighting/wall-lamps/ledtube-mini/>

Kuva 51. Gubi. Lattiavalaisin 9602. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: https://gubi.com/en/fi/products/9602-floor-lamp?itemNumber=10003866&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw8J6wBhDXARIsAPo7QA-1fvq2J0zH-FXIVXyC7UypNjpFD9dVrZCC1tneuKYhtu5rC0yHsxUaAsiUEALw_wcB

Kuva 52. RBW. Dimple sconce. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: https://rbw.com/products/dimple-sconce/s1-aa01-27-10_triac_120v-ip20

Kuva 53. Libba, E. 2024. Eteisen pohjakuva.

Kuva 54. Libba, E. 2024. Projektio A.

Kuva 55. Libba, E. 2024. Leikkaus B.

Kuva 56. Libba, E. 2024. Detalji 1.

Kuva 57. Libba, E. 2024. Detalji 2.

Kuva 58. Libba, E. 2024. Detalji 3.

Kuva 59. Libba, E. 2024. Projektio C.

Kuva 60. Libba, E. 2024. Leikkaus D.

Kuva 61. Libba, E. 2024. Visualisointi kodinhoitohuoneesta.

Kuva 62. Libba, E. 2024. Kylpyhuoneen pohjapiirustus.

Kuva 63. Libba, E. 2024. Projektio A – Kylpyhuone.

Kuva 64. Libba, E. 2024. Detalji 4.

Kuva 65. Libba, E. 2024. Detalji 5.

Kuva 66. Libba, E. 2024. Leikkaus B – Kylpyhuone.

Kuva 67. Libba, E. 2024. Projektio C – Kylpyhuone.

Kuva 68. Libba, E. 2024. Leikkaus D – Kylpyhuone.

Kuva 69. Libba, E. 2024. Lasilinkki, Kaarna kuviolasi.

Kuva 70. Vidaxl. Lasilinkki kirkas lasi. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.vidaxl.com/e/vidaxl-table-top-tempered-glass-rectangular-39.4%22x24.4%22/8718475525226.html>

Kuva 71. Libba, E. 2024. Visualisointi kylpyhuoneesta.

Kuva 72. Libba, E. 2024. Työhuoneen pohjapiirustus.

Kuva 73. Libba, E. 2024. Projektio A.

Kuva 74. Libba, E. 2024. Leikkaus B – työhuone.

Kuva 75. Libba, E. 2024. Projektio C – työhuone.

Kuva 76. Libba, E. 2024. Leikkaus D – työhuone.

Kuva 77. Libba, E. 2024. Visualisointi työhuoneesta.

Kuva 78. Libba, E. 2024. Makuuhuoneen pohjapiirustus.

Kuva 79. Libba, E. 2024. Projektio A – makuuhuone.

Kuva 80. Libba, E. 2024. Leikkaus B – makuuhuone.

Kuva 81. Libba, E. 2024. Projektio C – makuuhuone.

Kuva 82. Libba, E. 2024. Leikkaus D – makuuhuone.

Kuva 83. Libba, E. 2024. Paolina valoverhot.

Kuva 84. Woodnotes. Cut stripe. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.woodnotes.fi/carpets/woven-paper-yarn/cut-stripe>

Kuva 85. Libba, E. 2024. Alkuperäisen puolen lattialista.

Kuva 86. Libba, E. 2024. Visualisointi makuuhuoneesta.

KOLLAASI 1:

Kuva 1. Lena loka Interiors. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: https://iokainteriors.fi/portfolio_page/ilmari-tapiovaara-home/

Kuva 2. Libba, E. 2024. Tiikki.

Kuva 3. Lena loka Interiors. Olohuone. Viitattu: 23.02.2024. Saatavilla: https://iokainteriors.fi/portfolio_page/ilmari-tapiovaara-home/

Kuva 4. Libba, E. 2024. Mintunvihreä.

Kuva 5. Libba, E. 2024. Valkoinen.

Kuva 6. Tile Space. Kreuz Dark Terracotta Matt Finger Mosaic 10x48mm. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://tiles.co.nz/kreuz-dark-terracotta-matt-finger-mosaic-10x48mm/>

Kuva 7. Design Stories. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/kotona/ilmari-tapiovaaran-suunnittelema-asunto-koukuttaa-ajatto-malla-muotoilullaan>

Kuva 8. Pinterest. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/422281208559645/>

Kuva 9. Sebastian Herkner. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://deshop.towncabco.com/category?name=sebastian%20herkner%20tiles>

Kuva 10. Quadratmeta. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.quadratmeta.com/about>

Kuva 11. Fabricstudio. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.fabricstudio.com.au/store/fabric/detail/warwick-fabrics/eastwood-fabric/eastwood/>

Kuva 12. Walkerzanger. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.walkerzanger.com/product/6th-avenue-canvas-gloss-hexagon-6/>

KOLLAASI 2:

Kuva 1. Pinterest. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/481814860149620709/>

Kuva 2. Humanhome. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://humanhome.co/collections/view-all-luminaires>

Kuva 3. Anchor Ceramics. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.anchorceramics.com/forms/anchor-tile>

Kuva 4. Pinterest. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/39153176135551398/>

Kuva 5: Valaisinmestari. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.valaisinmestari.fi/9602-lattiavalaisin-brassbamboo-gubi.aspx>

Kuva 6. Pac Studio. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.pacstudio.nz/project/wanaka-crib>

Kuva 7. Garde Hvalsoe. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.gardehvalsoe.dk/en/project/harmonious-hallway/>

Kuva 8. Pinterest. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/763078730642048345/>

KUVIOT:

Kuvio 1. Libba, E. Asunnon muutokset ja vuodet

Kuvio 2. Libba, E. Huoneiden dynamiikka

KOLLAASI 3:

Kuva 1. Libba, E. Pähkinäverhoilu mallipala.

Kuva 2. Libba, E. Lasilinkin harmaa kaarna artesaanilasi mallipala.

Kuva 3. Tile.expert. MAG23CA_Caramello Tonalite. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://tile.expert/fi/tile/tonalite/magma/a/mag23ca-caramello-s000588476>

Kuva 4. Libba, E. Rottinki mallipala.

Kuva 5. Libba, E. Lattialista alkuperäiseltä puolelta.

Kuva 6. Cedar and Moss. Brass. Viitattu 30.03.2024. Saatavilla: <https://cedarandmoss.com/products/brass-for-hardware-sample>

Kuva 7. Libba, E. Lattialaatta mallipala.

Kuva 8. Woodnotes. Cut and Stripe. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.woodnotes.fi/carpet/woven-paper-yarn/cut-stripe>

Kuva 9. Libba, E. Kookosmatto mallipala.

Kuva 10. Libba, E. Öljytty tiikki mallipala.

Kuva 11. Libba, E. Tulikivi – Luna light mallipala.

Kuva 12. Libba, E. Ruskea nahka mallipala.

Kuva 13. Libba, E. Musta nahka mallipala.

Kuva 14. Libba, E. Astrid valoverho mallipala.

Kuva 15. Designboom. 2020. Viitattu: 30.03.2024. Saatavilla: <https://www.designboom.com/architecture/house-on-fanolschow-pihlmann-reinterprets-traditional-danish-longhouse-05-20-2020/>